

PISMO NIEZALEŻNE WYDAWANE PRZEZ GRAŻYNĘ I ZBIGNIEWA FARMUSÓW

ECHO - TYGODNIK POLSKI

No. 26 14 - 20 KWIETNIA TORONTO PUBLISHED WEEKLY CENA: \$ 1.25

WYPUSCILI!

ECHO ROZMAWIA Z HANNA ŁUKOWSKĄ-KARNIEJ

Hanka Łukowska nie wierzyła własnym uszom, gdy dowiedziała się, że wychodzi z więzienia. Była jedyną oficjalną więźniarką polityczną w Polsce. 3-miesięczny wyrok otrzymała za posiadanie błony graficznej ulotki Solidarności Walczącej. Wyrok zapadł na przyspieszonym kolegium. O uwolnieniu Hanka dowiedzieliśmy się tego samego dnia, tj. w poniedziałek, 11 kwietnia, od rzecznika SW w Kentucky Darka Olszewskiego. Darek na prośbę Echa przeprowadził z Hanną Łukowską rozmowę, której treść przytaczamy. Hanka poinformowała nas, że Prokuratura Wojewódzka we Wrocławiu umorzyła z braku dowodów zarzut posługiwania się przez nią fałszywym dowodem osobistym, jak również wycofała list goniczy z 1985 roku. Hanka sądzi, że jest to oznaka, że nie zamierzają jej dołączyć do sprawy Kornela Morawieckiego. Hannę Łukowską aresztowano wraz z Kornelem we wrocławskim mieszkaniu w bloku przy ulicy Zielńskiego. Z przesłuchania wynika, że mieszkanie było na podsłuchu. Kornel znalazł się w nim w dniu aresztowania przypadkowo. Ani ona, ani przwódca SW, tej zdaniem nie byli śledzeni przez nikogo ani tropieni. Do mieszkania wpadła brygada antyterrorystyczna w pełnym uzbrojeniu. Rzucili się na nich brutalnie i skuli kajdankami. Kornel nie stawiał oporu, a nawet uspokajał ich i proponował rozmowę na temat Solidarności Walczącej. Powiedział im także, że SW

jest już "samograjem". Po jego aresztowaniu będzie nadal istnieć i działać.

Dość szybko rozdzielono ich i zabroniono się porozumiewać. Nie mieli szansy się pożegnać. Podczas aresztowania obecni byli również oficerowie UB, którzy wiedzieli dokładnie kogo złapali. Zwracali się do nich po imieniu i nazwisku. Jeden z nich twierdził, że Hanka ma na sobie tę samą sukienkę, w której ma zdjęcie w aktach policyjnych.

Hannę przewieziono do więzienia na Rakowieckiej. Podczas przesłuchania straszone ją, że będzie siedziała wiele lat za przynależność do grupy terrorystycznej. Przyznaje, że nie stosowano wobec niej, poza szantazem psychicznym, brutalnych metod. Nie bili. Służbę więzienną na Rakowieckiej określa jako wyjątkowo zdyscyplinowaną. Izolację - całkowitą. Hanka opisała pojedyncze, kompletnie izolowane spacerniaki, kontrolowane przez elektroniczne kamery. Rewizja przed i po wyjściu na spacer. Żadnych kontaktów. Pojedyncze, ściśle izolowane cele. Nie miała żadnej szansy uzyskać wiadomości o Kornelu.

Po wstępnych przesłuchaniach przewieziono ją do Wrocławia, do więzienia na Kłęczkowskiej. Warunki tam są znacznie gorsze i do dziś odczuwa brak witamin. Chorowała na ciężką grypę dwukrotnie, podczas kilkumiesięcznej odsiadki. Hanka Łukowska podkreśla, że służba więzienna traktowała ją dobrze, a co naj-

wazniejsze, otrzymywała ogromną korespondencję z całego świata. Dziękuje wszystkim, którzy do niej napisali. Dziękuje za podtrzymanie na duchu i przełamanie samotności.

Zdaje sobie sprawę, że bez interwencji głów państwa jej pobyt w więzieniu mógłby trwać latami. Szczególnie jest wdzięczna Margaret Thatcher, ale także działaczom Kongresów, z Polaków w kraju wymieniła Stefana Bratkowskiego. Dziękuje wszystkim, którzy jej pomogli. Jej dzieci otrzymały zebrane także w Kanadzie pieniądze. Jest za nie bardzo wdzięczna. Zamierza teraz wyjechać do Szczecina, by zająć się ciężko chorą matką. Wierzy, że za 2 miesiące będzie mogła rozpocząć pracę. Hanka pracowała ostatnio w bibliotece Politechniki Wrocławskiej.

PROCES KORNELA MORAWIECKIEGO W MAJU!

W związku z wypuszczeniem na wolność Hanny Łukowskiej-Karniej, władze PRL zdradziły, co zamierzają zrobić z oskarżonym równocześnie z nią, przewodniczącym SW Kornelem Morawieckim, co do którego losu przez długi czas nic nie było wiadomo.

Otóż proces przeciwko Morawieckiemu i Andrzejowi Kołodziejowi (który po Morawieckim objął przywództwo SW) ma się odbyć w końcu maja. Będą oni oskarżeni o przemyt sprzętu drukarskiego i telekomunikacyjnego z Zachodu. Być może w ten sposób władza chce uniknąć zarzutu o proces polityczny.

AMERYKAŃSCY KONGRESMENI W POLSCE

• 11 KONGRESMENÓW i senatorów amerykańskich przebywało w ubiegłym tygodniu w Polsce, zapoznając się z sytuacją gospodarczą i oceniając postęp reformy. Spotkali się oni z ministrem spraw zagranicznych - Marianem Orzechowskim i wicepremierem PRL - Zdzisławem Sadowskim. Po rozmowach z przedstawicielami rządu goście udali się do Gdanska na spotkanie z Lechem Wałęsą i Adamem Michnikiem. Rozmowa dotyczyła stosunków polsko-amerykańskich i kontaktów między Kongresem USA a Solidarnością. W ubiegłym roku Kongres USA przyznał Solidarności pomoc w wysokości miliona dolarów.

ANKIETA KULTURY

Wydawca paryskiej KULTURY, Jerzy Giedroyc, zwrócił się do nas z prośbą o upowszechnienie ankiety Kultury, skierowanej do EMIGRACJI PO 13 GRUDNIA 1981. Ankiety przedrukujemy w całości. Wstęp przygotował korespondent KULTURY z Kanady Benedykt Heydenkorn. Str. 14.

ANDRZEJ GWIAZDA Z MAŁŻONKĄ PRZYBĘDZIE DO KANADY

W Wielką Sobotę, znany działacz Solidarności Andrzej Gwiazda z małżonką otrzymali paszporty i mają zamiar przyjechać z wizytą do Kanady i USA.

Prawdopodobnie przedtem odwiedzą najpierw Londyn. Do Kanady przyjadą około 26 kwietnia, zatrzymując się przez parę dni w Montrealu, by do Toronto przybyć około 30 kwietnia.

Dalsze szczegóły ich pobytu zostaną podane później. W tej chwili wiadomo, że Gwiazda z małżonką będą tu parę miesięcy i poszczególne ośrodki Polonii będą pomagały zorganizować z nimi spotkanie.

Po bliższe informacje proszę zgłaszać się do ZG Kongresu, ale dopiero po 20 kwietnia, kiedy już wyjadą z Polski i ich przyjazd tutaj będzie całkowicie potwierdzony.

Jakkolwiek przyjeżdżają oni na osobiste zaproszenie wydawcy Expressu, to przewidziane jest, że będą tu gośćmi całej Polonii.

KRÓTKO:

NA KRAJOWYCH liniach lotniczych LOT bilety podróżowały o 40%.

• 9 KWIETNIA na Jasnej Górze odprawiono uroczyste nabożeństwo w intencji więźniów politycznych. W więzieniach PRL przebywa obecnie ponad 20 osób represjonowanych za działalność polityczną.

ROZNIKA KATYŃSKA W KRAJU

10 kwietnia w Warszawie i Gdansk odbyły się uroczystości ku czci polskich oficerów zamordowanych w Katyniu.

W kościele św. Stanisława Kostki w Warszawie 1500 osób, zebranych na mszy św., wysłuchało kazania, w którym zarzucano władzom PRL ukrywania prawdy o Katyniu. Kazanie wygłosił ks. Paweł Piotrowski.

Pod pomnikiem katyńskim na Powązkach złożono kwiaty.

TWARZE OPOZYCJI:
ANDRZEJ GWIAZDA

Copyright
Polish Independent Agency

• **Izrael wydał 8 palestyńskich "ekstremistów"** Zostali oni wydaleny do Libanu za - jak to określił rząd izraelski - przewożenie organizacji terrorystycznej oraz wzniecanie działalności wyrotowej. Rząd zapowiedział wydalenie 12 następnych ekstremistów. Wydalenie zostało potępione przez liczne rządy, w tym także rząd USA. Rzecznik amerykańskiego Departamentu Stanu Ch Redman oświadczył, że USA "stanowczo sprzeciwiają się deportacjom z terytoriów okupowanych". Określił on deportację jako "nieskuteczne dalej rozniecające emocje".

• **Wybuch arsenału w Pakistanie** W stolicy Pakistanu Islamabadzie nastąpiła potężna eksplozja w magazynie amunicji. Pociski i odłamki spadły na Islamabad i Rawalpindi. Niektóre z nich w odległości 13 km od miejsca wybuchu zginęły co najmniej 93 osoby, kilka tysięcy zostało rannych. Do Islamabadu przybył oddział amerykańskich saperów. Prezydent Pakistanu Zia ul-Haq powołał komisję do wyjaśnienia przyczyn eksplozji. Źródła dobrze poinformowane podały, że CIA i Pentagon uważają, że wybuch został spowodowany przez znajdującego się wewnątrz arsenału sowieckiego, bądź afgańskiego agenta. Na skutek wybuchu zostały zniszczone poważne ilości amerykańskiej broni i amunicji, przeznaczonej dla mudzahedinów, m.in. Stingerów, broń przeciwczołgowa i rakiety zaczepne krótkiego zasięgu. Według ekspertów strata tej broni uniemożliwi przez pewien czas podejmowanie przez mudzahedinów większych akcji ofensywnych przeciwko wojskom reżymowym i sowieckim. Podkreślili oni także, że wybuch w arsenale w Islamabadzie jest poważną eskalacją sowieckiej kampanii zniechęcenia Pakistanu do udzielania pomocy partyzantom afgańskim.

• **Ostre cięcia w brytyjskim systemie pomocy państwowej** Premier Wielkiej Brytanii M Thatcher wniosła państwowe dofinansowanie czynszu dla 1 miliona ubogich oraz darmowe posiłki w szkołach. Ponadto większość bezzwrotnych zapomóg dla biednych na zakup sprzętu domowego podstawowego użytku została przekształcona w bezprocentowe pożyczki. Thatcher podniosła natomiast zasiłki dla osób niepełnosprawnych oraz zasiłki rodzinne dla rodzin mających niskie dochody. Zmiany wprowadzone przez rząd Torysów dotyczą 8,6 mln osób. Krytycy rządu z opozycji podkreślili, że Thatcher wykonała frontalny atak na system pomocy państwowej, wprowadzony w 1945 roku przez rząd Labourystowski i rozwijany oraz udoskonalany przez następne rządy, w tym i rządy konserwatywne. Biskup D Jenkins z Durham,

czwarty duchowny w hierarchii kościoła agnlikańskiego, określił zmiany w systemie welfare jako zmiany "na krawędzi grzechu". Thatcher oświadczyła, że ogólna roczna suma pomocy państwowej - 105 mld dol., nie została zmniejszona, nastąpił natomiast inny podział tej sumy. J Moore, minister usług socjalnych, powiedział, że założeniem zmian jest walka z kulturą uzależniania się, polegania i liczenia na państwo.

• **Wielka Brytania poszukuje zbrodniarzy wojennych** W Londynie powołano specjalną komisję do badania zbrodni wojennych. Jej zadaniem jest zebranie informacji na temat ludzi ściśle współpracujących z nazistami. W prasie ukazały się wezwania o przekazywanie wszelkich danych na ich temat. Akcję tę podjęto po nadejściu raportu ze Związku Radzieckiego, że na terenie Wielkiej Brytanii mieszka 17 byłych zbrodniarzy wojennych.

• **Narkotyki i chciwość zniszczyły mafie** T Buscetta, jeden z największych gangsterów mafijnych na Sycylii, zeznając przed komisją senacką w Waszyngtonie, powiedział, że "pieniądze, narkotyki i chciwość" zniszczyły lojalność i szacunek jakim członkowie mafii darzyli się wzajemnie. "Mafiosi nie są żadnymi romantycznymi figurami. Są oni ludźmi przemocy, których działaniami rządzi to, gdzie można więcej zgromadzić pieniędzy". Buscetta poinformował komisję, że zdecydował się na współpracę z władzami, gdy uswiadomił sobie, że mafia, którą znał dawniej przestała istnieć. Obecnie, podkreślił Buscetta, główną działalnością mafii sycylijskiej są narkotyki. Powiedział on, że mafia zamordowała mu dwóch synów, brata, szwagra, trzech bratanków i zięcia "Omerta" - etyka milczenia, zaznaczył Buscetta, nie jest już etyką nowej mafii.

• **Dramat pasażerów kuwejckiego samolotu** Grupa około 10 terrorystów porwała samolot kuwejckich linii lotniczych na trasie z Bangkoku do Kuwejtu, zmuszając załogę do wylądowania w irackim mieście Mashhad. Terrorystki żądają uwolnienia z więzień kuwejckich 17 proirackich ekstremistów skazanych za przeprowadzenie w 1983 roku zamachów bombowych na ambasadę USA i Francji w Kuwejcie. W Iranie uwalniają 1 osobę, chorą na serce 111 pasażerów i członków załogi pozostaje na pokładzie, w tym 3 wojskowych kuwejckich i 3 członków kuwejckiej rodziny królewskiej. Kuwejci zwr-

ca się do Iranu o niewyrażenie zgody na start samolotu Kuwejcki zespół negocjacyjny, przybyły do Iranu, oświadcza terrorystom, że ich żądania nie zostaną spełnione. Terrorystki uwalniają 24 kobiety, a następnie 32 innych pasażerów, groząc, że jeśli samolot nie otrzyma paliwa wystartują na rezerwie. Po otrzymaniu paliwa i fiasku misji negocjacyjnej premiera Turcji i Pakistanu w rozmowach z rządem Kuwejtu terrorystki odlatują z Iranu z 53 zakładnikami na pokładzie. Nie otrzymują zezwolenia na lądowanie w Syrii i Libanie, pomimo próśb pilota, utrzymującego, że paliwo kończy się. Po 7 godzinach w powietrzu samolot otrzymuje zgodę na lądowanie na Cyprze, na lotnisku w Larnace. Władze cypryjskie pod naciskiem Kuwejtu odmawiają przez ponad 3 doby dostarczenia paliwa. W odpowiedzi terrorystki zabijają w dwudniowym odstępie dwóch zakładników - wojskowych kuwejckich, wyrzucając ich ciała na pas startowy i groząc wysadzeniem całego samolotu w powietrze. Kuwejci nadal utrzymuje, że nie ustąpi przed żądaniem terrorystów. W czwartym dniu postoju samolotu w Larnace terrorystki uwalniają 12 osób. Władze cypryjskie dostarczają paliwo w zamian za przyrzeczenie, że terrorystki wypuszczą wszystkich pozostałych zakładników w Algierii dokąd odlatuje samolot. W negocjacjach z terrorystkami bierze udział J Arafat przywódca Organizacji Wyzwolenia Palestyny, który jest w kontakcie z bejrucką kwaterą główną proirackiej organizacji do której należą porywacze. Arafat oskarża Iran o dostarczenie terrorystom broni podczas postoju w Mashhad. W odpowiedzi Iran wysmiewa zarzuty Arafata i potępia porywaczy, oświadczając, że zaproponował Kuwejciowi, iż dokona inwazji samolotu, na przeprowadzenie której nie otrzymał zgody Iranu. Podkreśla także, że w przyszłości nie zezwoli żadnemu porwanemu samolotowi na lądowanie w Iranie, a gdy porywacze zdecydują się na lądowanie samolot zostanie zestrzelony.

• **Falwell w obronie Northa** Kaznodzieja Jerry Falwell wystosował petycję w obronie pułkownika O Northa, którego proces rozpoczął się wkrótce w Waszyngtonie. Falwell planuje zebranie 5 milionów podpisów, a następnie przekazanie petycji prezydentowi Reaganowi. Petycja domaga się "natychmiastowego i bezwarunkowego cofnięcia oskarżenia" przeciwko Northowi. Oskarża ona rząd za uczynienie z Northa "kozła ofiarowego", gdy tymczasem powinien "on być ukoronowany tytułem bohatera, którym naprawdę jest". Byłym doradcą Białego Domu

d/s bezpieczeństwa narodowego ppłk O. North oraz J Poindexter, a także gen R Secordowi i A Hakim zarzuca się zawiązanie spisku w celu potajemnej sprzedaży broni do Iranu i przekazywania zysków dla nikaraguańskich contras. Komisja śledcza ustaliła także, iż czterech oskarżeni niszczyli dowody ich niezgodnej z prawem działalności oraz wprowadzali w błąd komisję kongresową zajmującą się ustaleniem szczegółów ich roli w spisku. Jeśli wszystkie zarzuty zostaną udowodnione, wówczas O Northowi grozi kara do 85 lat więzienia i grzywna do 4 mln dol. Wszyscy oskarżeni odparli przed sądem, że są niewinni. Będą odpowiadać z wolnej stopy bez konieczności uiszczenia kaucji. Żadnemu z nich nie odebrano też paszportu, co zwyczajowo stosowane jest wobec ludzi oskarżonych przed sądem. O North zrezygnował ze służby w piechocie morskiej twierdząc, że pozostanie wojskowym utrudniłoby mu obronę przed sądem. Nie wyklucza się możliwości wystąpienia przed sądem w charakterze świadka prezydenta Reagan.

• **Profesor Davies przegrał proces** Na korzyść Uniwersytetu Stanford w Kalifornii sąd w Santa Clara rozstrzygnął spór między Wydziałem Historii tej uczelni a profesorem Normanem Daviesem, który zażądał od wydziału odszkodowania w wysokości 9 mln dol., twierdząc, że jego poglądy na tematy żydowskie były powodem odmówienia mu etatu na uniwersytecie w 1986 roku. Davies znany historyk brytyjski specjalizujący się w historii Polski - o której napisał m.in. głośną książkę "God's Playground" - w latach 1985-86 był w Stanford profesorem kontraktowym i starał się o stały etat. Rada Wydziału Historii odmówiła mu etatu roznicią 1 głosu (12 do 11). Davies oskarżył uniwersytet o dyskryminację z powodów politycznych, ponieważ członkowie Rady wydziału zarzucili mu, że jest jakoby "niewrażliwy na los narodu żydowskiego" oraz "niedopuszczalnie usprawiedliwia" naród polski w kwestii zagłady Żydów w czasie niemieckiej okupacji. Sędzia sądu w Santa Clara, J Stewart, odrzucił twierdzenie Daviesa, że Wydział Historii nie przeprowadził "rzetelnej i bezstronnej" oceny jego pracy i orzekł, iż historyk brytyjski został "oceniony na podstawie swojego poziomu naukowego".

• **7 Niemców z NRD zbiegło do Niemiec Zachodnich** Pod koniec marca z NRD zbiegło do RFN 7 młodych ludzi, w wieku od 19 do 27 lat. Wszyscy przedarli się przez silnie ufortyfikowaną granicę, dzielącą oba państwa niemieckie. Podkreśla się, że tym razem

Olivier North

wschodniemieckie wojska graniczne nie oddały do uciekinierów ani jednego strzału, mimo że obserwowały ucieczkę.

• **Apel do komunistów jugosłowiańskich o zrozumienie opozycji** Jugosłowiański pisarz Vladimir Prvulovic, autor poczytnej pozycji zatytułowanej "W imię ludzkości prawa człowieka i problem wolności w aspekcie stosunków Wschód - Zachód", skierował apel pod adresem komunistycznych władz w Belgradzie o wykazanie większej elastyczności i zrozumienia dla ruchów dysydenckich w tym kraju.

Prvulovic uważa, że przedstawiciele rządu i partii jugosłowiańskiej powinny ograniczyć powszechną krytykę ugrupowań opozycyjnych, a poświęcić więcej czasu na analizę postulatów kół walczących o prawa obywatelskie. Bardzo korzystne dla obydwu stron - zdaniem jugosłowiańskiego pisarza - byłoby rozpoczęcie dialogu z przedstawicielami ruchów obrony praw człowieka. Wyrazem rzeczywistej demokracji - stwierdza dalej Prvulovic - powinno być nie przesładowanie za korzystanie przez niektórych dysydentów z pańskiego rzekomo w Jugosławii prawa wolności myśli i słowa, a powszechne zaakceptowanie przez rządzących Jugosławią, głosu i pragnień opinii społecznej.

Kilkanascie dni temu Belgrad poczynił pierwsze kroki na drodze znalezienia wspólnej platformy rozmów z krajową opozycją. Utworzono specjalną organizację - nie podlegającą rządowi jugosłowiańskiemu - której głównym zadaniem jest nadzorowanie właściwego przestrzegania realizacji międzynarodowych umów, dotyczących praw człowieka i wolności osobistej, których sygnatariuszem jest Jugosławia.

ECHO
-TYGODNIK POLSKI

wydają:

Grazyna i Zbigniew
FARMUS

adres pocztowy:

51A Thistle Down Blvd.
REXDALE, Ont. M9V 4A6
tel. 743-5706

Redaktor naczelny: Grażyna Farmus
Dyrektor działu reklamy i dystrybucji:
Inż. Zdzisław Wójcik

REDAKTORZY DZIAŁÓW

Świat, Kanada Zbigniew Farmus
Polska Katarzyna Banachowska

Czytane między wierszami &

Lektury nieobojętne

Karolina Jankowska

Korespondencje z dalekiego kraju:
Bolesław Ślesiański

Polityka kanadyjska dr Tadeusz Pruss
Wojciech Wojnarowicz

Poradnia Zaufanie dr Zofia Bończa

Pokochoć kapitalizm

dr Krzysztof Ostaszewski

Apteka Natury dr Zofia Górnicka

Horoskop, Kalendarium, korekta

Ewa Rewkowska

WSPÓLPRACUJĄ

prof. dr Ewa Brantley,

Wacław Liebert, Bogusław Rzepecki

Andrzej Stawicki, Lech Jamka,

Janusz Pietrus, S. Cech,

Adela Dymska, Darek Barecki,
Magda, Marek i Koty Czyzyckich

ADVERTISING RATES

DISPLAY ADS \$ 7.00 per col. inch, FULL PAGE \$ 700,
HALF PAGE \$ 350.00

Classified Ads \$ 4 (up to 25 words) Job Ads FREE
Special minimum 3 months' advertising (12 issues)
1 col 1 1/2 inch \$ 65.00, 2 cols - 1 1/2 inches \$ 130.
2 x 3 inches \$ 260.00 photo extra \$ 5.00

SUBSCRIPTION PRENUMERATA

PIRROCZNA \$ 25.00, ROCZNA \$ 50.00
dla nowo przybytych, wg kolejności zgłoszeń (12
numerów) bezpłatna

Rząd ogłosił, że planuje wystawić na sprzedaż Air Canada. Jeśli plan zostanie zrealizowany będzie to największa prywatyzacja własności państwowej w Kanadzie. Ceny akcji mają być dostępne dla przeciętnego Kanadyjczyka. Nikt nie będzie mógł posiadać więcej niż 10% akcji. Zagraniczni inwestorzy dostaną pozwolenie na zakup tych akcji, które niesprzedane zostaną w okresie pierwszeństwa zakupu akcji przez Kanadyjczyków.

Nowy minister imigracji Bar-

bara McDougall oświadczyła, że protest-marsz około 100 Turków z Montrealu do Ottawy, z których część zagrożonych jest deportacją, nie zmieni stanowiska rządu. Prawo musi być przestrzegane, zaznaczyła, a Turcy, nielegalnie przybyli do Kanady, będą musieli powrócić do Turcji i tam złożyć podanie o imigrację.

4-letni Fabian Wilson przeżył w Toronto upadek z 17 piętra. Znajduje się on w poważnym stanie w szpitalu, ale życiu jego nie zagra-

za niebezpieczeństwo. Upadek chłopczyka został złagodzony przez mały krzaczek rosnący pod budynkiem.

Minister spraw zagranicznych J. Clark powiedział, że Kanada zrobi wszystko, aby uchronić czarnych uchodźców z RPA przed mordcami z ich ojczyzny.

Clark powiedział ponadto w parlamencie, że RCMP otrzymało polecenie chronienia członków ANC w Kanadzie.

Polski turysta, 38-letni Tadeusz Olszewski, został skazany w Toronto na 9 lat więzienia za zadanie rany nożem swej byłej przyjaciółce i 13 ran jej ojcu. Sędzia nie zgodził się na deportację

Olszewskiego do Polski, twierdząc, że nie powinna ona nastąpić przed ewentualnym darowaniem mu reszty kary po odbyciu wymaganej przez przepisy części kary więzienia.

KANADA

SAMOBÓJCZA POLITYKA OBRONNA NDP

Po kilkumiesięcznym okresie wewnętrznych dyskusji i awantur Nowa Partia Demokratyczna zdecydowała, że jej 20-letnia już polityka wystąpienia Kanady z NATO, pozostanie elementem platformy wyborczej partii. Derek Blackburn, rzecznik NDP d/s obrony stwierdził, że raptowna zmiana starej polityki, przeprowadzona obecnie, na kilka-kilkanaście miesięcy przed federalnymi wyborami, mogłaby zniszczyć reputację partii, jako partii uczciwej, spójnej i ideowej. Blackburn dodał także, że anty-NATO-wska polityka NDP została przyjęta na zjazdach partii, a zgodnie ze statutem NDP ustalenia i rezolucje zjazdowe muszą być respektowane przez partię.

Wcześniej krążyły spekulacje, że przywódca partii Ed Broadbent i niektóre frakcje w partii, optowały za odrzuceniem polityki anty-NATO-wskiej, bądź szukały sposobów jej modyfikacji. Wysiłki te zostały wyśmiane przez krytyków, wskazujących na oportunistyczny charakter NDP, widoczny w świetle faktu, że większość Kanadyjczyków popiera członkostwo Kanady w NATO.

W odpowiedzi na rosnące znaki zapytania, Blackburn oznajmił, że nie będzie żadnych zasadniczych zmian polityki anty-NATO-wskiej. Wskazał jednak, że ewentualny rząd socjalistyczny może istotnie odwieść wycofanie Kanady z Paktu Atlantyckiego, gdyż istniejąca polityka partii nie nakłada nań żadnych terminów w tej mierze. Co więcej, głównym kamieniem niezgody z NATO, jest strategia pierwszego uderzenia nuklearnego, co mogłoby ulec zmianie, gdyby rząd socjalistyczny wyperswadował sojusznikom w NATO, że strategię tę można zastąpić inną. Wówczas, zasugerował Blackburn, NDP mogłaby zmienić swą obecną politykę, gdyż wielu członków partii krytykuje Pakt Atlantycki przede

wszystkim za strategię pierwszego uderzenia nuklearnego. Wykluczył on jednak sytuację, w której Kanada, postąpi tak jak Francja, Hiszpania bądź Grecja, które to państwa, wycofały się ze wspólnego dowództwa Paktu, pozostając w NATO politycznie. Sprzeciwiał się również możliwości wycofania kanadyjskich oddziałów z Niemiec Zachodnich z jednoczesnym zachowaniem członkostwa Kanady w NATO.

"Jest się albo w (NATO), albo poza" - podkreślił Blackburn.

Jest się także, dodam, albo w kręgu partii z szansą na zdobycie władzy, albo poza tym kręgiem.

NDP jak do tej pory była poza nawiasem. Wystarczy przypomnieć sobie wyniki dotychczasowych wyborów federalnych. Ostatnio nierzadkie są opinie, że jak nigdy dotąd socjaliści mają szansę na wygranie wyborów. Jest oczywiście, że spora część wyborców opowie się po stronie NDP i jej przywódcy Broadbenta (który niegdyś demonstrował przed ambasadą amerykańską przeciwko mieszaniu się USA w sprawę Nikaragui, ale nigdy nie demonstrował przed ambasadą ZSRR przeciwko sowieckiej okupacji Afganistanu).

Tych zatwardziały socjalistów i lewaków nie zmieni nawet samobójcza polityka obronna NDP. Wielu z nich, zresztą, może uchodzić za jej autorów. Wielu zaś podkreśli, że stanowisko NDP w sprawach obrony Kanady nie jest ważne. Liczy się to, co partia głosi w zakresie spraw społecznych i rozwiązań socjalnych, w zakresie związków zawodowych i opieki państwowej.

Wierzę, że inni wyborcy, nie dadzą się na to nabrać. We współczesnym świecie, w świecie podzielonym na Wschód i Zachód, polityka obronna partii ubiegającej się o władzę jest sprawą absolutnie kluczową. Jest oczywiście, że Kanada ze względu na zagrożenie komunistyczne, ze względu na ekspansjonizm sowiecki, ze względu na swój obszar, obnażone granice i stosunkowo źle uzbrojone i nieliczne siły zbrojne musi pozostać w ramach NATO.

Leży to w jej najwyższym interesie - interesie narodowego bezpieczeństwa.

ZBIGNIEW FARMUS

Weź udział w ważnym wydarzeniu

W tym roku wprowadzone będą zmiany do sposobu, w jaki wybierane są samorzady okręgowe oraz zarząd Metro. Dzięki tym zmianom, twój samorząd będzie lepiej służył potrzebom twojej społeczności.

Dowiedz się o wszystkim podczas Tygodnia Samorządności - Local Government Week

Podczas Tygodnia Samorządności, między 11 a 16 kwietnia, będą miały miejsce specjalne imprezy i wystawy, oraz będą rozdawane ulotki. Wszystko po to żebyś mógł dowiedzieć się, jakie korzyści możesz wynieść ze zmian w procesie wyborczym.

12 maja termin do zapamiętania

Rząd Ontario przygotowuje listy wyborcze do nadchodzących wyborów okręgowych i do zarządu Metro. Zamiast przysyłać kogoś kto przeprowadziłby z tobą wywiad, przysłać ci pocztą zawiadomienie z ankietą.

Powinieneś odpowiedzieć na pytania w ankiecie jak najszybciej - i odesłać, w załączonej kopercie, przed 12 maja.

Twoje odpowiedzi potwierdzą twoje prawo do głosu w wyborach zarządów okręgowych, miejskich, i Metro. Będziesz miał także dodatkowy, nowy wybór - możesz głosować za angielsko lub francuskojęzycznym zarządem szkoły twoich dzieci.

Ważny wybór w listopadzie

Wybory do samorządów okręgowych odbędą się 14 listopada bieżącego roku. Głosuj na kandydatów, którzy patrzą na sprawę tak jak ty.

TYDZIEŃ SAMORZĄDNOŚCI 11-16 KWIETNIA

"Weź udział w ważnym wydarzeniu"

Ontario

ANDREW WITER

POSEŁ DO PARLAMENTU FEDERALNEGO
BIURO OKRĘGU WYBORCZEGO

1673 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A6

Tel. 535-6593

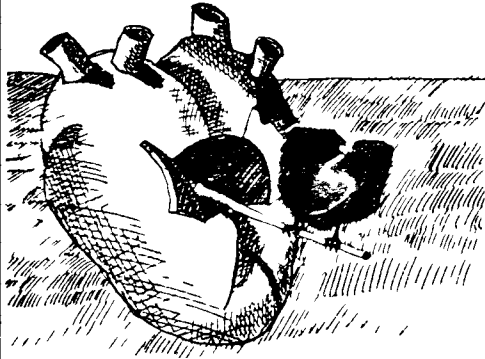
Biuro otwarte poniedziałek - sobota
od 9:00 a.m. do 5:00 p.m. lub telefonicznie

WASZ POSEŁ DO PARLAMENTU FEDERALNEGO
Z OKRĘGU PARKDALE - HIGH PARK

CCFPTS
organizuje DEMONSTRACJĘ przeciw
znanej działaczce lewicowego
radykałnego pacyfizmu
HELEN CALDICOTT
znanej z kampanii przeciw prezyden-
towi Reaganowi
Zbieramy się w niedzielę, 24 kwietnia
o godz. 6:15 wiecz.
przed Convocation Hall w VoIT
wejście od Collega pomiędzy
St. George a University

 POLSKA

• KRONIKA •

• EKSPERCI OPZZ orzekli, że już w roku 1987 (czyli przed gigantycznymi podwyżkami cen) nastąpiło pogorszenie warunków życia znacznej części ludności zatrudnionej w gospodarce uspołecznionej. • JESZCZE przed tą podwyżką oficjalnie 1 m kw mieszkania w Polsce kosztował od 41,5 do 59,9 tysięcy złotych. • W UBIEGŁYM roku przedsiębiorcy polonijni zarobili na każdym zainwestowanym w Polsce dolarze - 2,5 centa. Przypuszcza się, że to jest powód, dla którego na 50 tysięcy firm prowadzonych przez Polaków na całym świecie, tylko 400 funkcjonuje w Polsce. • JESZCZE o Marcu roku 1968 i 1988. Rzecznik rządu, Jerzy Urban, tłumacząc wyjątkową brutalność, z jaką milicja rozpendziła studentów demonstrujących w rocznicę Marca 68, powiedział: "Oczywiście nie mamy nic przeciwko oddarowywaniu Mickiewicza kwiatami, mamy natomiast wiele przeciwko temu, żeby odbywały się jakiegokolwiek manifestacje publiczne, które nie zostały zalegalizowane. Działania porządkowe milicji mają charakter wręcz automatyczny." A prof. Mikołaj Kozakiewicz na ten sam temat: "Ostatni tydzień (mowa jeszcze o tygodniu marcowym - przyp. KB) był w telewizji poświęcony wywabianiu plam. Tym razem marcowych. Po obejrzeniu kilku programów na ten temat przypomniałem sobie zdanie Gombrowicza: "Jeszcze nie widziano takiego wyjaśnienia, które by nie spowodowało jeszcze większego zaciemnienia." Telewizja, choć wielostopnia o wydarzeniach na UW w marcu 68 roku, prawie nie zareagowała na to, co działo się na Uniwersytecie Warszawskim w marcu 1988 r". • KOMISJA ekspertów, powołana przez ministra edukacji narodowej, zdyskwalifikowała ostatecznie "czasowo zawieszony" podręcznik "Przysposobienie do życia w rodzinie". Podręcznik wzbudził szerokie dyskusje i kontrowersje, a biskupi polscy poświęcili mu specjalny list. Podręcznik zalecał w życiu rodzinnym posługiwanie się sekularnym egoizmem. • PODCZAS obrad Kongresu Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego ogłoszono, że skończy się nareszcie w PRL z monopolem na skup produktów rolnych. Szczegółów nie podano. • W ŁODZI powstał Społeczny Zakład Ubezpieczeń "Westa", pierwszy w PRL konkurent dla dotychczasowego monopolisty - PZU "Westa" obiecuje, że jej składki będą o 20-25% niższe od tych, które obowiązują w PZU. • PODCZAS tej samej wizyty ustalono, że w Polsce otwarty zostanie ośrodek kultury amerykańskiej, a w USA - ośrodek kultury polskiej. W związku z tym, zgodnie zresztą z sugestiami strony amerykańskiej - władze PRL mają zamiar zwrócić się o środki finansowe na budowę ośrodka amerykańskiego w Polsce do Polaków zamieszkujących Stany Zjednoczone. • W WIEDNIU ogłoszona została lista tegorocznych laureatów Nagrody im. Gottfrieda Herdera, wyróżnienia bardzo prestiżowego, przyznanego od 25 lat za zasługi w dziedzinie rozwoju stosunków kulturalnych w Europie. Wśród laureatów znajduje się prof. Mieczysław Porębski z Krakowa, historyk, teoretyk i krytyk sztuki.

AMERYKAŃSKO-POLSKA KOMISJA WSPÓLPRACY

W wyniku wizyty w Polsce dyrektora Amerykańskiej Agencji Informacyjnej, ma w kraju powstać mieszana, amerykańsko-polska komisja nadzorująca wymianę i współpracę naukową między oboma krajami. Komisja, w której przedstawiciele Polski i USA posiadaliby równy głos, decydowałaby, między innymi, o przyznawaniu polskim studentom i naukowcom stypendiów naukowych w Stanach Zjednoczonych, w ramach programu wymiany naukowej Fulbrighta. Program ów zainicjowany został w 1966 r. na podstawie ustawy Kongresu Stanów Zjednoczonych, na wniosek senatora Partii Demokratycznej. Budżet jego jest corocznie ustalany przez Kongres. Dotychczas o stypendiach w ramach wymiany naukowej Fulbrighta decydowało - w przypadku polskich kandydatów - Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wzwyższego, stając się w tej dziedzinie monopolistą.

AUTOBUSOWY NONSENS DRUGIEGO ETAPU REFORMY

Nikogo już w Polsce nie dziwi, że na przystankach czeka się godzinami, że co drugi autobus "jeździ do zajezdni", że transport samochodowy działa niesprawnie. Powtarza się tyle razy, że winę ponoszą części zamienne, na które trzeba dewiz, że zawalają kooperanci przemysłu samochodowego, że praktycznie wszyscy już w to uwierzyli. Tymczasem, jak się okazuje, dziwić się jednak należy.

Otóż w Jelczu, gdzie produkuje się autobusy i samochodu ciężarowe parkingi stoją zastawione pojazdami, których nikt nie kupuje, choć tyłu potrzebuje Fabryka nie przerywa pracy, choć niedługo albo zabraknie jej miejsc na parkingach, albo pieniędzy na wypłaty dla ludzi. Nie można bowiem produkować i nie sprzedawać wyprodukowanego towaru.

Naiwny byłby ten, który by sądził, że w dobie drugiego etapu reformy można po-

prostu pojechać do zakładów w Jelczu i kupić parę nowych autobusów, skoro stare się rozsypały i ludzie czekają. To byłoby za proste. Co prawda w 1983 roku zlikwidowano centralne rozdzielnictwo, ale zastąpiono je "obowiązkowym pośrednictwem". Pośrednikiem w sprzedaży jelczów jest warszawski Polmozbyt. Na tym jednak łańcuszek się nie kończy! Polmozbyt może samochody sprzedawać dopiero po uzyskaniu zezwolenia z Ministerstwa Rynku Wewnętrznego oraz Ministerstwa Transportu, Żeglugi i Łączności. Obydwa te ministerstwa miały, co prawda, powołać wspólny zespół nadzorczy i opracować wytyczne sprzedaży, ale jakoś tego jeszcze nie zrobiły. Nie ma wytycznych - nie ma sprzedawania.

Całe szczęście są państwowe dotacje. Gdyby nie to, Jelczowi dawno już zabrakłoby pieniędzy na wypłaty.

KATARZYNA BANACHOWSKA

W IMIĘ RACJI STANU

Pojęciem niemal równie zniechęconym w Polsce jak "sytuacja geopolityczna" jest "racja stanu". Sytuacja geopolityczna, fakt, że Polska nie leży na Madagaskarze, ale między Niemcami a Rosją, odbiera Polakom wszelką nadzieję. A że nie można żyć między dwoma wrogami, że z jednego z nich przynajmniej należy uczynić sobie sprzymierzeńca, polskie koncepcje niepodległościowe, i ta Dmowski i ta Piłsudski, opierały się na wyborze któregoś z dwóch nieprzyjaciół, mianujemy sprzymierzeńcem?

Racja stanu, która ma być winna przyłączenia Polski do sowieckiego obozu po II wojnie światowej, która miała leżeć u podstaw wyborów "mniejszego zła", wspierania socjalizmu - wszyscy polscy komuniści głoszą, że w imię racji stanu bronili status quo Polski stając u boku Stalina, który w przeciwnym wypadku uczyniłby z niej kolejną republikę sowiecką - była też rzekomo przyczyną tego, że 13 grudnia 1981 r. generał Wojciech Jaruzelski wypowiedział wojnę własnemu narodowi. Racja stanu powoduje, że w Polsce nie może dojść do głosu opozycja demokratyczna, a także dyktuje, że Polska musi pozostać w swoim baraku w obozie socjalistycznym, nie może przeczyc wyzwolenia.

Czy my jednak naprawdę wiemy, z czym mamy do czynienia, tak często posługując się tym wygodnym hasłem? Wszak racja stanu służy nie tylko komunistom, posługują się nią także ich przeciwnicy, chcąc usprawiedliwić mniej czy bardziej do przyjęcia kompromisy, na jakie idą z władzą. Czy jest to rzeczywiście racja stanu - czy już tylko lęk?

Polityczna koncepcja racji stanu narodziła się w wieku XVI, a jej rozkwit, jej Złoty Wiek, przypadł na wiek XVII. Niemniej już w kolejnym, XVIII wieku teoria ta zaczęła tracić swoją dobrą reputację. Podejrzewano bowiem, i słusznie, że pomogła ona osadzić na monarszym tronie despotów. Koncepcja ta obiecywała za pewne ustępstwa i przejściowe trudności ładu w państwie, jego siłę i prestiż, bezpieczeństwo obywateli, szanse wygaszania wewnętrznych konfliktów, a więc i spokojnego wzrastania zamieszkałości obywateli, a w każdym razie spo-

kojną egzystencję. W czasie największego rozkwitu popularności tej teorii politycznej interesowali się nią także ludzie prości, ulica, dla której stanowiła ona wyraz nadziei na spokój wewnętrzny i bezpieczeństwo. Nawet jednak wtedy najbardziej radykalne jej elementy pozostawały sekretem dworu, a nie własnością ludu.

Autorzy teorii racji stanu wyraźnie zafascynowani byli technikami rządzenia. Łączyło ich zainteresowanie filozofiami Tacyta i Machiavellego, a także swoisty realizm polityczny, który wyrażał się w przekonaniu, że cała polityka właściwie polega na układaniu sił i grze interesów. Racja stanu miała kontrolować te siły i realizować te interesy. Z precyzyjną definicją tego pojęcia są jednak zasadnicze kłopoty. Pewien uczyony niemiecki, Hermann Conring powiedział, że rację stanu wszyscy uważają za gwiazdę polarną polityki, ale kłocą się gdzie jej szukać. Z kolei jego uczeń, Caspar Klockius stwierdził, że racja stanu jest "zagadką wieku". Najogólniej identyfikuje się ją z najwyższym interesem państwa. Miałyby to więc być stan wyższej konieczności państwowej. Nawet wtedy jednak działania władzy miałyby być podporządkowane interesowi powszechnemu, czy powszechnej pomyślności, nie do pomysłienia też było, by lekceważono system wartości, nakazy moralności lub religijne. Przekraczanie pewnych zasad w imię wyższej racji było zwolnieniem z obowiązujących reguł, a nie ich niwelacją.

Z teorii racji stanu korzystały zarówno monarchie jak i republiki, każda jednak na swój sposób. Państwu niewielkim racja stanu pomagała zachować status quo i utrzymać pomyślność obywateli, wielkie i silne wspierała w podbojach i rozszerzaniu terytorium. Zasadą funkcjonowania racji stanu w państwie średniej wielkości było więc pierwsze zlikwidowanie spisków ambitnych konkurentów do władzy, tyrani ministrów i intryg moźnych, a następnie ubezpieczenie się przed gwałtownością ludu. Oznaczało to osuszanie źródeł nędzy, dbanie o dobrobyt i pomyślność, o przemysł, handel, naukę, rzemiosło, opiekę społeczną. Instrumenty funkcjonowania racji stanu są rozmaite - od skrytobójstwa, zalecanego jako szczególnie skuteczne, poprzez tzw. dysymulację, czyli

klamstwo, oszustwo, manipulowanie świadomością. Zdarzało się też manipulowanie uczuciami religijnymi. Republiki wykształciły swoje własne pojęcia: arcana dominationis i arcana imperii. Pierwsze miało na celu utrzymywanie u władzy pewnej grupy rządzących, drugie - utrzymywanie formy rządzenia, ustroju.

Jakby tego było mało, wewnątrz tej cynicznej teorii rządzenia rozroznic jeszcze można dobrą i złą rację stanu. Istnieją racje stanu, które korzyść przynoszą tylko ekipie rządzącej, a nie, lub niewiele, mieszkańcom kraju. Zdarza się, że mimo płynięcia pod sztandarem racji stanu, nawa państwowa ulega jednak katastrofie.

Otoż dobra, prawdziwa racja stanu zakłada, że respektować się będzie zasady trwałe i wieczne, takie, jak moralność chrześcijańska, czy zasady prawa Bożego. Owszem wolno zawieszать prawo ludzkie, jeśli wymaga tego wyższa konieczność, nie wolno natomiast naruszać pryncypiów. Zła natomiast jest taka racja stanu, która obok praw ludzkich narusza prawa odwieczne, prawo Boże. Tłumacząc to na język przykładów, powiedzić można, że dobra racja stanu nie zezwala na awantury wojenne, na przesadne śrubowanie podatków, czy powiększanie państwowości, na woluntaryzm władzy. Racja stanu jest niedobra, jeśli pod płaszczykiem wyższej konieczności usiłuje się usprawiedliwić wszystko to, co robią rządzący.

Władza w Polsce utrzymuje, że posługuje się racją stanu, gdy nie dopuszcza do głosu polskiej opozycji, gdy dławí prywatną inicjatywę, gdy delegalizuje Solidarność. Jak z powyższego wywodu wynika jednak, można posługiwać się racją stanu, a jednak zapewnić społeczeństwu dobrobyt. Jest to nawet konieczne założenie - inaczej posłuzenie się tą teorią nie ma sensu. Władza w PRL posługuje się więc złą racją stanu, która prowadzi do zubożenia ludu, wyniszczenia kraju i ogólnej katastrofy. W tej samej sytuacji geopolitycznej można posłuzyc się także racją stanu - dobrze. Przyniosłaby ona finlandyzację Polski - w obliczu niemożliwej do zmiany sytuacji geopolitycznej, ale dla dobra narodu.

• 30 000 podpisów pod petycją • Odmowa rejestracji Solidarności AM w Krakowie • Demonstracja w Warszawie

SŁUŻBA ZDROWIA ZNÓW PROTESTUJE

Sąd Najwyższy odrzucił w czwartek, 7 kwietnia apelację grupy założycielskiej NSZZ Solidarność Akademii Medycznej w Krakowie, powołując się na ustawę z roku 1982, nie zezwalającą na istnienie w zakładzie pracy więcej niż jednej organizacji związkowej. Próżno rzeczniczka grupy z Krakowa, mecenas Andrzej Rozmarynowicz prosił o odroczenie orzeczenia wyroku do czasu rewizji ustawy o związkach zawodowych, zapowiadanej przez władze. Orzeczenie spotkało się z burzliwą reakcją sali. Przybyła do Warszawy na rozprawę apelacyjną grupa pracowników AM w Krakowie w liczbie 12 osób, a także około 100 pracowników służby zdrowia z całego kraju skandowało okrzyki na cześć Solidarności, a następnie wyszła z sali sądowej śpiewając hymn narodowy. Jeden z członków delegacji, profesor Akademii, powiedział przedstawicielowi agencji Reutersa, że istniejący na uczelni związek zawodowy nie jest akceptowany przez większość pracowników, ponieważ nie reprezentuje ich interesów ani nie popiera ich postulatów, nie protestuje też przeciw dramatycznej sytuacji służby zdrowia w Polsce. Agencje zachodnie podały w swoich informacjach, że na 5000 pracowników AM w Krakowie z oficjalnym związkiem zawodowym identyfikuje się zaledwie 150 osób.

Po południu w kościele OO Kapucynów przy ul. Miodowej w Warszawie odprawiono nabożeństwo w intencji polskiej służby zdrowia. Po mszy św. około 300 osób

KTO BLOKUJE REFORMĘ ?

Mówi się ostatnio w polskich sferach rządowych, że reforma gospodarcza jest blokowana. Nie ma jednak szczegółowych uściśleń, kto, mianowicie, ma ją blokować. Nie ma, ponieważ jest to, w istocie, sytuacja bardzo dla władzy niewygodna. Jak powiedział w wywiadzie dla "Kurieru Polskiego" partyjny profesor Józef Kaleta, reformę hamuje "wpływowe lobby przemysłowe, wspierane przez przedwczorajszych działaczy politycznych". Zaś profesor Nowak oświadczył wprost, że w reformie przeszkadzają dokładnie ci, na których władza się opiera, natomiast pomogliby ci, którym władza nie dowierza i uważa za politycznie niepewnych, ale oni z kolei nie dowierzają - i słusznie - władzy. To się nazywa podciąć gałąź na której się siedzi.

O KATYNIU PO SOWIECKU

Podczas sesji sejmowej, na której poseł Ryszard Bender postulował ostateczne ogłoszenie prawdy o Katyniu, wypowiedział się też partyjny historyk, prof. Jarema Maciszewski, związany z polsko-sowiecką komisją do "wywabiania plam" historii. Zaoponował on publikowaniu do końca wszystkiego o Katyniu twierdząc, że wzbudzić to może tylko resentymenty, jako że i Polacy zabijali żołnierzy Armii Czerwonej i to nie tylko na wschodnich rubieżach, ale i wewnątrz kraju, w Rzeszowskiem i Kieleckim, a nawet na ziemiach odzyskanych. Czyżby miało to oznaczać, że Katyń może w ogóle być rozpatrywany w kategoriach "win wzajemnych", a więc wzajemnie się znośzących?

przeszło pod sąsiadujący z kościołem gmach Ministerstwa Zdrowia, skandując okrzyki "Solidarność, Solidarność", "Więcej lekarstw, mniej milicji", oraz "Służba Zdrowia oszukana". To ostatnie hasło odnosiło się do obiecanej przez resort zdrowia podwyżki płac pracowników służby zdrowia. Obietnica nie została dotrzymana. Demonstracje obserwowały zgromadzone nieopodal oddziały milicji, obyło się jednak bez interwencji. Po manifestacji tłum rozszedł się spokojnie.

Przy okazji wydarzeń czwartkowych, w dniu oficjalnie uznanym w PRL za święto służby zdrowia, agencje zachodnie przypominały o krążącej po Polsce petycji, którą ostatecznie przekazano do rządu i Sejmu. Petycję, domagającą się zrównania płac pracowników służby zdrowia do średniej krajowej, umożliwienia lepszego służenia chorym, poprawy warunków pracy w szpitalach i zaopatrzenia rynku w lekarstwa, których drastycznie brakuje, podpisało 30000 osób. Reakcją na list jak dotąd nie ma. Sytuacja służby zdrowia jest w Polsce dramatyczna. Brakuje wszystkiego - lekarstw, opatrunków, narzędzi chirurgicznych, strzykawek, środków przeciwbólowych i znieczulających, odżywek dla niemowląt, nie mówiąc już o bardziej skomplikowanej aparaturze medycznej. Chorzy na serce nie mają dostępu do aparatury reanimacyjnej a chorzy na nerki - do dializ. Brakuje też katastrofalnie personelu medycznego. Żle opłacani pracownicy szukają innych zawodów, albo emigrują z kraju.

Sprawa ta jest tak poważna, że zajęło się nią Biuro Polityczne KC PZPR. Jak dotąd, skończyło się na sfotografowaniu się dostojników partyjnych i państwowych dla polskiej telewizji na tle jednej z nielicznych w Polsce nowoczesnych aparatów medycznych i zapewnieniu, że, co prawda, jest źle, ale będzie lepiej.

Tej wiosny, przed siewami, brakuje na wsi nawozów mineralnych, środków ochrony roślin, maszyn rolniczych, oleju napędowego. Mieszkańcy wsi znaleźli się w sytuacji trudnej wskutek wyższych kosztów produkcji rolnej, w tym zwłaszcza wyższych niż wieś się spodziewała cen maszyn i urządzeń rolniczych oraz materiałów budowlanych. Dodać do tego należy straty w sadach, w których wymarzło 30% drzew.

Wies polska gwałtownie biednieje. O ile w mieście obszar biedy obejmuje mniej więcej 30% społeczności, o tyle na wsi sięga już 40% i przejawia niebezpieczną tendencję zwykłą. Te 40% nie tylko ledwie może związać koniec z koncem, ale także nie rozwija swoich gospodarstw, a często nie może uchronić ich przed upadkiem. Już w ubiegłym roku zanotowano spadek pogłowia trzody chlewnej o 3%, a bydła o 1,4%.

45-lecie POWSTANIA W GETCIE WARSZAWSKIM

17 kwietnia przypada 45 rocznica wybuchu powstania w Getcie Warszawskim. W związku z tą datą Komitet Obchodów rocznicy zaapelował do społeczeństwa polskiego o uczynienie tej daty dniem pamięci o 3 milionach współobywateli polskich narodowości żydowskiej, zamordowanych przez hitlerowskich oprawców. Hasłem dnia ma stać się zawołanie "Byli naszymi braćmi". Komitet w swym apelu przypominał, że losy polskiego i żydowskiego narodu spletały się przez ponad osiem stuleci w nierozdzielnej całości, niestety, nie zawsze umiano dostrzegać tę prawdę i zawarte w niej wartości. Wyrażono smutek z powodu, że wszystko to, co Polacy uczynili dla swoich ginących braci, było zbyt małe w stosunku do potrzeb i wezwał o zmanifestowanie w rocznicę wybuchu powstania nie tylko żalu po zamordowanym narodzie, ale i nadziei na możliwość przyjaznego współżycia wolnych ludzi w ramach jednego państwa i wolnych narodów między sobą.

Polacy wezwani zostali do odmówienia kaddish i Ojciec Nasz 17 kwietnia za dusze pomordowanych oraz do przejścia od pomnika Bohaterów Getta do pomnika na Umschlagplatz przy ul. Stawki w Warszawie z kwiatami i zniczami. Tego samego dnia odsłonięty zostanie też na cmentarzu żydowskim przy ul. Okopowej pomnik dwóch obywateli polskiej narodowości żydowskiej radnych miasta Warszawy którzy na wieść o wkroczeniu Armii Czerwonej we wrześniu 1939 roku do Polski udali się do władz sowieckich, by złożyć swój protest i zostali skazani za to na śmierć.

Pod apelem Komitetu złożyli swoje podpisy między innymi Stefan Bratkowski, Zbigniew Bujak, ks. Bronisław Dembowski, Kazimierz Dziewanowski, Marek Edelman, Jerzy Ficowski, Jerzy Holzer, Jan Kielanowski, Tadeusz Konwicki, Andrzej Kusniewicz, Jan Józef Lipski, Tadeusz Lepkowski, Tadeusz Mazowiecki, Adam Michnik, Halina Mikołajska, Jan Mulak, Janusz Onyszkiewicz, Jacek Salij, Henryk Samsonowicz, Klemens Szaniawski, Andrzej Wajda, Andrzej Wróblewski, Krystyna Zachwatowicz.

Czy wieś wyżywi sama siebie ?

Katastrofalnie pogarsza się też demograficzna struktura wsi, odpływają ręce niezbędne do pracy, pogarsza się struktura wykształcenia. Według danych statystycznych w latach 45-46 dziewczęta ze wsi, studiujące na wyższych uczelniach stanowiły 10% ogółu studentów, w latach 70-76 - 12%, a obecnie zaledwie 2%. Liczba chłopów waha się obecnie w granicach 7-8% i spada. Coraz więcej młodzieży ze wsi kończy swoją edukację na szkole podstawowej, a ci, którzy uczą się w szkołach średnich, nie przystępują do egzaminów maturalnych. Problemem jest też zdrowie. W niektórych dzielnicach Polski problemem społecznym stała się gruźlica. Wieś jest miejscem wielu inicjatyw społecznych, z reguły są one jednak w zarodku ukręcane przez władze.

Czy taka wieś wyżywi Polskę? Czy sama się wyżywi?

MIESZKANIE - NARZĘDZIEM W RĘKACH WŁADZY

Od 1 stycznia obowiązuje w Polsce nowe prawo lokalowe. W punkcie 4 tego prawa, w artykule 51a uściśla się przepisy dotyczące mieszkań zakładowych. Czytamy tam, że rozwiązanie umowy wynajmu mieszkania między lokatorem, a właścicielem mieszkania może nastąpić w razie rozwiązania umowy o pracę z przyczyn zawnionych i nie zawnionych przez pracownika, z powodu niedotrzymania umów przez zakład pracy, a nawet, gdy wykonujący pracę w warunkach uciążliwych dla zdrowia musi ją porzucić ze względów zdrowotnych. Także przejście pracownika na emeryturę, czy rentę automatycznie rozwiązuje umowę wynajmu. Więcej wypowiedzieć mieszkanie można także, gdy umowa o pracę jest zachowana, ale "zachodzą uzasadniające przyczyny". I to można uczynić bez zachowania obowiązujących terminów. Wykwaterowuje się wówczas mieszkanca do lokali zamiennych lub zastępczych.

Mieszkania zakładowe, zwłaszcza w latach 60-tych i 70-tych były magnesem przyciągającym wielu pracowników. W wielkich ośrodkach przemysłowych ta forma budownictwa z powodzeniem konkurowała ze spółdzielczością mieszkaniową. Wiele mieszkań było budowanych ze środków zakładów pracy, siłami załogi, lub wykańczanych przez przyszłych mieszkańców. Zdawało się, że stanowią własność zakładu, a więc i załogi i że państwo nie będzie w nie ingerować. Teraz zaś funkcja mieszkania zakładowego się zmieniła. Już nie jest magnesem - jest więzieniem, utrzymującym załogę na siłę. Kto wypowie pracę, nawet przy jednoznacznej winie zakładu, jeśli grozi to utratą mieszkania?

Uzmysłowić sobie też należy, że choć lokal zamienny przypomina w standardzie lokal z którego wyprowadzono mieszkańców, to lokal zastępczy, obowiązujący, jeśli wypowiedzenie złożył pracownik, albo jeśli nastąpiło zwolnienie z pracy, to pomieszczenie o rozmiarach mniejszych niż 7 m kw na osobę, wyposażone tylko w ogrzewanie, światło i gaz. Zgodnie z nowym prawem pracownik po zwolnieniu ma prawo przez pewien czas szukać mieszkania na własną rękę - płaci jednak wówczas czynsz czterokrotnie wyższy.

Mieszkanie stało się w ten sposób narzędziem kary. Można będzie szantazować jego utratą założycieli komórek Solidarności, działaczy samorządowych, członków ruchu Wolność i Pokój. Można, oprócz pancerzowego przywiązania pracowników do zakładu, również paraliżować działania, których władza sobie nie życzy.

Od dłuższego już czasu we Wrocławiu organizowane są przedstawienia uliczne, wokół których gromadzą się coraz większe tłumy. Początkowo wyglądało to tylko na wygłup, na działalność garstki pomyślników. Niebawem jednak okazało się, że te zabawy mają głębszy sens.

Twórcą całego tego zamieszania jest Waldemar Frydrych - historyk i historyk sztuki. Jeszcze w czasie strajków studenckich w roku 1981 pod auspicjami Ruchu Nowej Kultury zaczęła się ukazywać na Uniwersytecie Wrocławskim gazeta o *dziesięciu nazwach Pomarańczowa Alternatywa* propagująca surrealizm socjalistyczny. Z pozoru to tylko gra słów - "surrealizm" jest tu przeciwstawiony "socrealizmowi", czyli temu kierunkowi artystycznemu (jeśli tak to w ogóle można nazwać), który komuniści narzucili w Polsce po wojnie, a który w oficjalnych publikacjach nazywał się realizmem socjalistycznym (Warto może, gwoździ przypomnienia, zauważyć, że instalowanie tego rodzaju "twórczości" jest jednym z pierwszych sygnałów świadczących o włączeniu jakiegos kraju do sowieckiej strefy wpływów - tak było np. w Afganistanie, gdzie już pod koniec 1979 roku ogłoszono, że jedynym obowiązującym kierunkiem sztuki ma być realizm socjalistyczny).

Ale twórcom Pomarańczowej Alternatywy nie chodziło jedynie o grę słów. Chodziło im przede wszystkim o podkreślenie faktu, że socjalizm niewiele ma wspólnego z realizmem, a wręcz przeciwnie - że prawa w nim rządzące nie mają nic wspólnego z realnością, że podporządkowane są wyłącznie ideologii. Nietrudno to udowodnić choćby w gospodarce, ale dotyczy to przecież wszystkich dziedzin komunistycznego życia. Zamiast praw realnych zyciem tym rządzi absurd, rzeczywistość przemienia się w ponurą nieraz groteskę. A ponieważ groteska i absurd są elementami surrealizmu, kierunku artystycznego, który w sztuce europejskiej odegrał doniosłą rolę -

stąd właśnie propozycja stworzenia "surrealizmu socjalistycznego". Żeby było jeszcze bardziej śmiesznie, warto przypomnieć, że surrealizm jako taki był w okresie panowania w Polsce realizmu socjalistycznego potępiony jako "sztuka burżuazyjna".

Niewinną zabawę polegającą na grze słów przerwał stan wojenny. Na ulicach miast pojawiać się zaczęły napisy starannie zamalowywane przez stróżów ładu i porządku. Ale niebawem na tych łąkach z farby pojawiać się zaczęły rysunki krasnali w długich czapeczkach. Nikt nie wiedział, o co chodzi, krasnale jednak władze potraktowały z wyrozumieniem - nie zamalowywano ich. I tak sobie trwały, by pewnego dnia, konkretnie 1 czerwca ubiegłego roku, zejść na ulicę, gdzie ich obecność nie była już traktowana zbyt łagodnie. Pomarańczowa Alternatywa urządziła happening, w czasie którego - z okazji Dnia Dziecka - na ulicy Świdnickiej we Wrocławiu krasnale zaczęły rozdawać dzieciom cukierki. Nie były to zwykłe skrzaty - reprezentowały, co zostało uwidocznione na czapeczkach, różne niezależne organizacje: Solidarność Walcząca, ruch Wolność i Pokój, Międzyszkolny Komitet Oporu itp. Powazna akcja policyjna przeciw krasnalom, których pałowano i ładowano do samochodów, wzbudziła żywiołowy sprzeciw zgromadzonych wokół ludzi. Coś się zaczęło dziać. I może nie najważniejszą sprawą w tym wszystkim jest fakt, że obudzono w ten sposób ludzką aktywność, ile to, że powazne bądź co bądź organa porządkowe zmuszone zostały do wykonywania czynności absurdalnych. Aresztowanie krasnali jest bowiem czymś groteskowym, niepowaznym. Udowodniono, że krasnale są zagrożeniem dla ładu i bezpieczeństwa publicznego PRL. Jeżeli zaś system boi się nawet krasnoludków.

Pomarańczowa Alternatywa zorganizowała wiele podobnych akcji - jak choćby obchody wigilii Rewolucji Bolszewickiej w październiku zeszłego roku - tu już doszło do powaznych walk, w czasie których oddziały

porządkowe zmuszone zostały do spałowania pancernika Patoimkin i słynnej Aurory, których makiety wyruszyły na Świdnicką. Ostatnio - 21 kwietnia - doszło do nowej akcji, która zgromadziła tłumy. Odbywało się, zgodnie z dawnymi obrzędami, topienie Marzanny - niesiono transparenty domagające się Wiosny, a także uwolnienia Frydrycha, który odsiaduje dwumiesięczny wyrok za "zakłócanie porządku publicznego" w czasie akcji ulicznej z okazji 8 marca, czyli dwudziestolecia "wydarzeń marcowych". Marzanna miała ciemne okulary, co najwyraźniej uznane zostało przez władze za rodzaj prowokacji politycznej. Aresztowano ponad 150 osób.

Walka z krasnalami i Marzanną ośmiesza władzę. I o to właśnie chodzi twórcom ulicznych przedstawień. Podczas aresztowania w grudniu ubiegłego roku świętych Mikołajów z tłumy padały pod adresem policji kąśliwe uwagi: "A może zapudłujecie też Kubusia Puchatka?" Akcje Pomarańczowej Alternatywy zyskują coraz szersze poparcie. Wrocław wciąż czeka na nowe wydarzenie, na możliwość odpięcia władzy śmiechem i kpina.

Śmiech jest jedną z najbardziej skutecznych broni w społecznej walce. Ośmieszenie przeciwnika, sprowadzenie do absurdu jego działań, wykazanie małostkowości i głupoty władz przyczynia się jednocześnie do wzmocnienia poczucia racji społecznych. Kto może traktować powaznie władzę, która wyrusza z pałkami na ludzi protestujących przeciw brakowi papieru toaletowego i podpałek higienicznych? Jak można mówić o jakimkolwiek programie gospodarczym państwa, które przez bez mała pół wieku nie może uporać się z "rozwiązaniem problemu papieru toaletowego"? Pomarańczowa Alternatywa uderza w najczulsze miejsca systemu bez uprawiania "wielkiej polityki", bez wznoszenia szumnych haseł, bez niepodległościowej i wolnościowej demagogii, której tak wiele ostatnio w opozycyjnych publikacjach i wystąpieniach.

I tu właśnie ukazuje się drugie oblicze tego ruchu. Jest on nie tylko krytyką istniejącego stanu rzeczy w kraju, nie tylko wystąpieniem mającym na celu wykazanie śmieszności "socjalistycznego państwa", lecz także skierowany jest przeciw pompatyczności i skostnieniu działań opozycyjnych. Atakuje z pasją swoisty typ mentalności kombatanckiej, który daje o sobie znać w strukturach niezależnych. Pokazuje, że nie trzeba od razu wielkich haseł, by pobudzić

aktywność społeczną, by odbudowywać porwane przez stan wojenny i późniejsze wydarzenia więzi międzyludzkiej solidarności. Jest rodzajem "trzeciej drogi", drogi, która pozwala unikać "polityki" budzącej coraz większą nieufność zmęczonego społeczeństwa, a jednocześnie pozwala zdziałać coś sensownego.

Oczywiście "happeningi Pomarańczowej Alternatywy" byłyby niemożliwe bez dotychczasowych osiągnięć opozycji. Lecz jednocześnie są one sygnałem, że dotychczasowe metody działania, produkowanie "męczenników", zamykanie się w świecie politycznych haseł, trwanie w przestrzeni kościelno-opozycyjnych misterniów - że to wszystko nie wystarczy, że nie pociągnie za sobą zmęczonych i zniechęconych ludzi. Że należy coś zrobić, żeby ich ożywić. Działalność Pomarańczowej Alternatywy jest wskazaniem kryzysu dotychczasowych form walki i jednocześnie próbą przezwyciężenia tego kryzysu. Ten wielki teatr społeczny, w którego działalność w obecnej chwili angażują się już tysiące, zaczyna odgrywać coraz większą rolę w życiu Polski niezależnej. Nie proponuje co prawda ani politycznych programów, ani recept na rozwiązanie kryzysu gospodarczego, ale za to pozwala ludziom poczuć siłę wspólnoty, odnaleźć się we wspólnej zabawie, która ma nie tylko czysto zabawowy wymiar.

Pomarańczowa Alternatywa jest zarazem głosem nowego pokolenia - w jej imprezach uczestniczą przeważnie ludzie, dla których okres jawnego działania "Solidarności" to wspomnienie z dzieciństwa, czy wczesnej młodości. Istnienie opozycji, niezależnej prasy i wydawnictw, podziemnych partii politycznych - wszystko to dla nich jest czymś normalnym, czymś, w czym wyrosli i w czym się wychowali. Chcą pójść dalej - szukają nowych rozwiązań i odmiennych dróg. Nie przejmują się przegraną swych ojców, czy starszych braci, bo to nie ich przegrana. Nie odczuwają też specjalnego nabożeństwa do "zasług" swych starszych kolegów - równie swobodnie krytykują władzę, jak opozycję. Nie są w tym zresztą samotni - wystarczy wskazać różnice działające

"młodych" i "starych" w reaktywowanej Polskiej Partii Socjalistycznej, przyjrzeć się działalności Federacji Młodzieży Walczącej czy choćby posłuchać tekstów piosenek młodzieżowych, "nieoficjalnych" grup rockowych. Głos nowego pokolenia staje się coraz bardziej wyraźny. Jest chyba bardziej swobodny, mniej politycznie ograniczony, odrzucający przesadny patos. Jest to też pokolenie jak chyba żadne dotąd wyczułone na wszelką demagogię i próby manipulacji.

Na naszych oczach kształtuje się "nowa generacja opozycji", jakościowo inna niż ta, które działały przed nią, bardziej chyba - choćby i z racji wieku - dynamiczna, ale jednocześnie umiająca wyciągać wnioski z dotychczasowych doświadczeń. Jest - może to zresztą nie najszcześniejsze porównanie, ale jednocześnie najbardziej obrazowe - jak nowa generacja komputerów: bardziej sprawna, szybsza w działaniu, znajdująca nowe rozwiązania tam, gdzie dotąd wydawały się one niemożliwe. Są to rozwiązania czasem zaskakujące, czasem zadziwiająco proste i nadszpedzające skuteczne, takie, jak przedstawienia uliczne Pomarańczowej Alternatywy.

Spyta ktoś: a co to da? Odpowiem: a co dały dotychczasowe działania? Takie pytania nie mają sensu. Trzeba sobie zdać sprawę z faktu, że uczestniczymy w długotrwałym procesie przemian społeczno-politycznych. W tym procesie liczy się każdy rodzaj sensownej aktywności ludzkiej, każde poszukiwanie, każdy głos. Głos nowej generacji o tyle wydaje się ważny, że jest głosem najbardziej swobodnym z tych, które dało się słyszeć w historii państwa o nazwie PRL. A to już wiele.

LESZEK SZARUGA

Tekst napisany specjalnie dla Echa przez znanego poetę, publicystę i prozaika, stałego współpracownika paryskiej Kultury, Leszka Szarugę.

Nasz tygodnik postara się drukować jego teksty częściej.

LECH JAN JAMKA
Z CYKLU: O TYM I OWYM

"CO SŁYCHAĆ"?

NA WESOŁO - NA OPAK

Szpalty krajowych, oficjalnych gazet przepełnione przemówieniami ministrów, premierów, posłów Pomysł goni za pomysłem Krytykuje się, gani, bije w pierś Teraz będzie lepiej Już wiemy jak pracować, jak organizować, planować Miał być drugi etap reformy, ale z rozpędu poszliśmy dalej Właściwie, to nawet nie wiadomo - może w 5, może w 7 jesteśmy już etapie Malkontenci i niedowiarkowie wyfrunęli z kraju u obcych szuka chleba, zasmy, sami swoi, pozostaliśmy, aby w spokoju budować, tworzyć Na górze, na dołach i poziomach średnich toczą się szczere, otwarte dyskusje obywatelskie Demaskuje się złodziejów, kombinatorów i skorumpowanych urzędników I tylko jeszcze brakuje tu kułaków wiejskich, ale - niestety, ci już zbankrutowali, wymarli z głodu, nie mogąc podołać Co narobili jednak zła, to narobili Przez ich antyustrojowe knowania do dziś kuleje rolnictwo Nie pomogły nawet PGR-y Ziemia nie rodzi, krowy mleka nie dają, łąki zakwaszone i bydło paść się nie chce A do tego jeszcze Solidarność, Wolna Europa i gazetki podziemne Ludzie też jacyś dziwni, niby pracują, niby głosują jak należy a co wyszło z referendum? Chyba że ktoś kartki pomylił lub nawet przesłał fałszywe że taki a nie inny wynik wyszedł Rzecz oczywista, że maczało w tym ręce CIA Jak więc ma partia i rząd pracować w takich warunkach, wśród tylu nieufnych, obcych duchowo i ideowo indywiduali? Dlatego też w wielu zakładach pracy spada wydajność, niszczyją maszyny, brakuje surowca

CIERPLIWOŚCI

Tyle na wesoło, przejdźmy do faktów i rzeczywistości Mimo wysiłków władzy, chaos, bezwład i dezorganizacja w polskiej gospodarce trwa nadal, pogłębia się w zaskarżającym tempie O tym góra wie doskonale Stąd tak gorączkowe dokonywane

ostatnio przesunięcia i zmiany personalne na poszczególnych szczeblach hierarchii partyjnej Unikając patosu, wiosnianych hasel ("Wiosna nasza") należy krotko powiedzieć - jest to początek końca co nie oznacza jednak, iż proces ten dokona się lada dzień W tym systemie władzy nie oddaje się szybko i łatwo Absurdem jest też wierzenie w stopniowe przemiany i pokojowe obalenie monopolu partyjnego Jak problem ten rozwiąże się, tego jeszcze w 100% przewidzieć nie można Są pewne reguły dziejowe w historii, ale też są i wyjątki Wiadomym jednak jest, że aktywna postawa społeczeństwa, dobra organizacja i zdrowe idee mogą w znacznym stopniu przyspieszyć upadek czerwonych

EROZJA - OKAZJA

W każdym razie erozja systemu jest już procesem o postępującym charakterze Świadczy o tym tworzenie się ugrupowań opozycyjnych w wielu krajach wschodniego bloku, budzenie świadomości etnicznych i narodowościowych w republikach sowieckich Czas, chociaż wolno, pracuje na naszą korzyść O tym wiemy, wiedzą również po tamtej stronie barykady Być może, komunisty, w obliczu kryzysu społeczno-gospodarczego pojdą na duże ustępstwa wobec okupowanych, poszczególnych narodów, ale nie zapominajmy przy tym że będzie to wszystko bardzo dokładnie wyliczone i przemyślane, połączone z pozorami dobrych chęci i woli Dozowanie ustępstw będzie dokonywane z aptekarską dokładnością i za pomocą takich metod, które, w razie czego, pozwolą na natychmiastowe opanowanie sytuacji O tym świadczy wymownie fakt wprowadzenia w PRL stanu wojennego, mimo że Solidarność i jej działacze wstępowały już jedną nogą do raju, zapatrzeni w zjazdy i pakiety postulatów System zareagował w jednej chwili W zasadzie komunisty mogli już dużo wcześniej przejść do energicznej kontrofensywy Z pewnych powodów, a których można dziś się tylko domyślać, tego jednak nie zrobili Może chodziło o ukształtowanie opinii światowej w odpo-

wiednim kierunku, co można byłoby w przyszłości z pozytykiem wykorzystać Nasuwa się też hipoteza, że wykorzystano to jako wstępne zagranie, posunięcie przed zbliżającym się kryzysem gospodarczym Zostawiam ten temat tym, którzy lubią dużo i obszernie pisać, bądź mają dużo czasu na dyskusje Mnie to już nudzi i nie interesuje

CZYTAĆ - WIEDZIEĆ

Dzisiaj ważne jest, co nam przyniesie jutro Czekanie, przyglądanie się z założonymi rękoma, siedzenie białego rumaka w stajni nie da nic Przypiętam tu może łatkę niektórym emigracyjnym organizacjom, ale czynię to z pełną świadomością Czy mam rację? Proszę zapytać tych, którzy oburzają się w pierwszym rzędzie Jeśli chodzi o kraj, społeczeństwu winni przewodniczący trzeźwo i logicznie rozumujący, współpracując ściśle ze sobą, niezależnie od reprezentowanych poglądów i linii politycznych Wydaje mi się też, że w stosunkach opozycji krajowej z politycznymi kręgami emigracji

za mało jest eksponowana rola Rządu RP w Londynie Pewne wydawnictwa emigracyjne, stojące na odpowiednim poziomie, powinny być szeroko kolportowane w Polsce, w tym organ prasowy Rządu RP Rzeczpospolita, ale nie w tej formie, w jakiej się obecnie ukazuje, a która nadaje się jedynie treściowo dla emigrantów i też nie dla wszystkich

Z kolei, wydawnictwa opozycyjne z kraju, winny być czytane przez emigrantów, szczególnie tych z ostatniej fali, którzy nie stracili jeszcze myślowego kontaktu z perelowską rzeczywistością.

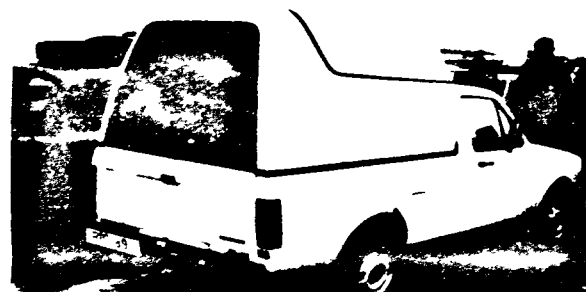
Jest to, oczywiście, czyste teoretyzowanie z mojej strony, bo w praktyce wygląda wszystko gorzej niż mizernie Ilościowo przeważa emigracja zbrokowa, a tę niestety, nie interesują sprawy krajowe, stąd taka, a nie inna atmosfera na polonijnym podwórku

Nie chcę się zbyt głęboko zagłębiać w tego rodzaju tematy Szkoda po prostu i czasu, i papieru

Najlepsi pozostali w kraju i tam pracują dalej I to chyba bardziej cieszy

Furgon „Caddy” na bazie Golfa 1984 za 4700 bonów

Fot. Andrzej Kowalski

ZŁOTKO NA CZARNYM RYNKU BONY \$

Data	20II	27II	5III	12III	19III	26III	2IV
Wyroby złote 2 750 (tys zł)	210	210	210	230	200	200	200
proba 3 582 (tys zł)	17,6	17,0	17,0	17,0	15,0	15,0	15,0
Bony \$ kupno zł	150	1450	1150	1450	1450	1450	1450
sprzedaz zł	1 00	14,0	1400	1400	1400	1400	1400
ZŁOM (skup u Jubitera) proba 2 -	9200 zł	3	7153 zł				
20 \$ u „Jubitera” proba 36 zł mureta	447 894 zł	cz rynek	572 750 zł				
swinka u „Jubitera” złom 47 472 zł	mureta	57 663 zł	cz rynek	75 000 zł			

Na giełdach samochodowych

Na giełdach wiosenny ruch. W Warszawie, przed polmobytowskim punktem zawierania umów, długa kolejka kontrahentów Widoczny jest dalszy spadek cen Fiatów 126p Bis Żądano za nie od 2,6 do 2,8 mln.

Nisze są również ceny nowych FSO 125 Jeszcze niedawno sprzedawano je za 3,2-3,4 mln zł Na relacjonowanej giełdzie za dwa nowe egzemplarze żądano 2,8 mln zł. Ktoś próbował sprzedać taki samochód za 3,5 mln zł, ale nie miał żadnych szans Zresztą nawet egzemplarz za 2,8 mln zł do godz. 13 nie znalazł jeszcze nabywcy

W Warszawie sprzedawano dwa nowe Polonezy 1900 SLE. Za droższy żądano 6,2 mln zł, tanszy, składak, podobno z nowych części, oferowano za 5,2 mln zł. Nową Skodę oferowano za 5,1 mln zł, nową Ładę za 5,65 mln zł, a nowego Wartburga za 3,1 mln zł.

Wraz z wiosną na giełdach coraz częściej pokazują się samochodowe przyczepy bagazowe Nowa i praktyczna prod. NRD (można ją stawiać pionowo w garażu) kosztuje 250 tys. zł (ładowność 320 kg), inna, również wytwarzana w NRD, nowa, na kołach Wartburga, sprzedawana była za 230 tys. zł. W tej samej cenie sprzedawano nową przyczepę krajową M-410, zaś za przyczepę N-250-C z Niewiadowa żądano 220 tys. zł.

Nie widac natomiast zbyt wiele motocykli W Warszawie za MZ „250” z roku 1984 żądano 270 tys. zł, za MZ „150” z roku 1987 - 240 tys. zł, za Jawę „350” z roku 1987 - 260 tys. zł. Nową motorynkę „Romet” sprzedawano za 90 tys. zł

Wśród akcesoriów w Warszawie - kilka turbinek Kowalskiego Usiłowano je sprzedawać po 9 tys. zł, a więc o 260 zł drożej niż wynosi cena sklepową. Zainteresowanie niewielkie

Nadal bardzo mało opon do Fiatów 126p Na placu z akcesoriami w Warszawie było ich od rana tylko siedem. Cena 24-26 tys. zł. Za to coraz więcej 20-litrowych kanistrów radzieckich, aluminiowych, po 4,5-5,5 tys. zł. Wrocmy jednak do samochodów Po raz pierwszy od kilku miesięcy pojawiły się na warszawskiej giełdzie „Szarady” z roku 1986 (najczęściej sprzedaje się egzemplarze z lat 1983-1984) Turbo diesel sprzedawano za 7200 tys. zł, model „D” za 6 mln zł.

A oto średnie ceny wywoławcze Ład i Skod (w takiej własnie kolejności) 1981 - 2,1 mln/1,6 mln, 1982 - 2,25/

Fiat 126p	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Warszawa	800-900	920-980	880-1,0	1,3-1,5	1,45-1,6	1,7-1,8	1,75-1,9
Gdańsk	800-925	900-1,0	1,1-1,4	1,2-1,5	1,5-1,65	1,6-1,75	1,85-1,94
Głiwice	890-1,0	980-1,1	1,0-1,4	1,2-1,5	1,5-1,62	1,65-1,7	1,7-2,0
Lublin	860-1,0	930-1,15	1,1-1,25	1,3-1,5	1,55-1,75	1,7-1,85	1,85-2,2

1,85 mln, 1985 - 2,7 mln/2,3 mln, 1984 - 3,7 mln/2,75 mln, 1985 - 4,2 mln/3,5 mln, 1986 - 4,5 mln/3,8 mln, 1987 - 4,7 mln/4,0 mln, 1988 - 5,65 mln/5,1 mln.

Na zakończenie - Trabanty Podajemy średnie ceny z dwóch kolejnych warszawskich giełd 1976 - 520 tys., 1977 - 650 tys., 1978 - 700 tys., 1979 - 600 tys., 1980 - 620 tys., 1981 - 650 tys., 1982 - 800 tys., 1983 - 870 tys., 1984 - 1,0 mln, 1985 - 1,3 mln, 1986 - 1,45 mln, 1987 - 1,75 mln, 1988 - 1,9 mln.

FSO 125	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Warszawa	1,1-1,25	1,35-1,5	1,7-1,9	1,9-2,5	2,4-2,65	2,5-2,75	2,8-3,5
Gdańsk	1,2-1,4	1,4-1,6	1,6-1,8	1,75-2,2	1,9-2,6	-	3,4-3,7
Głiwice	1,35-1,55	1,4-1,65	1,8-1,88	2,0-2,5	2,3-2,8	3,0-3,1	-
Lublin	1,25-1,48	1,5-1,8	1,9-2,05	2,2-2,4	2,7	2,6-2,8	3,0-3,3

Polonez	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Warszawa	2,2-2,6	2,6-2,7	2,7-3,02	3,0-3,6	3,1-4,1	4,6-5,0	6,2
Gdańsk	2,0-2,8	2,4-2,8	2,7-2,9	3,1-3,8	3,8-4,0	-	-
Głiwice	2,4-2,6	3,2-3,25	3,3	3,5-3,65	-	4,3-5,30	4,15-5,1
Lublin	2,1-2,65	2,85	3,0-3,2	3,3	3,7	-	-

Ceny odnotowywali Jacek Bieniaszkiewicz, Alicja Hoffmannowa, Andrzej Kowalski, Andrzej Trojanowski

Pomocnik Gorbaczowa - Szewardnadze

"NIE MA ODWROTU"

Menażeria głośności

Ciąg dalszy
z poprzedniego numeru

Pomocnik Gorbaczowa - Jakowlew

Radykalny reformator, znany dziennikarz odważył się na stwierdzenie, że KPZR dzieli się faktycznie na dwie partie, pierestrojka przyniesie narodowi wolność, trzymanie się obecnego status quo doprowadzi kraj na koniec lat 90 do chaosu i zniszczenia jakie istniało po rewolucji

Gorbaczowska propozycja poszerzenia społecznej kary pierestrojki, według oceny Streljannego "prowadzi do upadku naszej sprawy - do upadku samego Gorbaczowa"

Krótko przed swoim długotrwałym urlopem zaprosił Gorbaczow swoich najbliższych towarzyszy, redaktorów naczelnych postępowych gazet i przewodniczących związków artystycznych - by jak powiedział "porównać zegary Iwan Laptew, naczk red "Izwesti" skarżył się, że "naciski władz na głośność nie ustępują" Gorbaczow "I słusznie"

Krótko przed tym, ten sam Laptew był gotów tę "jednostronną głośność" przeklinać, że widzi wszystko tylko w czarnych kolorach i krytykuje socjalizm "jako system" Teraz Laptew uważa. "Każdy popełniany błąd powinien być powodem do gruntownych pytań"

Gorbaczow "czy czekacie aż ktoś popełni błąd?"

Safygin, szef "Nowyj Mir" "Każdy błąd, który popełniamy pracując, przeciwko demokracji"

Gorbaczow "czekacie więc na nasz błąd jak jak i na swój"

Gorbaczow polecił kontrolowanie. przede wszystkim odstępstw od wartości,

takich jak głośność i demokracja, propagowanie reform gospodarczych i kulturalnych Propaganda ta musi być jednak cenzurowana przez KC pod kątem "odstępstw od socjalizmu"

Był już okres ograniczania planów pierestrojki i hamowanie przerosłów głośności Ten otwarty opór można było zauważyć w niektórych środkach masowego przekazu

Zastępca Gorbaczowa - Ligaczow orzekł, że negatywna krytyka jest tylko wte-

dy konstruktywna, jeżeli będzie wykazywała "socjalistyczny optymizm" Powiedział on także, że 70 rocznica rewolucji "jest przede wszystkim okresem triumfu systemu socjalistycznego" Byli tacy, którzy przyjęli to jako wykładnię

"Komsomolskaja Prawda" potępiła artykuł w piśmie "Moskowskij Komsomolec" na temat prostytucji i homoseksualizmu Także konserwatywni przedstawiciele moskiewskiego oddziału Związku Pisarzy ocenili "głośność jako potężne wzmocnienie demagogów"

Sekretarz związku Proskurin zaatakował "Moskowskije Nowosti" i "Agonjok" - "to nie jest nasza moralność, to nie nasza prasa" Bondarjew stwierdził, że "nasze środki masowego przekazu pochwalają w głośności tylko jedną stronę" Natarcie "krytyki działa destrukcyjnie" i pozwoli rosyjskiej literaturze uratować się tylko przez drugi Stalingrad"

Przewodniczący Michajłow, autor stalinowskiego hymnu narodowego i przesładowca Sołżenicyna uważał się, że zasłużeni i odznaczeni artyści są teraz po prostu zapomniani

Rzeczywistą satyrę dostarczył moskiewski kabarecista Żwanecki "Dzisiaj mamy w kraju coś do czytania, coś do słuchania, coś do popatrzenia - nie mamy tylko co jeść i w co się ubrać" Kiedy w jednej z miejscowości strajkowali kierowcy autobusów, czekający na próżno pasażerowie narzekali "z tą demokracją wyprowadzą narod na manowce"

A od góry grzmi Ligaczow, że na fali pierestrojki wypłyną "szumowiny" i "śmieci" na wszystkich szczeblach

Przeciwnikami Gorbaczowa, obok tych którzy sprawują władzę, są także kierownicy przedsiębiorstw, którzy boją się odpowiedzialności "Boją się oni głośności i krytyki", to z ich szeregów wywodzą się przeciwnicy reform

Gorbaczow najpierw cofnął się, był ostrożniejszy w swoim zapale Wiedział, że

udało mu się z kaukaskiej prowincji skoczyć do Moskwy i to na szczycie partii To może zrobić tylko ktoś, kto umie niezwykle zręcznie manewrować

Gorbaczow, podobnie jak Lenin, jest gotów zawsze cofnąć się, jeżeli sytuacja będzie stwarzała pozycje do nowego natarcia Po ataku na specjalne sklepy i przywileje dla funkcjonariuszy, wycofał się uzasadniając, że przywileje te są zagwarantowane przez państwo za osobiste osiągnięcia

O pluralizmie bez przymiotnika, czy gospodarce rynkowej nigdy nie mówił od siebie, lecz powoływał się na ekspertów i przedstawiał ich poglądy

Na zjeździe partii w 1986 r., kiedy pierwszy raz użył słowa "reformy", zapewnił, że nie uczyni uprzejmymi burżuazyjnym ideologom, by odstąpić "od pryncypiów centralnego planowania i kierowania"

Bardziej niż kiedykolwiek, po tych kilku latach jego urzędowania powstaje pytanie, jak silny jest on Osiągnąć do tej pory ma mało - zaopatrzenie w żywność się nie poprawiło, w polityce zagranicznej nie napotykał różnic zdania, żadna rakietka nie została zniszczona Bron atomowa jak mówi szef wojsk Układu Warszawskiego "gwarantuje bezpieczeństwo"

Umowa o likwidacji rakiet średniego zasięgu jest pierwszym zagranicznym osiągnięciem Gorbaczowa - jest to przełom, który może jego pozycję ustabilizować po katastrofie w Czernobylu, braku osiągnięć w Afganistanie i stale rosnącym ryzyku w krajach Bloku Wschodniego Ten braterski blok okazuje się stale niepewny, jest on teraz "najstańszym punktem sowieckiego imperium"

Ta wielka zmiana w sowieckim kraju, którą ten niekonwencjonalny szef, ze swoim niesłychanym, obcym systemowi kierunkiem steruje, znajduje uznanie setek tysięcy inżynierów i uczonych, młodych oficerów i intelektualistów

Przeciwnik Gorbaczowa - Ligaczow

Lenin i Trocki w 1919 r

Demonstracje Zrzeszenia "Pamięć"

Także młoda generacja ma nadzieję, że jej się uda przeciągnąć Gorbaczowa na swoją stronę. W przeprowadzanych badaniach wśród 16 i 17-latków nastąpiła zmiana świadomości. Dzisiejsza młodzież sowiecka odrzuca nakazowy system wartości, jest konsumpcyjna i uważa za najważniejszy cel nie socjalizm, lecz dobrych przyjaciół, modę, muzykę rockową, pieniądze i drogie art, kuły rynkowe, jak dzinsy, sprzęt stereofoniczny, sprzęt wideo i kosmetyki.

Trzecia część młodzieży szkół zawodowych jest za naśladowaniem Zachodu, młodzież żąda realnych zmian, domaga się czynów.

Kampania Gorbaczowa przeciwko alkoholizmowi znalazła największe poparcie wśród kobiet, które najbardziej cierpią z powodu pijarstwa swoich mężów. Rosyjscy alkoholicy szybko znaleźli wyjście - pędzi się masowo bimbler. Wódka stała się ogólnym towarem wymiennym, za nią można dostać wszystko.

Zakaz picia wódki, a jeszcze bardziej surowe wymagania większej wydajności pracy, miliony od lat przyzwyczajone do ucieczki od obowiązku, traktują bardzo niechętnie.

Także miliony przeciwnych funkcjonariuszy, bojąc się utracić swoją pozycję, dysponują wypróbowanymi metodami, by ten narzucony od góry kurs odkrecić, rozwodnić albo wręcz dezawuować "nawet car był wobec biurokracji bezsilny" zauważył już w 1859 r. John Stuart Mill.

Mimo swojego wdzięku, żywej gestykulacji, znakomitych zdolności do bezpośredniej rozmowy, trudno będzie Gorbaczowowi obronić swoją pozycję na szczycie tego zardzewiałego i spłisniałego aparatu KPZR.

Jako najmłodszy nadal członek Biura Politycznego został wybrany sekretarzem generalnym jak burza potrzęsł tym starczym koszmarem partii Senior Gromyko zaznaczył wtedy "wybrany został człowiek, nie program", przy czym wtedy nie były jeszcze znane jego dalsze plany.

Gorbaczow zaczął się otaczać swoimi ludźmi - Szewardnadze, Alijew oraz udało mu się wciągnąć do Biura Politycznego swojego przyjaciela - profesora historii, który studiował w USA, Jakowlewa. To on właśnie jest autorem głośności, w Biurze Politycznym odpowiedzialny za propagandę.

Gorbaczow musiał jednak przyjąć do kierownictwa reprezentantów dwóch najmocniejszych grup - konserwatystę ery Breżniewa, przedstawiciela technokratów z lobby zbrojeniowego.

W dyskusjach na temat reform dochodzą łatwiej do porozumienia, natomiast na temat polityki zbrojeniowej już trudniej. Przedstawicielami technokratów są premier Ryszkow i II sekretarz Ligaczow.

Ligaczow jest odpowiedzialny za politykę personalną, decyduje on o obsadzeniu liczącego 278 osób Komitetu Centralnego.

Wyraźne jest, że nie wszystkie propozycje Gorbaczowa są akceptowane, staje się więc jasne z jakim dystansem ta rada bojarów odnosi się do niego.

W tym sklerotycznym systemie ten młody człowiek jest tolerowany, kiedy jednak w styczniu zaproponował, że na równicze stanowiska w partii należy wybrać w tajnym głosowaniu oraz zgłaszać więcej jak jednego kandydata, wniosek został odrzucony. Oni chcą pozostać na swoich stanowiskach.

Jezeli nie przeciwnikiem, to przeciwagą Gorbaczowa jest Ligaczow, także on naciska na zmiany, lecz tylko w celu utrzymania siły partii, a nie realizowania takich fantazji, jak wolność obywateli i społeczeństwo konsumpcyjne.

Jego metoda modernizacji zwie się dyscypliną. Syn głęboko wierzących rodziców, o szczególnie dogmatycznym nastawieniu, wyniósł ze swego dzieciństwa surowość i przeniósł ją w swój ateistyczny świat. Nie pali, nie pije i nie pozwala na to innym. To on jest twórcą kampanii antyalkoholowej, którą Gorbaczow wprowadził w możliwie znośnej formie.

Podczas, kiedy Gorbaczow ocenia erę Breżniewa jak okres stagnacji, Ligaczow stwierdził ostatnio, że "jest to niezapomniany okres, co za wspaniałe czasy". Po wejściu do Biura Politycznego, w przemówieniach swoich agitował za ożywieniem dawnych cnót "nie nam odgrywać Iwana, który zapomniał o swoim pochodzeniu" - zamiast demokracji i decentralizacji reklamował nieustannie święty "centralizm demokratyczny" dyktatury partyjnej.

"Niektórzy wierzą, że w Związku Radzieckim można będzie próbować zrobić krok w kierunku liberalizacji typu zachodniego" mówi on, "lecz takie przypuszczenia są bądź naiwnością, bądź trikiem propagandowym".

Kiedy Gorbaczow mówi "wartość i godność jednostki", Ligaczow nazywa to "indywidualizmem, który jest obcym fenomenem w socjalizmie".

Francuski sowietolog Michel Tatu uważa, że ten drugi sekretarz jest konkurentem Gorbaczowa na urząd generalnego sekretarza. Jezeli ma taki zamiar, to czas

nagli, jest on 9 lat starszy od Gorbaczowa, a zgodnie z ostatnimi przepisami jest w wieku emerytalnym. Walczy on jednak w sposób widoczny.

Ligaczow uważa, że intelektualisci powinni stać się "najbliższym pomocnikiem partii", a na Kaukazie skarżył się, że za mało ludzi mówi po rosyjsku. Twierdzi, że "w niektórych książkach nie można znaleźć słowa komunista". Cóż się zresztą dziwić - w Moskwie była pierwsza wystawa Chagalla.

W okresie zagadkowego urlopu Gorbaczowa wszystkie sprawy prowadził Ligaczow. Nadeszła godzina reakcji szef KGB stwierdził że za wszystkimi demonstracjami stoją zachodni agenci, podburzają oni zwolnionych dysydentów. Inteligencja artystyczna zaszczerpia wiernym obywatelom sowieckim "wirusa nacjonalizmu", puszcza w obieg niebezpieczne hasła "pluralizmu politycznego", a jest to trucizna zachodnich służb tajnych - brzmi to dokładnie jak za czasów Stalina.

Poprosił także do swojego biura redaktorów naczelnych i nakreślił im granice głośności. Następnie chwalił czasy Stalina jako erę, która doprowadziła do uprzemysłowienia kraju, przeprowadziła kolektywizację oraz wyniosła na wysoki poziom kulturę, "są to niezaprzeczalne fakty" - powiedział. Ostrzegł przed dyskusjami na temat "kultu jednostki".

Wystąpił także przeciwko zaleceniom Gorbaczowa, by wypełnić "białe plamy w historii sowieckiej".

Kiedy zezwolono na drukowanie przemilczanych dotąd spraw, w prasie ukazywały się artykuły o przymusowej kolektywizacji, procesach pokazowych, deportacjach i związków Stalina z Hitlerem. Gorbaczow sam oświadczył, że obok lat terroru, "nie można przejść obojętnie i że nigdy nie zostaną one usprawiedliwione".

Gorbaczow po swoim powrocie stwierdził, że w Związku Sowieckim nie ma żadnej politycznej opozycji, dodając, że nie ma także opozycji przeciwko kierownictwu Gorbaczowa - był znowu na miejscu - także jego program.

Jeden z jego stronników powiedział "on ma najsilniejszego sojusznika - sytuacja w Sowietach nie ma innej alternatywy, jak rewolucja Gorbaczowa. Cofnąć się nie możemy".

"Albo nam się uda" powiedział doradca KC Portugalow, "albo zejdziemy na psy".

Tłum S CECH

Der Spiegel

KOMUNIKAT

Roczne walne zebranie Związku Karpaczków 3 D S K Koła Ontario. Na podstawie statutu Koła Karpaczków, Zarząd Koła zwołuje walne zebranie wyborcze Koła Karpaczków Ontario, w niedzielę 1 maja 1988 roku, o godz. 12:30 w Domu "Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej, imieniem Gen. Józefa Hallera (The Gen. J. Haller Polish Army Veterans Ass. in Canada), adres: 783 College St. & Show St. Toronto Ont. Prosimy Koleżanki i Kolegów o liczne przybycie, gdyż w ten sposób uczymy 45. Rocznicę założenia 3 DSK i 40. Rocznicę Związku Karpaczków.

Zgłaszanie uczestnictwa do 25 kwietnia 1988 r. do Stefana Falkowskiego, 346 The West Mall Apt 405 Etobicoke, Ont. M9C 1E5 tel. (416) 626-8146 oraz do K Sawoszczuk, tel. (416) 769-1317 ułatwi to Zarządowi zamowienie odpowiedniej ilości obiadów.

ZARZĄD KARPACZKÓW
KOŁA ONTARIO

Czy jesteś już członkiem Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza instytucji, która służy Polonii od ponad 40 lat.

Dysponujemy szeregiem usług, które mieszczą w sobie kompletny serwis bankowy.

- Personalne Konta Czekowe
- Konta Dienne
- Krotkoterminowe Certyfikaty
- Fundusz Emerytalny
- Pożyczki Personalne
- Pożyczki Hipoteczne
- Ciągłe Kredyty
- Płacenie Świadczeń
- Skrytki Bankowe
- a także szereg innych

Szesc biur o dogodnej dla Polonii lokalizacji czeka na Ciebie. Dogodne godziny urzędowania. Ponad sto milionów wkładów.

Skorzystaj z dorobku Polonii. Zapisz się do

**Credit Union
św. Stanisława
i św. Kazimierza**

TORONTO
220 Roncesvalles Ave
tel. 537-2181

12 Denison Ave
tel. 863-0996

2987 Bloor St. W
tel. 236-1225

MISSISSAUGA
4260 Cawthra Rd
tel. 848-4303

KITCHENER
56 Shanley St
tel. 745-6393

GUELPH
180 Wyndham St. N
tel. 837-1077

POLEMIKI

SZUKANIE DZIURY W CAŁYM

W "Echu -Tygodniku Polskim" Nr 25 z dnia 7 IV br, ukazał się artykuł p Katarzyny Banachowskiej pt. "Z pomocą "nurkom"

Pani Katarzyna docenia olbrzymi wkład Zachodu w niesieniu pomocy Polsce w przeroznej postaci i podkreśla, że przykład tej pomocy szedł również z Toronto Zygmunta Przetakiewicza organizował tu pomoc dla swoich kolegów dziennikarzy, którzy, między innymi dzięki niemu i takim jak on, byli w stanie przetrwać długi czas bezrobocia. Nie odbierając zasług w tej akcji p Przetakiewiczowi, pragnę podkreślić, że p Katarzyna zapomniła, że Kosciół, Kongres Polonii Kanadyjskiej w Toronto ze wszystkimi organizacjami Polonii, niósł pomoc Krajowi w olbrzymiej postaci, na co są dowody

Zadziwiające jest, że jak podkreśla p Katarzyna, "szukam drugiego Przetakiewicza, który z równym uporem i energią zdołał się na organizowanie transportów" (w tym miejscu wymienia, co mają zawierać te transporty)

Trudn poszukiwania godnych p Przetakiewicza jest zbyt ciężki, wystarczy zwrócić się z zapytaniem do Kongresu, a ten jest w stanie przedstawić całą plejadę ofiarodawców

Gościwość polecam p Katarzynie pracę wielkiego filozofa dominikanina, O IM Bochenskiego "Sto zabobonów Krótki, filozoficzny słownik zabobonów", Instytut Literacki - Paryż 1987 r Jest do nabycia w księgarni "Związkowca"

A oto co pisze w tej pracy O Bocheński "dziennikarz jest sprawozdawcą i niczym innym Ale w ciągu ostatniego wieku dziennikarze przywłaszczyli sobie inną funkcję, a mianowicie występują w roli nauczycieli, kaznodziej moralności, bo jeśli chodzi o pouczanie nas, dziennikarz nie ma żadnego autorytetu Jest po prostu dobrym obserwatorem i umie pisać, względnie mówić Uważać go za autorytet, pozwalać mu pouczać innych ludzi, jak to się obecnie czyni, jest zabobonem"

Wierzę, że p Katarzyna po zapoznaniu się z pracą O Bochenskiego przyhamuje swe zapędy dziennikarskie. Pani Katarzyna jest młodą dziennikarką, która jeszcze raczkuje, więc należy Jej wybaczyć, ale nie wolno tolerować. Również

musi się zgodzić z tym, że obraziła Polonię, gdyż poza "Zachodem", zdaniem p Katarzyny, Polonia nie zdobyła się na wysiłek jaki zrobił p Przetakiewicz, organizując pomoc dla swych kolegów dziennikarzy. Wyrazam nadzieję, że Pani Katarzyna w jakiś sposób da jednak pełną satysfakcję Polonii za jej fantastyczny wysiłek w pomocy Krajowi. Trzeba koniecznie podkreślić, że Polonia kanadyjska zajęła pierwsze miejsce wśród ofiarodawców Polonii, przebywającej w całym świecie

Radzę p Katarzynie szukać podobnych Przetakiewiczów w Stanach Zjednoczonych wśród Polonii, która jak mówią, liczy aż około 12 milionów

Konstanty BRZEWIŃSKI

CHIN RADIO TV INTERNATIONAL PRESENTS OWN CITY TV "POLISH STUDIO"

Polski Program Telewizyjny prowadzony i przygotowany przez zawodowych dziennikarzy, realizatorów i operatorów telewizyjnych. Poczawszy od 5 MARCA 1988 w każdą sobotę o godz. 11 00 "Polish Studio" można oglądać na City TV - Channel 57, Cabel 7

Producent:
Zygmunt Przetakiewicz
TEL. 534-7788
Redakcja:
Teodor Zubowicz, tel 767-9281
Reklama.

Tadeusz Lis, tel 747-9883
Adres POLISH STUDIO
755592 Ontario Ltd
c/o Sherlock Homes Real Estate Inc
431 Roncesvalles Ave
Toronto, Ontario M6R 2N3

Pod tym adresem nasi widzowie mogą nadsyłać wszelkie uwagi, życzenia i propozycje w sprawie programu, a także jeśli sobie tego życzą i chcą wesprzeć nasz program finansowo, czeka wystawione na "Polish Studio 755592 Ontario Ltd"

W programie wywiady i spotkania z ciekawymi ludźmi, reportaże, filmy dokumentalne, piosenki, kabaret, sport i informacje

ODCZYT O AKUPUNKTURZE

KOMISJA EDUKACYJNA CREDIT UNION ŚW STANISŁAWA I ŚW KAZIMIERZA zaprasza Polonię na odczyt **CO KAŻDY PACJENT O AKUPUNKTURZE WIEDZIEĆ POWINIEN** który odbędzie się w niedzielę, 24 kwietnia br o godz. 3 po poł., w dolnej sali Credit Union, przy 220 Roncesvalles Ave. Odczyt wygłosi dr Wojciech FILIPOWICZ. Wstęp wolny

KOMISJA EDUKACYJNA CREDIT UNION ŚW STANISŁAWA I ŚW KAZIMIERZA serdecznie zaprasza Polonię na **POKAZ MODY**, który odbędzie się we środę, 4 maja br o godz. 7 30 wiecz. w dolnej sali Credit Union przy 220 Roncesvalles Ave. Wstęp \$5. Cena nowych wzorów i fasonów obniżona do 30%.

Pokażemy modele firm TISCH - STEPHANIES SHOPPE - STREETSVILLE

KOMUNIKAT

"KATASTROFALNA SYTUACJA ZDROWOTNA W PRL" - jest to tytuł pogadanki, która zostanie wygłoszona przez dr Z.F.G. Jaworskiego - Przewodniczącego Komitetu Lekarzy i Farmaceutów w Ottawie (Pomoc Polsce). Dr Jaworski, będąc w Polsce, spotkał się z Biskupem C. Dominem - Przewodniczącym Komisji Charytatywnej Episkopatu, jak również z lekarzami i naukowcami. Pogadanka odbędzie się 28 kwietnia, 1988 r w Domu Kombatanta, przy 206 Beverley St w Toronto, o godz. 8 wieczorem

OŚRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM

zawiadamia o rozpoczęciu cyklu sesji orientacyjnych na tematy związane z osiedleniem w Kanadzie. Pomoc finansowa rządu, usługi socjalne, polityka imigracyjna, kursy angielskiego i zawodowe, licencje dla rzemieślników, ewaluacja dyplomów, planowanie kariery, ubezpieczenia zdrowotne, resumes, itp. CZAS: WTORKI, godz. 11.00 rano - 2 00 po poł. MIEJSCE 206 Beverley St. ZAPRASZAMY

JAK DRZEWIEJ ZABAWIAŁY SIĘ TORONTOŃSKIE "SMOKI"

Po zakończeniu wojennej potrzeby - aliantry odpuściły kraj Polaków. Ruskim a ze nie godzi się gazdować wespół z gadziną - rozproszył się naród po całuskim świecie. Kupa bezziemnych 'dipisów' zjechała na kanadyjską zywicę. Co poniektory pożywił się w lasach, inszy, pod ziemią, w kopalniach szukał szczęścia, mnogosc zas polskiego luda, w przyrodzie zakochana, oporządzała miłą zywicę kanadyjskich gazdów. Ale były i takie odmienniki, którym zachciało się miejskiego zywota. Przebieżany był naród - wybrał W-ospowe Toronto

I co się nie wyrabia? Pozbierały się społem skryby, a komediany i dalej obracać pomyslnikiem czy to nam mus zyc tylko dla tej mamony-dolara? Kanada - kraj wolność miłujący, mimo WOSP preferencji, nie zabroni, gdy zwrócimy uwagę w kierunku dusznym. No to szast-prast- i jest "Smocza Jama", kabaretem literackim określona. Co się tam nie wyczyniało? Az strach! Jak ta lawina pogaduszeki literackie, wieczory autorskie, rewie do śmiechu i dla mody, szopki, polityka, wystawy, reduty, podwieczorki, pohulanki

Wiele wody upłynęło od tych zamierzczych czasów. "Smoki" przysiadły, przetrzebiły się komu w drogę, komu inny los

Przychylna aura zachowała przecież poniektorych nestorów. I tych będziemy mogli spotkać osobiscie w osobach lutnisty Wacława Iwanuka, gawędziarza Adama Tomaszewskiego, zacnych białogłów dr Jadwigi Jurkszus-Tomaszewskiej, Ireny Habrowskiej-Jellaczyc, Janiny Bittnerowny, Zuzanny Senderackiej i innych dramata opętanych

Ucieszenie będzie przypomnieć sobie "Smoków" albo i od nowa dowiedzieć się jak to ongiś bywało, jakie igry, siurpryzy, a cudeńka prezentowano w teatrum Smoczej Jamy ku uciesze Publicznosci Serdecznej, pro Arte i dla chwały Lubej Ojczyzny

A stanie się to możliwe w niedzielę 24 kwietnia Roku Pańskiego 1988 o godz. 5 po południu, w Domu SPK przy Beverley Str 206, Toronto, przy kawie z pączkiem, gdzie satyrą godną i wspominkami o dawnej Konfraterni Artystów "Smocza Jama" kordialnie gościć się będzie. Za jedyne 5 dolarów!

Moiściewy! Zapraszamy wszystkie damy, córki i mamy, panów godnych, kawalerów urodnych, mężów dostatych i młodzików niezatych, byłego posta i nie posta, ziemianina bez domu, inżyniera bez dyplomu, redaktora, adwokata, doktora i każdego znachora, specjalistę, ekonomistę, przemysłowca, artystę, lotników, co robią becuki, ex-pestki i pesteczki, weteranów, kombatantów, nawet alianatów, akowców, solidarnościowców i wszystkich ideowców. A do tej galerii - bywyszich turystów po Syberii, słowem - całą Polonię

W imieniu dawnych Smoków, nieco zębem czasu nadszarpiętych

FEDERACJA POLEK W KANADZIE-OGNIWO NR 1 POLSKI FUNDUSZ WYDAWNICZY

OLO SIĘ SADZI:

KOMUNIKAT

Stwierdzam, że będę ubiegał się o nominację Partii Konserwatywnej, by reprezentować ją w nowym okręgu wyborczym, Mississauga East, który obejmuje obszar na zachód od szosy 427, na północ od szosy Queen Elizabeth Way i na wschód od ulicy Hurontario oraz na południe od szosy 401. Będzie to pierwszy raz, by Polak mieszkający w Kanadzie tylko od 16 lat ubiegał się o mandat w wyborach federalnych. Proszę wszystkich mieszkających na tym terenie o poparcie mej kandydatury, najpierw w uzyskaniu nominacji, a potem w czasie samych wyborów, które odbędą się zapewne na przełomie września i października tego roku.

Aleksander PRUSZYŃSKI

Walne zebranie KLUBU KULTURY POLSKIEJ

Zarząd Klubu Kultury Polskiej zawiadamia wszystkich członków i sympatyków Klubu, że w dniu 14 kwietnia br o godz. 20 00 w budynku SPK przy 206 Beverley Street odbędzie się Walne Zebranie poświęcone sprawom organizacyjnym (dyskusja nad projektem statutu, podział na sekcje, zatwierdzenie planu pracy na najbliższy okres). Po spotkaniu kawa i ciastka

Jerzy Surdykowski

DUCH RZECZYPOSPOLITEJ

Dlaczego Polska jest wieczne chorym sercem Europy?

Proba interpretacji historii Polski i jej nurtów demokratycznych od czasów I Rzeczypospolitej do dnia dzisiejszego

Klub Kultury Polskiej zaprasza na spotkanie z wybitnym dziennikarzem, wiceprezesem rozwiązanego przez władze PRL w stanie wojennym Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich

Jerzvm Surdykowski

Spotkanie odbędzie się w dniu 21 kwietnia br o godz. 20 00 w budynku SPK przy 206 Beverley Street

Wstęp \$3 00

Oferuje nowo przybyłym pomoc w osiedleniu w Kanadzie, pośrednictwo w szukaniu mieszkań, pracy, kursy angielskiego, poradnictwo i licencje zawodowe, usługi notarialne, program sponsorowania uchodźców - poniedziałki i czwartki, godz. 10 30 i 2 30, **zbiórowe sesje orientacyjne** - wtorki godz. 11 00 - 1 00. Zapraszamy. Biuro otwarte pon - piątek 9 30 - 4 30. **Uwaga** tłumaczenia dokumentów dla osób bez statusu imigranta, jak również niektóre usługi notarialne są odpłatne

"Osrodek Pomocy Polskim Imigrantom, 206 Beverley St. prowadzi, przy współpracy ochotników program "SPONSOROWANIA POLSKICH UCHODZCÓW". Zainteresowanych poręczycieli, grupy minimum dwuosobowe, zapraszamy do biura w poniedziałki i czwartki w godzinach 10 00 do 2 00 po południu w celu załatwienia formalności. Wymagamy oryginalne listy z pracy lub inne dowody dochodów. Wydajemy formularze oraz udzielamy telefonicznych informacji przez cały tydzień, w godzinach urzędowania biura. Telefon 979-9634, 979-9639"

SPRZEDAŻ - KUPNO - WYNAJEM NIERUCHOMOŚCI

Sprzedaż domu to zbyt poważna sprawa
Nie ryzykuj, skorzystaj z rady fachowca

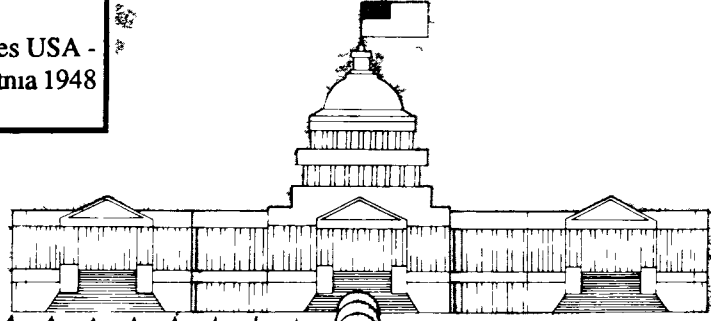
MARIA BANACHOWSKA

Biuro 488-4031 Dom 481-8850

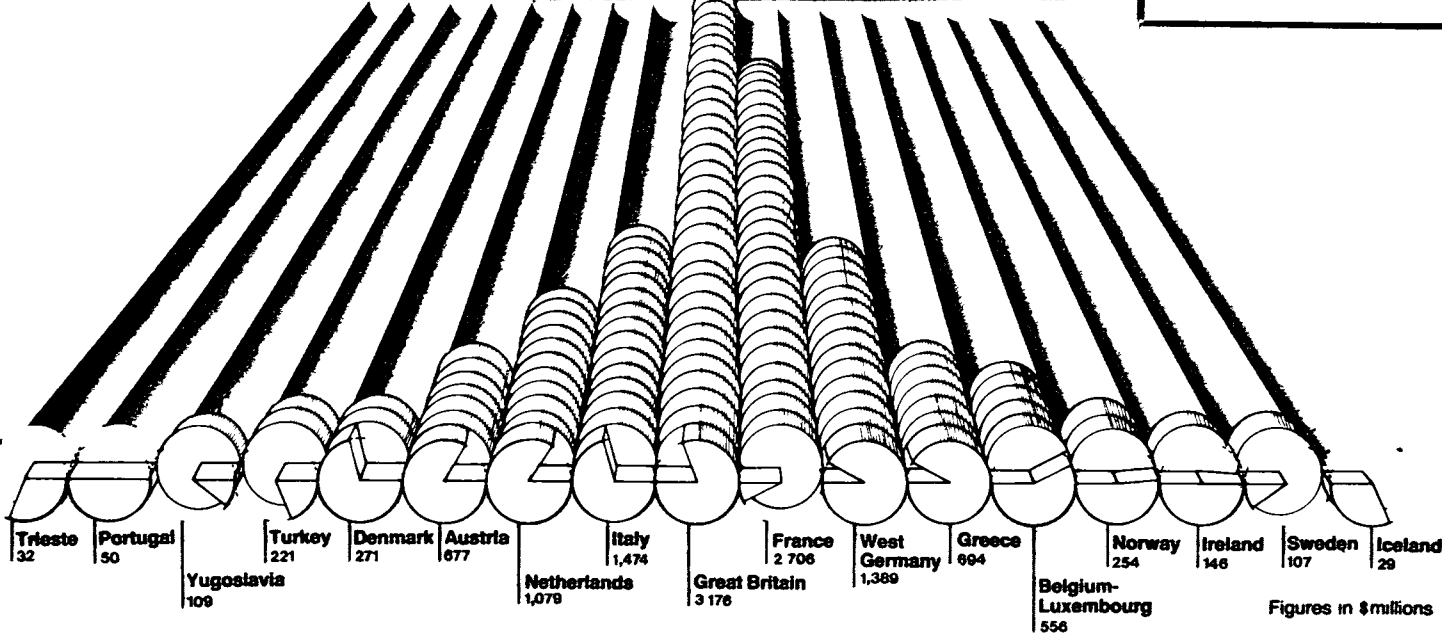
"UCZCIWOŚĆ I LOJALNOŚĆ"

PLAN MARSHALLA

Rozdział pomocy, przyznanej przez Kongres USA - \$ 13,150,000,000, w okresie między 3 kwietnia 1948 a 30 czerwca 1952

Generał George C. Marshall zmarł w 1959 roku, w wieku 78 lat. Większość swojego życia był żołnierzem. Służył w armii podczas I i II wojny światowej. W rządzie prezydenta Trumana był Sekretarzem Stanu i ministrem obrony narodowej. W 1953 roku otrzymał jako pierwszy zawodowy wojskowy Pokojową Nagrodę Nobla w uznaniu zasług jakie położył dla gospodarczej odbudowy Europy po II wojnie światowej i za wysiłki jakie podjął na rzecz światowego pokoju.

40 - LECIE PLANU MARSHALLA

W 2 lata po II wojnie światowej Europa była nadal gospodarczą ruiną. Miliony ludzi bezdomnych, miliony głodujących. Brak odzieży, lekarstw, żywności, benzyny, stali, węgla, brak niemal wszystkiego.

Zarówno w 1946 jak i w 1947 roku produkcja przemysłowa i rolnicza we wszystkich europejskich krajach znajdowała się poniżej poziomu produkcji w latach przedwojennych.

Stany Zjednoczone już wpompowały do Europy Zachodniej w postaci bezzwrotnych zapomóg 4,5 mld dol., udzieliły także korzystnych kredytów w wysokości 7 mld dol. Ale stopniowo rosło przekonanie, że zwykła filantropia nie wystarczy. Rosła świadomość, że gospodarcze odrodzenie Europy musi być powiązane z szeroko zakrojonym planem gospodarczego odrodzenia, wymagającym ścisłej kooperacji i współpracy uczestniczących w nim państw.

Punktem kluczowym tej świadomości był wniosek, który z prywatnej rozmowy ze Stalinem, w dniu 15 kwietnia 1947, wyciągnął amerykański Sekretarz Stanu, George Catlett Marshall. Związek Sowiecki czeka na gospodarczy upadek Zachodniej Europy i związaną z tym szansę na rewolucję komunistyczną w państwach zachodnioeuropejskich. Jedyną skuteczną odpowiedzią, argumentował Marshall, może być amerykańska pomoc w gospodarczej odbudowie Europy.

5 czerwca 1947 r. Marshall wygłosił na Uniwersytecie Harwardzkim przemówienie, uchodzące za oficjalny początek Planu Marshalla. Zwrócił w nim uwagę, że odbudowa gospodarki w Europie leży w interesie gospodarki amerykańskiej oraz europejskich instytucji demokratycznych. Podkreślił także, że amerykańska pomoc dla Europy ma olbrzymie znaczenie humanitarne.

Plan Marshalla od samego początku zakładał, że inicjatywa i propozycje jak zuzyc maszyną pomoc amerykańską muszą wyjść od samych zainteresowanych państw. Z drugiej strony, warunkiem pomocy było wypracowanie przez państwa - uczestników planu wspólnej strategii kooperacji i współpracy.

Plan Marshalla był otwarty dla wszystkich państw europejskich, ale Związek Sowiecki i państwa satelickie nie przyłączyły się do akcji. Natomiast odpowiedź państw zachodnioeuropejskich była szybka i jednoznaczna. Utworzyły one CEEC (Committee for European Economic Co-operation) i 22 sierpnia przedstawiły rządowi Stanów Zjednoczonych projekt 4-letniego planu ekonomicznej odbudowy 16 państw europejskich (części Niemiec znajdującej się pod okupacją USA, Francji i W Brytanii). Projekt wskazywał 4 cele jako główne:

- Wzrost produkcji przemysłowej i rolniczej; co najmniej do poziomu przedwojennego,
- Ustanowienie trwałego systemu monetarnego,
- Osiągnięcie kooperacji między państwowej,
- Zmniejszenie deficytu handlowego (przede wszystkim wobec amerykańskiego dolara) poprzez ekspansję eksportu.

Równolegle w Stanach Zjednoczonych studiowano różne warianty Planu Marshalla. Powszechne było przekonanie ekonomistów i polityków, że Europa Zachodnia musi zostać odbudowana, gdyż jej upadek stanowiłby ostre zagrożenie bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych oraz poważne zakłócenie amerykańskiej gospodarki. Wśród Amerykanów dominowała także opinia, że odpowiedzialność za pieniądze spoczywa na Europejczykach i że zaden wymyślony w Waszyngtonie plan nie powinien być Europie narzucony. Dzięki temu, obok generalnych, wspólnych założeń samo planowanie i realizacja planów przebiegały z uwzględnieniem warunków panujących w danym kraju. Wiodącą rolę odgrywali zaś nie ofiarodawcy Amerykanie, a przedstawiciele krajów korzystających z pomocy.

Plan Marshalla oficjalnie został zatwierdzony przez Kongres Stanów Zjednoczonych 3 kwietnia 1948 roku. Od tego momentu do 30 czerwca 1952 roku USA przekazały do Europy 13 mld 150 mln dol. (obecnie byłoby to 83 mld dol.)

Zachodnia Europa nie zmarnowała pieniędzy. W ciągu dwóch pierwszych lat Planu Marshalla produkcja przemysłowa w Zachodniej Europie wzrosła o 25%, a we wszystkich krajach uczestnikach przewyższyła poziom z roku 1938. Każdy amerykański dolar przyniósł 6 dolarów nowych inwestycji.

.....

Plan Marshalla jest bez wątpienia jednym z największych osiągnięć amerykańskiej polityki zagranicznej. Niewiele jest w powojennej historii USA przedsięwzięć tak udanych i dalekowzrocznych, tak zasadniczo kształtujących polityczne, strategiczne, ekonomiczne i kulturalne oblicze II połowy XX wieku.

Plan Marshalla zapobiegł rewolucjom komunistycznym w Europie Zachodniej.

Uczył on z Europy Zachodniej blok kilkunastu państw powiązanych między sobą militarnie (NATO powstało w 1949 roku) i ekonomicznie (EWG powstało w 1955) na skalę nie spotykaną dotąd w dziejach świata.

Sprawdzone w Europie założenie, że moc ekonomiczna jest, tak samo ważna dla bezpieczeństwa narodowego, jak potęga militarna, Stany Zjednoczone, z powodzeniem zastosowały następnie przy odbudowie Japonii i Korei Południowej.

.....

Od czasu do czasu pojawiają się opinie, że nauki Planu Marshalla powinny być wykorzystane w obecnych czasach dla ożywienia gospodarczego niektórych regionów świata.

H. Kissinger zwrócił uwagę w swym raporcie z 1983 roku na temat sytuacji w Ameryce Środkowej, że bez szerokiego i wszechstronnego programu pomocy nastawionego na budowę silnych ekonomii, nie ma co marzyć o zniknięciu tendencji lewicowych i niebezpieczeństwa komunizmu, rodzonych przez ciężkie warunki życia.

W Brandt stwierdził niedawno, że bez czegoś na kształt Planu Marshalla nie będzie

możliwe wyeliminowanie głodu z wielu krajów Trzeciego Świata.

Plan Marshalla był zjawiskiem unikalnym. Dotyczył on sytuacji, w której istniała wysoko kwalifikowana i doświadczona siła robocza. By ją wykorzystać i nakręcić ekonomię wystarczyło dać kapitał, surowce i maszyny.

Państwa Trzeciego Świata, kwalifikujące się obecnie do pomocy, są inne. Obok kapitału, surowców i maszyn brakuje w nich także wykwalifikowanych robotników i inżynierów, technolodzy oraz odpowiedniego doświadczenia gospodarczego. Nie oznacza to, że niemożliwa jest pomoc. Oznacza raczej, że nie da się dosłownie powtórzyć Planu Marshalla.

Ciągle ważną pozostaje jednak generalna idea Planu, że zamiast głodnemu podarować rybę, lepiej jest, jak się go nauczy ją łowić, bądź, gdy już to umie, umożliwi mu się jej złowienie. Plan Marshalla wykazał, że może to być korzystne nie tylko dla ucznia, ale i dla nauczyciela.

ŚWIATOWIT

Generał Marshall

OD REDAKCJI:

Wywiad ten przeprowadzono specjalnie na zamówienie "Echa-Tygodnika Polskiego". Autor - Leszek A LECHOWICZ, z nowojorskiego "Dziennika Polskiego" przeznaczył swoje honorarium na fundusz Dagmary Bojenko, 5-letniej dziewczynki z Polski, operowanej niedawno w montrealским Shriner Hospital. Zainteresowanych wsparciem powyższego funduszu prosimy o kontakt z Redakcją

ŁAWECZKA

Z Januszem Gajosem, aktorem Teatru Powszechnego w Warszawie, rozmawia Leszek Andrzej LECHOWICZ

(autoryzowane)

Leszek Lechowicz - Większość z nas kojarzy Pana z zalogą "Rudego"

- Chce być Pan zatem aktorem wszechstronnym z jednoczesnym prawem do własnej selekcji ról do wyboru takich z nich, które Pan po prostu czuje?

Janusz Gajos: - Od dawna wyśiadłem z tego czołgu! Ale rozumiem, że stereotyp jest potęgą. Janek z "Czterech pancernych" spowodował, że stałem się popularny i niekiedy jeszcze, chcąc mi zrobić przyjemność, ludzie myślą nawet imiona. Myślę, że powoli to mija. Wiem, że są aktorzy, którzy lubią być utożsamiani z postacią, w którą wcielił się i ona przyniosła im pewną sławę. Taki mit doktora Kildare'a. Gdy jednak chcą sprawdzić się w innych rolach, wówczas okazuje się, w jakiej znaleźli się matni. W moim zawodzie istnieje straszne sformułowanie "aktor ograny". Co nie zechciałby on zrobić - i tak powiada się doktor Kildare grał w "Trzech Muskietach"!

- Ale o ile wiem, Panu udało się wyskoczyć z tego gorsetu?

- Dzisiaj mogę potwierdzić, że znajduję się w tym miejscu, w którym od początku swojej kariery chciałem być. Jestem Januszem Gajosem, aktorem, który ma ambicję zagrać każdą rolę, jeśli mu się ona spodoba. Jest to warunek, który nauczyłem się stawiać, żeby być sobie wiernym. Innymi słowy dzisiaj potrafię odrzucić propozycje, potrafię powiedzieć nie, nie widzę się w tej roli!

- Dokładnie tak!
- Ale co pan preferuje? Teatr, czy film? Telewizję, czy kabaret?

- Wymienia się tu środki przekazu. Jestem aktorem - preferuję zatem aktorstwo! Gram, że tak się wyrażę, na różnych szafkach. I chyba mi to wychodzi, bo przecież istnieje oczywiste sposoby na sprawdzenie tego

- Jakże?

- Powiedzmy sztuka nie schodzi z afisza, na widowni są komplety. Powiedzmy nagrody

- No z nagrodami różnie bywa! Po jednym z Konkursów Chopinowskich w którym pierwszą nagrodę zdobył Włoch Polini, pozostałe nagrody komentowano, że były po linii!

- Umówmy się, że nie chodzi mi o nagrody "z puli". Pan doskonale wie, że "Lwy Gdanskie", najbardziej prestiżowa nagroda w polskim świecie filmu. Dwukrotnie dostałem ostatnio te nagrody za role w filmach "Milioner" i "Wahadełko". Dostałem także nagrody za role w przedstawieniach telewizyjnych - Rogozyna w "Myszkimie", Horwatha, pisarza niemieckiego, antyfaszysty, który wyemigrował do Stanów Zjednoczo-

nych po dojsciu Hitlera do władzy, człowieka wybitnie utalentowanego i nadziei literatury niemieckiej, tragicznie zmarłego w niecodziennych okolicznościach w Paryżu - w "Opowieściach Hollywoodu", Buchara w doskonałej sztuce "Hamlet we wsi Głucha Dolna", pamfletcie politycznym, który zjadliwie ironizuje z relacji między władzą a jugosłowiańskim społeczeństwem. W ubiegłym roku otrzymałem "Wiktora" - za najpopularniejszą postać telewizji. Tu zaś trudno mówić o dyrektywie "odgórną" i o takim rozdzielaniu nagród

- Myślę że polscy widzowie po prostu lubią tego Gajosa. Nie Janka Gajosa ale Janusza Gajosa o nowej, nieograniczonej osobowości. Ale tak przy okazji, nie wiem, czy Pan dowiedział się już że jest Pan szczególnie szanowanym aktorem wśród Polonii amerykańskiej i kanadyjskiej za sprawą wytwórni kaset wideo "Contal International Ltd"? Otóż na trzecim programie tej wytwórni pt "Weekend z Polską" znajduje się "Wahadełko" Filipa Bajona. Głosy odbiorców i polonijnych krytyków są jednogłose. Stworzył Pan kreację! Pańska rola zapadła nam tutaj głęboko w pamięć. Mówi ona więcej o ponurych czasach stalinowskich niż niejeden uczony traktat. Może właśnie dlatego że są one przedstawione jako "powracająca fala", coś co przetoczyło się po bohaterze tego filmu i zmuzykało go psychicznie uczyniło niezdolnym do życia przykutym "z wyboru" do łózka bo taki był jego odwet na matce, która miała czas na bicie durnych norm i bycie przodownicą pracy socjalistycznej obdarzanej listami gratulacyjnymi przez "samego" towarzysza Bieruta, a nie miała czasu dla własnych dzieci

- Cieszy mnie to ogromnie, jako że nie wiedziałem o tak szerokim dostępie Polonii do filmu polskiego i w ogóle do kultury ojczystej! Jesteście tu prawie na bieżąco, doskonale zorientowani i poinformowani

Nie chcę, epatować nikogo, że aktor potrafi wyczuć wszelkie fluidy, jest wystawiony na płynące z sali rezonanse, także psychiczne, niczym mimoza na dotknięcie. Potrafi się "zwinąć", gdy towarzyszy mu nieprzychylna atmosfera, ale i potrafi się "otworzyć" przy żywej reakcji ludzi, przy poparciu przez nich tego, co na scenie robi. Poparciu i odczytaniu. Otóż pragnę stwierdzić, że byliśmy między wami przez cały czas otwarci, czerpiąc zapas sił z rezerw, których istnienia nawet nie podejrzewaliśmy. Nie dajcie nam "odegrać". Zmusiliście do grania na najwyższym pułapie, intensywnego i wyczerpującego. Czuję się, prawdę powiedziawszy, "przed urlopem"

- Czy dlatego pozostaje Pan nieco dłużej w Ameryce?

- Nie, nie dlatego. Ponieważ wiem, że kolejnym pytaniem byłoby to dlaczego?, ubiegam i wyjaśniam mam podpisany kontrakt na występy w sztuce Gelmana pt "Ławeczka". Występuję w duecie, razem z Joanną Żółkowską

- I po urlopie?

- No właśnie! Ale bardzo zależy nam - mówię za Joannę - by zagrać przed polonijną publicznością tę sztukę

- A czemu?

- Bo to wyjątkowo dobra sztuka! Daje też pełnię możliwości aktorskich. Także dlatego, że w Stanach Zjednoczonych i w Kanadzie jest kilka agencji artystycznych, które postawiły na promocję polskiego teatru. Uczyniły tak kanadyjska "Varsovia" pani Horny i p. Ichnatowicza i amerykańska "Polam Entertainment" pani Sklepinskiej. Czy my, aktorzy polscy, mielibyśmy nie poprzeć tego ambitnego przedsięwzięcia? Powiem jedno, i to powiem bez fałszywej skromności zawodowej, że polski teatr, dobór w nim repertuaru i trzymanie ręki na pulsie światowego teatru - stanowi dziś przykład godny naśladowania. Nie jest on uwikłany w premiowanie tego, co własne, nie ma koncesji - wybiera, bez względu na linie graniczne, podziały wzdłuż i wszerz, naprawdę rzeczy godne uwagi, niekoniecznie nowatorskie, ale zawsze o wartościach humanistycznych, ponadczasowych. Nie waha się przy tym, co należy do czego, komu jest to miłe, a komu niemiłe. Nie wiem, co tę szczególną predyspozycję kosztowało. Ale chyba jest coś w stwierdzeniu, że dwa pisma "Dialog" i "Teatr" utrzymują się niezmiennie od 1956 roku na polskim rynku czytelnictwa. Powiem wreszcie, że wzorcowy Teatr Telewizji Polskiej, po latach upadku - podźwiął się obecnie, i jak dawniej, tworzy wielkie wartości

- Panie Januszu przyjmujemy, że ludzie po prostu nie widzą czym jest ta "Ławeczka". Nie wiedzą kim jest Gelman ku czemu zmierza w swojej sztuce. Dokładnie tak jak wcześniej nic nie wiedzieli o "Kontrabasistach" a jednak zaufali i poszli na Stuhra. Załóżmy że pójdą na Gajosa. Pan zatem stoi w drzwiach i zachęca - zobaczcie to i to. Co powiedziałby Pan o tej sztuce najkrócej, by spowodować podejście do kasy?

- Co? Chyba właśnie to, że jest to sztuka "wzięta z życia". Może dlatego spektakl cieszy się niestąbną popularnością w Polsce. W Teatrze Powszechnym daliśmy już 99 przedstawień. Tak składa się, że setne, jubileuszowe, będziemy grali właśnie na kontynencie amerykańskim. A będą dalsze, w co nie wątpię, bowiem zapotrzebowanie dość jasno zostało wyrażone - zamówieniami. Widzowie po prostu cierpliwie czekają na swoją kolej. Trochę muszą dłużej poczekać, przyznam, przez nasze tournée amerykańskie. Tak to już bywa, że "dewizowcy" nie muszą czekać. Mają pod ręką - czujemy podobnie, odbieramy podobnie, bez względu na to, gdzie aktualnie się znajdujemy

Dlatego myślę, że tak będzie ze sztuką Gelmana "Ławeczka". Jestem pewien, że jego przesłanie zostanie prawidłowo odczytane. Że nic wcześniej nie zrazi. I po prostu dojdzie do tego, iż przemówi prawda

Najkrócej rzecz ujmując, nie wdając się w szczegółowe analizy, jest to opowieść o losie dwojga ludzi - mężczyzny i kobiety, którzy kiedyś przelotnie się poznali, ale zapomnieli nawet o tym. Rozpoczynają oni

Janusz Gajos w sztuce T.Lisa "Zapomniany Diabeł"

CZKA

rozmowę na jakieś ławeczce, powiedzmy w parku. Każdy z bohaterów - on i ona - niesie bagaż życiowych doświadczeń, jest uwikłany w konflikt z otoczeniem i konflikt z samym sobą, a jak się wkrótce okaże, także w konflikt wzajemny, gdy wspomnienia odwołują się do gorzkiej prawdy - oni się już kiedyś znali i nie poznali do końca. Chyba nie musimy tłumaczyć, jak takie poprowadzenie akcji pozwala aktorom grać. Czy nam się udało - oceni publiczność. Talent autora sztuki potrafił połączyć momenty tragiczne z farsowymi, ale do czasu - zakończenie jest poważne, skłaniające do refleksji nad kondycją moralną człowieka w tej, a nie w innej rzeczywistości. Joanna i ja staraliśmy się tę pointę Gelmana przekazać jak najlepiej, wydaje mi się, że najbardziej oszczędnymi środkami wyrazu. Wiem, że powtarzam się, ale bardzo chcielibyśmy, aby ta sztuka trafiła do Państwa, dokładnie tak, jak trafiła do przekonania waszymi rodakom w kraju.

- *Przypuszczam, że tak się stanie. Sam osobiście jestem już dostatecznie zachęcony do pójścia na spektakl w momencie, gdy dojedzie do Nowego Jorku! Teraz jednak na koniec pytanie zadane przez prostą ciekawość: czemu występował pan w "Town Hall" tak dziwnie ubrany "od Sasa do Lasa"?*

- *Bo musiałem skompletować strój z tego, co mi pozostało.*

- *To już do tego doszło?*

- *Doszło do tego, że na Manhattanie okradli nas złodzieje. Wyobraza sobie pan? Być okradzionym w Ameryce, to jest coś!*

Janusz Gajos w "Wahadełku" F Bajona

ECHO W TYM TYGODNIU POLECA:

• W Ontario Science Centre (770 Don Mills Rd) odbywa się pokaz najnowszych filmów polskich i tak

14 kwietnia - "Zygryd" w reż. Andrzeja Domalika (1987) W rolach głównych Gustaw Holoubek, Tomasz Hudziec, Maria Pakulnis

19 kwietnia - "Sam pośród swoich" w reż. Wojciecha Wójcika (1985) W rolach głównych Jan Jankowski, Jolanta Mielech, Artur Barcis

20 kwietnia - "Maskarada" w reż. Janusza Kijowskiego (1986) W rolach głównych Bogusław Linda, Zbigniew Zapasiewicz

Wszystkie seanse rozpoczynają się o godz. 19. Każdy film jest poprzedzony krotkometrażówką. Od godz. 18 parking jest bezpłatny. Sprzedaż biletów od 18.30 do 19.15

• Na ekrany kin w Toronto weszły dwa filmy "Bad Dreams" w reż. Andrew Fleminga (Canada Square - 296-3456) i "18 Again" Paula Flaherty (Hyland - 962-2891)

• Od 15 kwietnia do 28 maja w Royal Alexandra Theatre "Sweet Bird of Youth" Tennessee Williamsa z Joanne Woodward w roli głównej

• Przypominamy, że w piątki od godz. 17 do 21 do Ontario Science Centre jest wstęp wolny. Dodatkowo za darmo można obejrzeć w miejscowym kinie rysunkowe filmy Gary Larsona z cyklu "The Far Side of Science"

• Miłośników windsurfingu zawiadamiamy, że 14 i 21 kwietnia o godz. 19.30

14 kwietnia - czwartek

Wschód Słońca 05.20 Zachód Słońca 18.47
Wschód Księżycy 04.23 Zachód Księżycy 16.51

Imieniny obchodzą: Bernika, Bernardyna, Justyna, Maksym, Walerian

1629 - Urodził się Christian Huygens, holenderski fizyk

1865 - Zamach na prezydenta Lincolna. Zamachowiec, Wilkes Booth, postrzelił prezydenta w Ford Theatre, Washington, D.C.

1930 - Zmarł Włodzimierz Majakowski, poeta rosyjski (ur. w 1893 r.)

1907 - Urodził się Papa Doc Duvalier

15 kwietnia - piątek

Wschód Słońca 05.18 Zachód Słońca 18.48
Wschód Księżycy 04.43 Zachód Księżycy 18.12

Imieniny obchodzą: Anastazja, Bazyl, Ludwina, Świętosław, Wacław

1452 - Urodził się Leonardo da Vinci

1865 - Zmarł prezydent Lincoln na skutek ran odniesionych w zamachu na jego życie (poprzedniego dnia). Prezydent w dniu śmierci miał 56 lat i 62 dni

1912 - Zatonął Titanic, zginęło 1517 osób

1980 - Zmarł Jean Paul Sartre, francuski filozof, pisarz i publicysta, główny przedstawiciel francuskiego egzystencjalizmu (ur. w 1905 r.)

16 kwietnia - sobota

Wschód Słońca 05.16 Zachód Słońca 18.49
Wschód Księżycy 05.04 Zachód Księżycy 19.32

Imieniny obchodzą: Benedykt, Bernadetta, Cecylia, Julia, Lambert, Ksenia

1889 - Urodził się Charlie Chaplin

1947 - Wybuch nawozu owczego w Texas City (Teksas) spowodował śmierć 500 osób

17 kwietnia - niedziela

MIEDZYNARODOWY TYDZIEŃ
BIBLIOTEKI

Wschód Słońca 05.15 Zachód Słońca 18.51
Wschód Księżycy 05.27 Zachód Księżycy 20.52

mogą wziąć udział w "Windsurfing Evenings" York Quay Centre, 225 Queens Quay W (973-3000)

• Od 18 kwietnia do 14 maja na scenie Jane Mallet Theatre będzie wystawiał "The Bay at Nice/Wrecked Eggs" Dávida Hare'a Theatre Plus (ceny biletów 10.50-22.75)

• Miłośników opery zawiadamiamy, że 16, 19, 22 i 24 kwietnia w O'Keefe Centre Canadian Opera Company wystawia "Ariadne z Naxos" Ryszarda Straussa (\$16-65)

• Albert's Hall (481 Bloor St. W - 964-2242) jest barem, gdzie jedynie za cenę piwa można posłuchać R&B, country i bluesa. Od 11 do 16 kwietnia będzie tam grał Blue Band

• W Cafe Des Copains (48 Wellington St. E - 869-0148) do 16 kwietnia gra Adam Makowicz

I DZIECIOM:

• W niczym nie przypominający telewizyjnej serii musical wg klasycznego bajkowego motywu "Piękna i Bestia" (Beauty and the Beast) wystawiany do 24 kwietnia w soboty i niedziele o 13.30 w Aladdin Theatre (2026 Yonge St. - 482-5200) UWAGA dostępny jest tam tzw. BIRTHDAY PACKAGES, czyli zamiast w tradycyjnym McDonalddie, urządzamy dziecku urodziny w teatrze

• The Puppet Centre (171 Avondale Ave., Willowdale, 222-9029) zaprasza na "The Three Wishes" - kukiełkowe przedstawienie wystawiane przez Stage Hand Puppet 16 kwietnia o godz. 14

Imieniny obchodzą: Aniceta, Patrycja, Robert, Rudolf, Salwator

1790 - Zmarł Benjamin Franklin, amerykański mąż stanu, fizyk, publicysta, jeden z twórców niepodległości Stanów Zjednoczonych, wynalazca piorunochronu (ur. w 1706 r.)
1894 - Urodził się Nikita Chruszczow
1961 - Inwazja w Zatoce Świn

18 kwietnia - poniedziałek

Wschód Słońca 05.13 Zachód Słońca 18.52
Wschód Księżycy 05.57 Zachód Księżycy 22.10

Imieniny obchodzą: Alicja, Apoloniusz, Bogusław, Gosiśław, Werner

1882 - Urodził się Leopold Stokowski, dyrygent
1945 - Zmarł A. Fleming, uczonec angielski, specjalista w dziedzinie elektrotechniki i radiotechniki, wynalazca diody, sformułował regułę prawej dłoni

1955 - Zmarł Albert Einstein, jeden z największych fizyków wszystkich czasów, twórca teorii względności, laureat Nagrody Nobla w 1922 r.

19 kwietnia - wtorek

PIERWSZY DZIEŃ RAMADANU

Wschód Słońca 05.11 Zachód Słońca 18.53
Wschód Księżycy 06.33 Zachód Księżycy 23.21

Imieniny obchodzą: Adolf, Jerzy, Konrad, Leon, Leontyna, Malwin, Tymon

1892 - Ruszył pierwszy w Stanach Zjednoczonych samochód napędzany benzyną
1910 - Kometa Haleya znów w pobliżu Ziemi
1910 - Ogłoszono wynalezienie skutecznego lekarstwa na syfilis

20 kwietnia - środa

Wschód Słońca 05.09 Zachód Słońca 18.55
Wschód Księżycy 07.19 Zachód Księżycy ---

Imieniny obchodzą: Agnieszka, Czesław, Teodor

1889 - Urodził się Adolf Hitler

1893 - Urodził się Joan Miro, hiszpański malarz
1945 - Zmarł Wacław Sieroszewski, pisarz, etnograf, działacz polityczny i niepodległościowy (ur. w 1858 r.)

ALEKSANDER GELMAN

ŁAWECZKA

TORONTO Niedziela, 24 kwietnia, godz. 8.00 wiecz.
Poniedziałek, 25 kwietnia, godz. 8.00 wiecz.
Toronto Workshop Productions, 12 Alexander St.,
Bilety "Związkowiec i Głos Polski"
lub telefonicznie 620-7817 i 743-8142 (po 6.00 wiecz.)

MONTREAL Czwartek 21 kwietnia, godz. 19.00 i 21.00
Theatre La Veillee, 1371 Rue Ontario E., Infor Tel 766-1362

OTTAWA Piątek 22 kwietnia, godz. 8.00 wiecz.
Teatr University of Ottawa, Przedsprzedaż i infor Tel 729-9342

WINDSOR Sobota 23 kwietnia, godz. 8.00 wiecz.
Polonia Centre, Res "La Polonaise" 7515 Forest Glade Dr.
Informacje i przedsprzedaż Tel 948-8788

ST CATHARINES Wtorek 26 kwietnia, g. 8.00 wiecz.
Sala Polsko-Kanadyjskiego Legionu 292 Vine St. N.
Informacje i przedsprzedaż Tel 934 7568

- 1 Czy na tle ogólnych warunków życia w Polsce swoją sytuację materialną oceniał Pan(i) jako
 - 1 dobrą
 - 2 średnią
 - 3 złą
 - 4 beznadziejną ani dobrą ani złą
- 2 Co składało się na Pana(i) dochody w Polsce
 - 1 wynagrodzenie z głównego miejsca zatrudnienia
 - 2 wynagrodzenie z drugiego oficjalnie wykonywanego zajęcia
 - 3 dochody z pracy wykonywanej „na czarno”
 - 4 honoraria i inne nieregularne dochody
 - 5 pomoc rodziny zamieszkałej w kraju
 - 6 pomoc z zagranicy
 - 7 inne
- 3 Czy swoje wynagrodzenie za pracę w stosunku do średniej krajowej oceniał Pan(i) jako
 - 1 wyższe
 - 2 takie same
 - 3 niższe
- 4 Czy stosunki międzyludzkie panujące w miejscu pracy oceniał Pan(i)
 - 1 z przełożonymi jako dobre
 - 2 z kolegami i koleżankami jako dobre
 - 3 jako nijakie
 - 4 jako złe
- 5 Czy Pana(i) współmałżonek miał stałe zatrudnienie w Polsce
 - 1 tak
 - 2 nie
 - 3 nie dotyczy
- 6 Czy pozostając w Polsce miałby Pan(i) szanse na urzeczywistnienie swoich pragnień życiowych
 - 1 tak
 - 2 nie
 - 3 trudno powiedzieć
- 7 Czy w Polsce mieszkał Pan(i)
 - 1 we własnym mieszkaniu (kwaterunkowym spółdzielczym, własnościowym)
 - 2 u rodziców, tesciów
 - 3 w wynajętym mieszkaniu lub pokoju
 - 4 inaczej gdzie
- 8 Ile m² przypadło na jedną osobę w mieszkaniu przez Pana(i) zajmowanym
- 9 Czy swoje warunki mieszkaniowe w Polsce ocenia Pan(i) jako
 - 1 komfortowe
 - 2 zadowalające
 - 3 straszne
- 10 Czy w Polsce posiadał Pan(i)
 - 1 telewizor
 - 2 lodówkę
 - 3 adapter magnetofon
 - 4 pralkę
 - 5 magnetowid
 - 6 samochód od ilu lat
- 11 Pozostając w Polsce który lub które z wyżej wymienionych przedmiotów miał Pan(i) ochotę kupić
- 12 Czy pozostając w Polsce mógłby Pan(i) zrealizować to pragnienie
 - 1 łatwo
 - 2 za cenę
 - 3 w przypadku
 - 4 w żadnym z powyższych
- 13 Czy po 13 grudnia 1981 r. zmienił Pan(i) polityczne i policyjne
- 14 Czy

- 20 Jaki typ kontaktu był z nimi utrzymywany
 - 1 korespondencja
 - 2 paczki, przekazy pieniężne
 - 3 gościł u Pana(i) w Polsce
 - 4 był Pan(i) przez nich zapraszany
 - 5 inne jakie
 - 6 nie było żadnych kontaktów
 - 7 nie dotyczy
- 21 Czy przed wyjazdem z Polski znał Pan(i) język choć jednego z krajów zachodnich
 - 1 tak, biegle
 - 2 tak, słabo
 - 3 nie
- 22 Czy z Polski wyjeżdżał Pan(i)
 - 1 sam
 - 2 z rodziną
 - 3 z przyjaciółmi
- 23 Czy po przyjeździe na Zachód spodziewał się Pan(i) pomocy od
 - 1 krewnych
 - 2 instytucji polonijnych
 - 3 polskich misji katolickich
 - 4 przyjaciół, znajomych
 - 5 instytucji charytatywnych
 - 6 państwa, w którym się Pan(i) osiedlił
 - 7 na żadną pomoc Pan(i) nie liczył
- 24 Czy z Polski wyjeżdżał Pan(i) jako
 - 1 legalny emigrant
 - 2 z kontraktem pracy, za zgodą zwierzchników
 - 3 z paszportem służbowym na krótki pobyt
 - 4 z paszportem turystycznym
 - 5 inaczej, jak
- 25 Czy swój wyjazd z Polski traktuje Pan(i) jako
 - 1 definitywny
 - 2 jako tymczasowy, planowany na kilkanaście lat
 - 3 jako dorazny
 - 4 trudno powiedzieć, decyzja jeszcze nie zapadła
- 26 Jaka jest Pana(i) sytuacja prawna wobec władz kraju w którym obecnie Pan(i) mieszka
 - 1 obywatel
 - 2 uchodźca polityczny
 - 3 tymczasowa karta pobytowa
 - 4 wiza turystyczna
 - 5 oboz przesiedleńczy
 - 6 inna, jaka
- 27 Które z poniższych opinii są Panu(i) najbliższe
 - każdy człowiek ma prawo żyć tam, gdzie uzna za stosowne
 - tylko na Zachodzie mogą zrealizować swoje marzenia i plany osobiste
 - na emigracji można skutecznie walczyć o interesy Polaków pozostających w kraju
 - pierwszym obowiązkiem człowieka jest troska o rodzinę
 - w Polsce wszystko zależy od państwa, tu na Zachodzie — wszystko ode mnie
 - Polska, to kraj strachu i beznadziei, w którym nie zanoszą się na jakikolwiek zmiany

Swoistym wyrazem "liberalizmu" ostatniego roku jest prezentacja zagadnienia emigracyjnego, albo jeszcze inaczej, stosunek do emigracji. Odpływ ludzi z Polski od 1981 r. jest tak poważny, iż nie sposób było go ukryć, nie dostrzec. Dla ścisłości oczywiście należałoby dodać, że odpływ ludności rozpoczął się wcześniej, ze wyrazem się m.in. - albo w niektórych okresach - głównie w pozostaniu za granicą osób, które udawały się legalnie - często urzędowo - na krótki pobyt. Oficjalnie emigracja nie istniała. Nie wydawano paszportów emigracyjnych, chyba. Ale nie o tym mowa.

Były oczywiście - po okresie gwałtownych ataków, opluwania, ukłony, filiterne załoty do imigracji, stąd działalność Tow. "Polonia" obok różnych innych. Ale pozostały to jednak marginesy. A teraz inaczej! Bo nie tylko odpływ jest poważny liczebnie, ale wielce zróżnicowany gatunkowo. Mamy do czynienia z legalnymi wyjazdami. Rozmiarem emigracji zaniepokojone zostały nie tylko czynniki oficjalne, ale i Kościół.

Oficjalne mass media serwują w zawaolowanej formie informacje o tym do niedawna przemilczanym zjawisku. Oczywiście, nie ujawnia się powodów emigracji, wystarcza, iż nie wykłina się imigrantów. Już są - raczej powinni być - pozytywni. Gospodarczo, oczywiście. Byłoby dobrze również politycznie, ale tylko jako heroldowie systemu PRL.

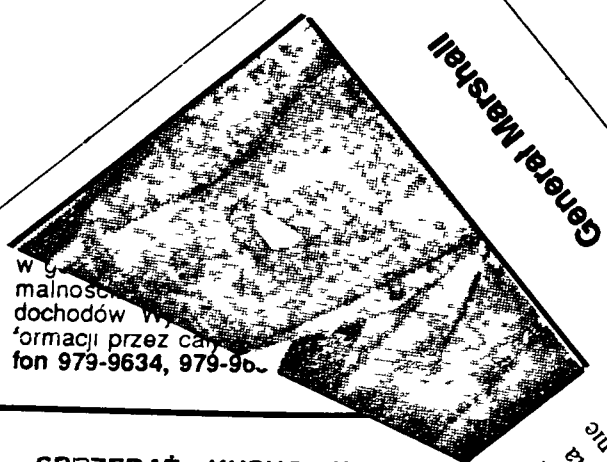
Prasa utrzymuje, że emigracja jest dobrowolna, że nie jest to ucieczka ani wygnanie. Każdy może wracać więcej, oczekuje się ich. Wskazuje się na ciężki los emigrantów, na zawiedzione nadzieje.

A jak wygląda rzeczywistość? Do uzyskania prawdziwego obrazu ostatniej fali emigracyjnej, fali po wprowadzeniu stanu wojennego 13 grudnia 1981 r. - zmierzaj "Kultura". Ankieta jest bardzo szczegółowa i ścisłe odpowiedzi pozwolą na ustalenie, dlaczego poszczególne osoby emigrowały, wiek, zawód, stan rodzinny, udział w życiu publicznym, itp. Pozwoli dalej na zorientowanie się w dążeniach i nastrojach emigrantów, ich stosunku do obecnej rzeczywistości polskiej, itp.

Im więcej i bardziej szczegółowych odpowiedzi wpłynie, tym ścisłejszy będzie reprezentatywny obraz najnowszej emigracji. Kanada przyjęła ponad 30,000 imigrantów ostatniej fali, a więc znaczny procent, a wobec tego też ankieta ma dla nas duże znaczenie. Odpowiadajmy.

Dane osobiste:

- 36 W jakim wieku są dzieci
 - 37 Ostatnie miejsce zamieszkania w Polsce (Prosimy o podanie miejscowości i województwa)
 - 38 Data wyjazdu z Polski
 - 39 Obecny kraj zamieszkania
 - 40 Czy chce Pan(i) zmienić kraj zamieszkania
 - 1 tak - zdecydowanie
 - 2 tak, ale zależy to będzie od warunków
 - 3 nie
- Jeśli tak, to na jaki kraj i dlaczego

General Marshall

SPRZEDAŻ - KUPNO - WYNAJEM
 Sprzedaż domu to zbyt poważna sprawa
 Nie ryzykuj, skorzystaj z rady fachowca

MARIA BANACHOWSKA
 Biuro 488-4031 Dom 481-8850
"UCZCIWOŚĆ I LOJALNOŚĆ"

Wschód Kaszycy 05 27 Zachód Kaszycy 20 52
 Wschód Kaszycy 05 15 Zachód Kaszycy 18 51
 Wschód Kaszycy 05 27 Zachód Kaszycy 20 52
 Wschód Kaszycy 05 15 Zachód Kaszycy 18 51
 Wschód Kaszycy 05 27 Zachód Kaszycy 20 52
 Wschód Kaszycy 05 15 Zachód Kaszycy 18 51

Dr Zofia BOŃCZA
PORADNIA "ZAUFANIE"

EMIGRANT ZMIENIA ZAWÓD

Pani K B pisze

Mąż musiał przyjąć pracę, która jest całkowicie niezgodna z jego wykształceniem z Polski. Od kiedy zaczął w tym nowym miejscu pracować zmienił się bardzo. Wraca z pracy zniechęcony wciąż narzeka na zmęczenie i na to że się "w Kanadzie marnuje". Ja nie mogę pracować, bo mamy dwoje małych dzieci"

Podjęcie pracy niezgodnej z wykształceniem jest jednym z najczęstszych problemów emigranckich. Istnieją pewne typy wykształcenia, które są w oczywisty sposób "nieprzydatne" na Zachodzie, ze względu na ich polską specyfikę. Oczywiście polonistyka, ale i ekonomia, prawo oraz wiele innych kierunków społecznych. Tego można się było zresztą spodziewać. Czasami problem ów dotyka również przedstawicieli nauk ścisłych. Okazuje się, że ich polskie wykształcenie nie zawsze przygotowuje do pracy w tym samym zawodzie w Kanadzie.

Wykonywanie całego mnóstwa zawodów obwarowane jest przy tym koniecznością uzyskania licencji, czy rejestracji, którą przybyszowi z Polski nie zawsze łatwo jest zdobyć. Artyści i literaci, nawet znani w Polsce, poddać się muszą nieubłaganym prawom rynku i współzawodnictwa, nikt nie wierzy im na słowo, że są znakomici. Muszą to dopiero udowodnić. Czasem oznacza to start od zera.

Zmiana zawodu rzadko jest procesem powolnym, ewolucyjnym. Najczęściej jest ona wywołana dramatyczną decyzją i koniecznością życiową. Rzadko podejmuje się ją dla przyjemności. Towarzyszą jej negatywne emocje i stres. Nie zawsze potrafimy z owej walki ze stresem wyjść zwycięsko. Włączają się nasze zawiedzione nadzieje, zniszczone iluzje i nieurzeczywistnione plany. Gorycz, frustracja, poczucie winy. Rozzalenie na wszystko i wszystkich. Jakby to "zły świat" był winien, że tak jak setki ty-

sięcy emigrantów przed nami, musimy po prostu przetrwać. Bo to jest imperatyw emigracji i życia.

STATUS SPOŁECZNY

Polacy bardziej pewnie niż inne nacje są narodem rozwarstwionym społecznie. Status społeczny, przynależność do określonego środowiska decyduje często o tym, jak spostrzegamy sami siebie i innych. Mamy nawet trudności z akceptacją małżeństw pochodzących z różnych warstw społecznych (duch "Trędowatej" wciąż pokutuje). To, co gwarantuje, lub przynajmniej gwarantować może przynależność do pożądanej grupy, jest wykształcenie, a wraz z nim wykonywany zawód. Tzw. "środowiska" odznaczają się wśród Polaków wysokim stopniem elitarności i zamknięte są wobec "zwykłych śmiertelników".

Polską mentalność "środowiskową" przywozimy ze sobą na Zachód, gdzie niewielkie ma ona zastosowanie. Bo gdy próbujemy ją stosować automatycznie, natrafiamy na niepokonywalną przeszkodę kryterium przynależności do grup społecznych. Inne są tutaj niż w Polsce. Wykształcenie jest tym kryterium niezwykle rzadko. Etyka wykształcenia zmienia się bowiem na Zachodzie w etykę pracy. Tytuły imponują mniej. "Pokaż mi, jak umiesz pracować, a powiem ci, kim jesteś" - oto przekaz jaki otrzymują nowo przybyli emigranci od kraju-gospodarza.

Osobiście znam przypadki polskich emigrantów, którzy decydują się nie pracować zarobkowo, pobierając "welfare", aby tylko nie podjąć pracy niezgodnej ze swym wykształceniem, czy kwalifikacjami. Nie "zdegradować się" - w ich mniemaniu. Jest to nieliczny margines w środowisku polonijnym, ale zdarzyło mi się słyszeć już kilkakrotnie wyrazy "zdziwienia" (jak wiemy, Kanadyjczycy to naród uprzejmy), że Polacy nie chcą podjąć pracy nawet tylko po to, aby wystartować, ale wolą czekać na coś, co mo-

ze im się nigdy nie zdarzyć. Wpędzając się przy tym w rozgoryczenie i zniechęcenie, że "nikt ich nie chce". W środowisku kanadyjskim tymczasem w istocie "zadna paca nie hańbi".

Różne są reakcje ludzkie na podjęcie pracy w zawodzie niezgodnym z kwalifikacjami. Przyjrzyjmy się tym zdrowym, adaptacyjnym reakcjom, a także tym wiódącym do depresji i poczucia małowartościowości, jakie to opisuje w swym liście nasza Czytelniczka.

TYMCZASOWOŚĆ

Niektórzy akceptują w końcu konieczność pracy poniżej swego wykształcenia i oczekiwan, zapewniając jednak siebie i swoje otoczenie, że jest to tylko stan tymczasowy. Pomaga im to przetrwać pierwszy, najtrudniejszy okres przystosowania. Często stawiają sobie limit czasowy, tylko rok, a najwyżej dwa. Liczą miesiące, tak jak w polskim wojsku. Praca jest dla nich złem koniecznym, ale wierzą, że kiedyś w przyszłości sytuacja się zmieni. Nie mają jednak żadnego sprecyzowanego planu, w jaki sposób sytuację tę można by zmienić.

Wierzą po prostu w Dobry Los, w to, że kiedyś życie samo - jakos bez ich udziału - przyniesie im pracę godną ich marzeń. Pracę, którą można się pochwalić przed innymi.

Tymczasem zmieniają pracę jak często tylko mogą. Szukają szczęścia. Wszędzie są tylko na chwilę. A lata biegną.

Tymczasowość nie może trwać wiecznie. Wreszcie rodzi się uczucie zawodu i straconych złudzeń.

DEPRESJA

Osoby z silnym poczuciem przynależności do określonej grupy zawodowej, szczególnie takiej, która cieszy się w Polsce prestiżem społecznym, największe mają trudności z zaakceptowaniem swojej nowej roli i konieczności zmiany zawodu.

Jeśli muszą już tę nową pracę podjąć, robią to z niechęcią i wewnętrznym sprzeciwem. Czują się oszukani przez cały świat. Postrzegają swą sytuację jako osobistą klęskę. I zgodnie ze swą oceną sytuacji, reagują rozdrażnieniem, nadpobudliwością, łatwym unoszeniem się gniewem, zaburzeniami snu, czy jedzenia. A także lękiem i unikaniem kontaktów z innymi, by zabezpieczyć się przed "wstydlivym" pytaniem "gdzie pracujesz?"

Istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że osoby takie uprzednio również miały problemy z zaakceptowaniem samych siebie. Zidentyfikowały się bowiem tak silnie ze swą rolą zawodową, że przestały widzieć, i akceptować w sobie, także inne aspekty funkcjonowania i inne role - choćby te rodzinne. "Ja - to moja kariera" było ich mottem życiowym.

AKCEPTACJA

Istnieją osoby, które po rozpoczęciu początkowo "niechcianej" pracy podjęły się gruntownego przewartościowania swych celów życiowych oraz obrazu własnej osoby. Trudny to proces i bolesny, ale konieczny w imię naszego zdrowia psychicznego. Po pierwsze - starały się zauważyć jakieś - jakiegokolwiek - plusy nowo otrzymanej pracy, jak na przykład miłe koleżki, czy mniejsze zmęczenie psychiczne. Zamiast tradycyjnego narzekania na wszystko i wszystkich.

Po drugie - powiedziały sobie, że każdą pracę, nawet tę, którą otrzymały, można jakoś uatrakcyjnić, zmienić zgodnie z własnymi oczekiwaniami, ale i pomysłami przynoszącymi korzyść przedsiębiorstwu. A więc wysuwanie nowych inicjatyw, inno-

Po trzecie - postanowiły pracować spokojnie i nie frustrować się, ufając, że ten ich wysiłek i kwalifikacje zostaną w końcu dostrzeżone przez kierownictwo, a oni promowani na "lepsz" stanowisko.

I wreszcie po czwarte - osoby te zauważyły, że mają także inne "poza-pracowe" zainteresowania i hobby, które można wykorzystać twórczo i intelektualnie. Włączając w to również zaangażowanie w politykę.

Osoby, które psychicznie zaakceptowały swą nową pracę poniżej kwalifikacji, nie poddają się myśleniu o sobie w kategoriach "czegoś gorszego". Nie litują się nad sobą, bo wiedzą, że jest to zajęcie tyle bezproduktywne, co pogarszające samopoczucie (ktos, kto myśli o sobie "o ja biedny i nieszczęśliwy" naprawdę wkrótce taki się staje, nawet jeśli początkowo wcale tak nie było).

PLAN DŁUGOFALOWY

Innym zdrowym sposobem przystosowania się do pracy niezgodnej z kwalifikacjami jest widzenie jej w kategoriach długofalowego planu życiowego. Rozumowanie jest następujące: "moje życie na tej pracy jeszcze się nie kończy, na tym etapie będę wykonywał tę pracę najlepiej jak potrafię, ale za x lat zacznę zmieniać kwalifikacje formalne, zdobywać nowe wykształcenie i umiejętności, aby osiągnąć wyższą pozycję".

Ludzie ci widzą swą obecną pracę z perspektywy swych ogólnych celów życiowych, których realizacja rozciąga się przecież na wiele lat. Teraz, być może, sytuacja nie jest dogodna, by studiować, bo dzieci są małe, ale jak tylko pójdą do szkoły, znowu będzie mogła podjąć pracę, a ja będę mógł przejść z etapu A do etapu B mojej kariery.

Takie perspektywiczne ujęcie znakomicie ułatwia przystosowanie się do zmieniających się warunków życia emigranta. Uodparnia na ciosy zawodu i frustracje. Bo widzi się je jako przemijające i, jako takie, możliwe do przetrwania. A może nawet - o paradoksie - wzbogacające wewnętrznie.

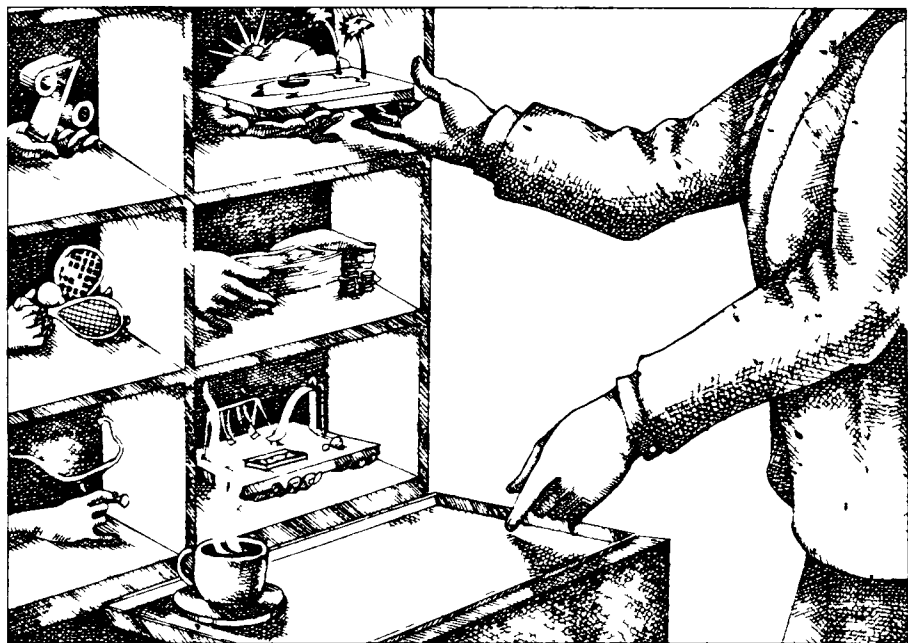
Podjęcie zawodu niezgodnego z kwalifikacjami, gdy robione jest to dla dobra rodziny, uczy także nieegoistycznego podejścia do swych najbliższych. Przy równoczesnym niewypominaniu im (cóż oni winni?), jak bardzo się dla nich poświęcamy.

To, jaką postawę wobec naszej nowej sytuacji zawodowej podejmiemy, zależy od naszego bagażu doświadczeń osobistych, naszych umiejętności zmagania się z przeciwnościami życia - odporności na stres, naszej "świadomości klasowej", a także naszej samoakceptacji - niezależnie od tego, czy sprzątam czyjeś domy, czy wykładam na uniwersytecie. Osoby, które miały już historię trudności emocjonalnych, ponoszą szczególne ryzyko, gdy nie dostarczy im się oparcia społecznego, którego potrzebują.

A my, Polacy, musimy chyba przyrzec się bacznie naszej "środowiskowej mentalności" i mitowi o tym, że to rodzaj (a nie jakość) wykonywanej pracy czyni nas czymś lepszym od innych. Takie przekonania niszczą nas "od środka" - rujnąc samoocenę i poczucie własnej wartości. I hamując rozwój indywidualny.

Rodzimi Kanadyjczycy okazują się bowiem często bardziej tolerancyjni i promujący wyższość wartości "pracy" nad wartością "statusu społecznego", niż my sami.

Dr Zofia Bończa jest rejestrowanym psychologiem, który udziela porad indywidualnych i rodzinnych także osobom. Kontaktować się można z nią poprzez redakcję "Echa-Tygodnika Polskiego"

O TYM, CO DOBRE

Chyba to błąd, że w naszym tygodniku trzymamy się spraw ogólnych. Może stąd to wynika, że tradycja organizacyjna preferowała w gazetach sprawozdania, różne takie absolutoria z podziękowaniem, gdy tymczasem każdy inaczej ruszony temat pachniał rozrabiactwem i krytykanctwem. Wolimy więc unosić się nad spokojnymi regionami szeroko rozumianej polityki i kultury niż tarzacz się w lokalnym błotku Hyde Park, który stworzyliśmy dla tych, którzy wychodzą tam z siebie omijamy z wdziękiem. Z drugiej strony, myśl o akademii, imprezie ku czci konferencji, czy bankiecie morzy mnie chłodkiem. Z doświadczenia wiem, że są to na ogół bombastyczne i bezpłodne czynności i bardzo, ale to bardzo o tym pisać nie lubię. Mimo tego, błotko na wiosnę osycha, a nawet zarasta zielenią zwaną tu niwą pionijną. Pojawiają się cenne po-

mysły, nowe inicjatywy, trwają niezachwianie sensowne instytucje.

W ostatnich dniach powziąwszy solenne postanowienie o myśleniu pozytywnym, nie tylko o jednostkach, ale i o instytucjach dopatryłam się trzech zjawisk z różnych kategorii.

I tak uczestniczyłam w zebraniach Kas Kredytowych i poczęłam o nich myśleć nie tylko praktycznie, ale i ciepło, następnie przypatrywałam się narodzinom pomysłu autorstwa Stanisława Sadowskiego, pod hasłem ogólnym, "wyciągnąć od Sowietów odszkodowanie za krzywdy poczynione Polakom podczas II wojny światowej". Pomysł ten zapisany w notatniku pod literą "W" występuje pod hasłem "jak wydebić?" i jako taki ma fiszkę skromną. Ale jak obrosnie, dojrzeje, znajdzie poparcie, chętnie przyczynię się dla

jego zrozumienia i upowszechnienia.

I trzecia sprawa, z drugiego końca miasta, z innej parafii. Dosłownie Umyślił sobie Polacy, że wybudują nowy kościół na wschodzie Toronto. Bardzo to realne i z głową pomyslane. W niedziele, z okazji tego zamierzenia odbył się uroczysty bankiet, na który zaproszono prasę i wszystkie osoby, które mogą przyczynić się do rozstawienia przedsięwzięcia. Gośćmi honorowymi był Biskup J. Wall, kanclerz archidiecezji Toronto i Biskup Ryszard Karpiński z Diecezji Lubelskiej. Obecni byli jako goście zaproszeni senator S. Hajdasz, wiceprezes KPK J. Burski, Z-ca Delegata Rządu RP na Kanadę M. Szczeciński, ks. A. Andrela, prowincjał oblatów, przedstawiciele duchowienstwa, w tym prowincjał chrystusowców, prezes Credit Union, T. Gonsik, prezes SPK J. Bućko, przewodniczący Okręgu ZHP Stanisław Brodzki, prezes ZNPF Twaróg i ZPWIK S. Rogóż, prezes STP M. Zaremba, prezes Okręgu KPK S. Sadowski, a także T. Barankiewicz prezentujący Fundację Millennium Zgromadzoną, licznym uczestnikom przedstawił koncepcję budowy kościoła. W związku z tym wydarzeniem, w końcu wcale tradycyjnie opisanym, zamieszczamy apel ks. Olbrysa w sprawie budowy kościoła i zainteresowanych pomocą kierujemy do Niego.

APEL DO POLONII W KANADZIE

Toronto, miasto wspaniałe i dobre, gości wiele tysięcy uchodźców z wielu krajów z przeróżnych okresów politycznych opresji czy ekonomicznych problemów.

W tej ogromnej masie imigrantów znajdujemy tysiące Polaków, którzy założyli tu swoje nowe ogniska domowe. W ostatnich latach fala przybyszy znalazła dla siebie miejsca we wschodniej połowie naszego ogromnego miasta, co w rezultacie stwarza sytuację, że ponad czwarta część Polonii naszej wielkiej metropolii mieszka na wschód od centralnej ulicy Yonge.

O ile centrum i zachodnia część metropolii mają dostateczną ilość polskich świątyń i ośrodków polskości, to na wschodzie nie ma ani jednego polskiego kościoła, czy polskiego domu.

Obecnie opiekę duchową dla Polaków w tym rejonie sprawują księża Chrystusowcy w kaplicy udzielonej przez Seminarium św. Augustyna w Scarborough.

Rozwiązanie to jest tylko tymczasowe, tym bardziej że już zaczyna brakować tam miejsca dla wiernych.

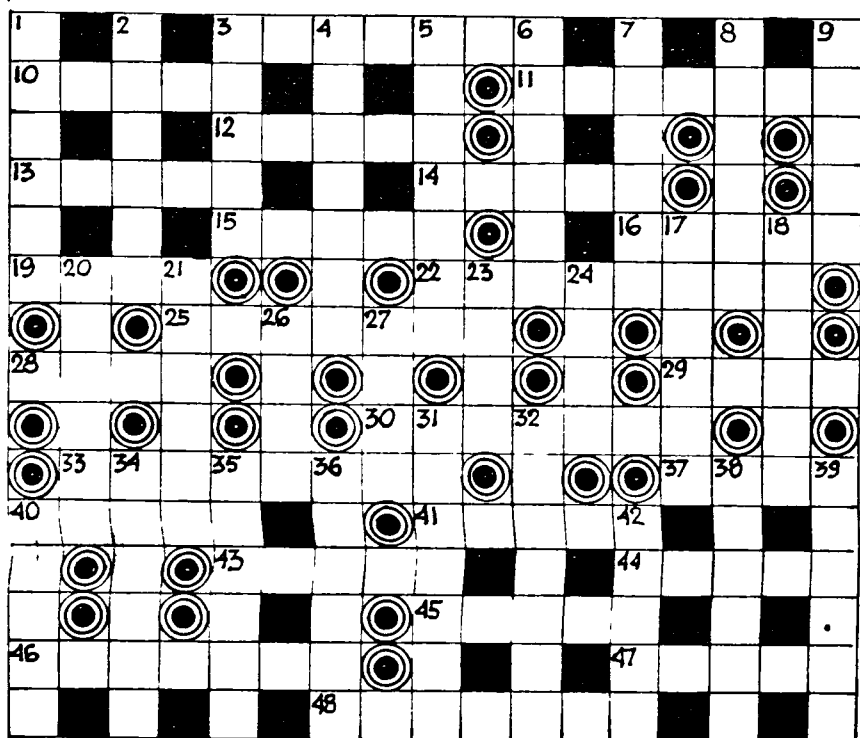
Budowa własnego, polskiego kościoła we wschodniej części Wielkiej Metropolii Toronto staje się coraz bardziej palącą potrzebą.

Obecna parafia personalna pod wezwaniem Matki Boskiej Królowej Polski w Scarborough skupia w większości Polaków z grup ostatnio przybyłych imigrantów, a więc, siłą rzeczy, sami nie będą w stanie sprostać zadaniu budowy tak potrzebnego tam kościoła i Ośrodka Duszpasterskiego.

Zwracamy się z gorącym apelem do Polaków, polskich organizacji i przyjaciół o zrozumienie potrzeby i pomoc w budowie naszego Kościoła i Ośrodka Służby Duszpasterskiej w Scarborough dla dobra "dzisiejszej" i "jutrzejszej" Polonii.

Oddany w Chrystusie
Ks. Zbigniew Olbryś T.Ch.

GRAFA

KRZYŻÓWKA CIASNA, ALE WŁASNA

POZIOMO:

- 3 Banalne chwytły artystyczne, szablon maniera
- 10 Większe niż jezioro, mniejsze niż ocean
- 11 Zakole rzeczne
- 12 Plama z atramentu
- 13 Najwyższa liczba czegoś
- 14 Podkład do wyszywania włóczką
- 15 Zawiadomienie o wysłaniu przesyłki
- 16 Duży garnek kuchenny
- 19 Oznaczony na zegarku
- 22 Przedmiot przynoszący szczęście
- 25 Informator o imprezie
- 28 Kłątka taśmy filmowej
- 29 Oprawa obrazu
- 30 Okulary bez uchwytyłów na uszy
- 33 Żołnierz zwycięskiego pułku walczącego w Powstaniu Listopadowym pod Grochowem
- 37 Skorupiak morski
- 40 Pierwiastek chemiczny o liczbie atomowej 23, składnik stopowy stali
- 41 Moralność
- 43 Produkt
- 44 Ochotniczy oddział wojska
- 45 Dowód obrony podejrzanego o znajdowaniu się w miejscu przestępstwa
- 46 Stukanie do drzwi
- 47 Żyletka
- 48 Napęd - parowy spalinowy, elektryczny - pociągu szynowego

PIONOWO:

- 1 Tłuszcz zwierzęcy
- 2 Nagroda, bezpłatny datek

- 3 Odłam wyznaniowy
- 4 Zaprawa sportowa
- 5 Amulet
- 6 Materiał wybuchowy stosowany w minach i bombach głębinowych
- 7 Broń sieczna dragonów
- 8 Odgałęzienie ramię rzeki
- 9 Gwiazdozbiór równikowy lub mitologiczny myśliwy
- 17 Uskrzydłony chłopczyk
- 18 Niedokrwistość
- 20 Biegły ekspert
- 21 Coś do załatwienia
- 23 Koncowa formuła modlitwy
- 24 Państwo w południowo-zachodniej Azji
- 26 Przeciwwstawienie się cudzej woli
- 27 Oddycha skrzelałami
- 31 Naczynie ułatwiające formowanie kompozycji kwiatowych
- 32 Stary dzik samotnik
- 34 Obniżka, ulga
- 35 Okres czterech tygodni przed świętami Bożego Narodzenia
- 36 Utwór na trzy głosy
- 38 Mata plecioną z łodyg roślinnych
- 39 Po obu stronach boiska piłkarskiego
- 40 Otacza ją woda
- 42 Imię żeńskie

Rozwiązanie krzyżówki

POZIOMO: 1. Tłuszcz zwierzęcy, 2. Nagroda, bezpłatny datek, 3. Odłam wyznaniowy, 4. Zaprawa sportowa, 5. Amulet, 6. Materiał wybuchowy stosowany w minach i bombach głębinowych, 7. Broń sieczna dragonów, 8. Odgałęzienie ramię rzeki, 9. Gwiazdozbiór równikowy lub mitologiczny myśliwy, 10. Większe niż jezioro, mniejsze niż ocean, 11. Zakole rzeczne, 12. Plama z atramentu, 13. Najwyższa liczba czegoś, 14. Podkład do wyszywania włóczką, 15. Zawiadomienie o wysłaniu przesyłki, 16. Duży garnek kuchenny, 17. Uskrzydłony chłopczyk, 18. Niedokrwistość, 19. Oznaczony na zegarku, 20. Biegły ekspert, 21. Coś do załatwienia, 22. Przedmiot przynoszący szczęście, 23. Koncowa formuła modlitwy, 24. Państwo w południowo-zachodniej Azji, 25. Informator o imprezie, 26. Przeciwwstawienie się cudzej woli, 27. Oddycha skrzelałami, 28. Kłątka taśmy filmowej, 29. Oprawa obrazu, 30. Okulary bez uchwytyłów na uszy, 31. Naczynie ułatwiające formowanie kompozycji kwiatowych, 32. Stary dzik samotnik, 33. Żołnierz zwycięskiego pułku walczącego w Powstaniu Listopadowym pod Grochowem, 34. Obniżka, ulga, 35. Okres czterech tygodni przed świętami Bożego Narodzenia, 36. Utwór na trzy głosy, 37. Skorupiak morski, 38. Mata plecioną z łodyg roślinnych, 39. Po obu stronach boiska piłkarskiego, 40. Otacza ją woda, 41. Moralność, 42. Imię żeńskie, 43. Produkt, 44. Ochotniczy oddział wojska, 45. Dowód obrony podejrzanego o znajdowaniu się w miejscu przestępstwa, 46. Stukanie do drzwi, 47. Żyletka, 48. Napęd - parowy spalinowy, elektryczny - pociągu szynowego.

Organizator Najtańszych, Bezpośrednich Lotów Czarterowych Do Polski - 1988 - Samolotami Polskich Linii Lotniczych "Lot"

TORONTO - WARSZAWA	CENY	WARSZAWA - TORONTO
LUTY 10 21	567 00	DOWOLNE DATY POWROTU LUTY 21 MARZEC 13 20 30 KWIECIEŃ 6 13 20 24 MAJ 1 8 15 22 29 CZERWIEC 1 5 8 12 15 19 22 26 29 LIPIEC 3 6 10 13 17 20 24 27 31 SIERPIEŃ 3 7 10 14 17 21 24 28 31 WRZESIEŃ 4 7 11 14 18 25 PAŹDZIERNIK 2 9 16 23 30 LISTOPAD 13 27 GRUDZIEŃ 4 11 18 21 STYCZEŃ 4 19 (1989) LUTY 2 (1989)
MARZEC 13 20 30	653 00	
KWIECIEŃ 6 13 20 24	629 00	
MAJ 1 8 15 22 29	776 00	
CZERWIEC 1 5 8 12 15	809 00	
CZERWIEC 19 22 26 29 LIPIEC 3 6 10 13 17 20 24 27 31 SIERPIEŃ 3 7 10 14	873 00	
SIERPIEŃ 17 21 24 28 31 WRZESIEŃ 4 7 11 14 18	777 00	
WRZESIEŃ 25 PAŹDZIERNIK 2 9 16 23 30	639 00	
LISTOPAD 13 27	579 00	
GRUDZIEŃ 4 11	769 00	
GRUDZIEŃ 18 21	809 00	
STYCZEŃ 4 19 (1989)	567 00	

DZIECI PONIŻEJ LAT 12 \$567 00

DODATKOWE KOSZTY

OPLATA LOTNISKOWA \$20 00

UBEZPIECZENIE \$25 00

DOZWOLONA ILOŚĆ BAGAŻU 30 kg PLUS BAGAŻ PODRĘCZNY

Prosimy Nie Zwlekać i Już Rezerwować Miejsca U Swoich Agentów Podróży Lub Bezpośrednio W Pekao Travel

769 - 9442

HOROSKOPE

BARAN

Spróbuj koniecznie zjednać sobie osobę która nie czuje do Ciebie sympatii, i której Ty też nie lubisz. Wzajemna niechęć nic dobrego Wam nie da. Pomyśl też nad praktycznymi rozwiązaniami tej sytuacji. A nuz coś się uda. Pamiętaj tylko nie daj się ponieść niechęci. Nie zważaj na drobiazgi. Patrz na to co ważne. Słusznie myślisz o Wodniku, ale konfliktów z Baranem unikaj. Dzień miły środa, liczba - 4

BYK

Pracy po uszy znowu obmyślasz jakąś nową kampanię zakrojoną na szerszą skalę. Możesz liczyć na dobre wyniki jeśli przemyślisz wszystko bardzo szczegółowo i dotrzymasz pilnych terminów. Okoliczności będą pomyslnie, jednak trzeba się będzie dobrze starać żeby osiągnąć to co zamierzasz. Czekają Cię rozstrzygające a ważne rozmowy. Przygotuj się do nich. Stawiaj na dom Twój znak. Baran unikaj Wodnika. Dzień ważny piątek, liczba 5

BLIŹNIĘTA

Mozesz być zmęczony, ale nie zniechęcaj się tym, bo być może właśnie z tego wyłoni się Twoja pasja, która sprawi Ci wiele satysfakcji. Jeśli ktoś działa Ci na nerwy, staraj się rozładować to serdecznością. Może jakaś nowa, interesująca propozycja czeka na Ciebie. Bądź blisko z Wodnikiem, nie wchodź w drogę Bliźniętom. Dzień miły sobota, liczba 8

RAK

Stale masz przed sobą problem: gdzie strata, a gdzie zysk? Nie tak łatwo odpowiedzieć na takie pytanie. W każdym razie musisz dopilnować, żeby Twoje otoczenie koledzy współpracownicy dawali z siebie jak najwięcej, i żeby Twoje kontakty z ludźmi były jak najszerwsze. Bądź ostrożny! Cierpliwości! Stawiaj na Ryby. Wadze, nie ufaj za grosz. Dzień miły poniedziałek, liczba szczęśliwa - 3

LEW

Wszystko Ci sprzyja. Wykorzystaj więc ten okres i nawiąz jak najwięcej pozytywnych kontaktów, a poza tym postaraj się wprowadzić nowe i atrakcyjne metody w pracy. Przekonasz się, że zostaną one docenione i dodadzą Ci blasku, a także trochę korzyści materialnych. Najlepsze porozumienie z Bykiem, ale nie musisz się liczyć ze Strzelcem. Dzień miły niedziela, liczba szczęśliwa 5

PANNA

W domu bądź miły i nie zanadto pewny siebie, ale dyplomatyczny, to Ci tylko wyjdzie na korzyść. O finanse się nie martw, za bardzo. Trudno, musisz teraz trochę oszczędzać. Potem się to opłaci, przekonasz się. Nie próbuj absolutnie żadnych spekulacji ani liczenia się z okazjami, które mogłyby się wydawać celne na pierwszy rzut oka. Sympatyczny znak: Byk, unikaj Skorpiona. Dzień miły niedziela, liczba 3

WAGA

Teraz będziesz miał okazję pokazać co potrafisz. Energia, spokój i fachowość wysokiej klasy to Twoje atuty. A przy tym umiesz zjednywać sobie ludzi, jeśli tylko chcesz. To ważne, bo możesz zrobić dużo dobrego dla otoczenia. W domu bądź miły, nie gderaj i nie złość się, jeśli coś nie jest po Twojej myśli. Przychylny jest Skorpion, ale Baran nie myśli o Tobie pozytywnie. Dzień miły sobota, liczba 2

SKORPION

Dbaj o zdrowie, bo wiosna to nie Twój dobry sezon. Mogą Cię gnębić różne chandry, wynikłe z osłabienia pozumowego, ale staraj się nie poddać. Będziesz też miał wizyty niespodziewane osób, które niekoniecznie chętnie widzisz, bo Cię nudzą i męczą. Ale mimo to postaraj się być miły. Nie bądź przestraszony, sny nie zawsze się sprawdzają. Najlepszy znak: Waga, unikaj Raka. Dzień miły piątek, liczba szczęśliwa 8

STRZELEC

W pracy powodzenie i uznanie, ale co do sentymentów, uwaga. Możesz wpłatać się w historię, która skomplikuje Ci życie, a ze zawsze dom jest dla Ciebie najważniejszy, nie daj się ponieść temperamentowi i urokom, które Ci się szybko mogą zdzudzić. Mądrzej będzie poświęcić czas na obmyślenie nowych metod pracy, finanse udane. Cenny kontakt ze Skorpionem, Wodnik natomiast patrzy jak zwykle zresztą krzywym okiem. Dzień miły środa, liczba 8

KOZIOROZEC

Jestes chyba zadowolony z nowego środowiska. Poczujesz się tam dobrze i będziesz ceniony, a przy tym chyba łatwiej Ci będzie teraz pracować. To znaczy, że zdołasz więcej czasu poświęcić sobie i własnym potrzebom intelektualnym. Dbaj o siebie, a szczególnie o własne zdrowie. Tak naprawdę kozica nie jesteś, więc mierz zamiary na siły. Unikaj zaziębienia. W sprawach domowych trochę bałaganu. Szukaj towarzystwa Raka, natomiast unikaj Ryb. Dzień miły sobota, liczba 4

WODNIK

Zbierz całą swoją energię, przedsiębiorczość i wszystkie siły, na jakie Cię stać, żeby się natchnąć optymizmem, wiarą i liczyć na to, że choć miesiąc nie jest najlepszy, jakos się w nim sprawdzisz. Nie myśl o kłopotach, ale działaj jak możesz. Grunt to odwaga i zdecydowanie. Warto pomyśleć o dentyście. Jak będziesz mieć tę wizytę za sobą, od razu będzie Ci lepiej. Najlepsze kontakty z Panną, a Strzelca, pięci odmiennej unikaj. Dzień miły poniedziałek, liczba 3

RYBY

Jeśli będziesz dalej zajęty, to może się to odbić na Twoim samopoczuciu. Koniecznie zwolnij tempo, już nieraz prosiłmy Cię o to. Dbaj o siebie i o sercu miłą osobę, pamiętaj też, że Twoja artystyczna natura jest delikatna i wymaga względów. Czekaj na pochwałę, uznanie. Nie stron od dawnych sympatii, to sprawdzony przyjaciel. Lew pobudza Twój intelekt i wyobraźnię, ale kontakty z Bliźniętami działają destruktywnie. Dzień miły niedziela, liczba - 13

14 kwietnia -

20 kwietnia

Domy na sprzedaż

High Park Ave. - legalny "duplex", cena \$250,000, Henry KACPRZAK, 532-4444

Kipling - Lakeshore - wolno stojący, 3-sypialniowy dom, garaż, prywatny zajazd, ładna parcela TYLKO \$170,900, Henry KACPRZAK, 532-4444

Bloor - High Park Ave. - 11-apartamentowy budynek - duże mieszkania z widokiem High Parku, w każdym kominek, prywatny zajazd, 6 garaży, Henry KACPRZAK, 532-4444

Indian Rd. - Bloor - "Tryplex" - 2 apt 3-sypialniowe 1 1-apt 2-sypialniowy, podwójny garaż Henry KACPRZAK, 532-4444

Przy polskim kościele w Mississauga - "townhouse" 3 sypialnie, kominek, duża piwnica, garaż, Henry KACPRZAK, 532-4444

Roncesvalles - Galley - sklep plus 2 apartamenty 3-sypialniowe, Henry KACPRZAK, 532-4444

Hwy 7 i Hwy 27 - 20-pokojowy motel, plus apartament dla właściciela 5 akrow ziemi, duży front na Highway, Henry KACPRZAK, 532-4444 lub 278-6280

Restauracja - do szybkiego sprzedania 50 miejsc z pełną licencją, L B O z wyposażeniem, Henry KACPRZAK, 532-4444

Roncesvalles - triplex, kompletnie wykończony, dobry dochód, S BARANOWSKI, 532-4444

Bathurst - Steel - 3-sypialniowy dom blisko do wszystkiego, dobra cena S BARANOWSKI, 532-4444

Wschodnia Mississauga - dom na 2 rodziny, tylko 8-letni, musi być sprzedany, S BARANOWSKI, 532-4444

High Park - 3,5,7 plex - potrzebują mały remont - dobra inwestycja, S BARANOWSKI, 532-4444

SINCE 1972

Realtor

TEL. 532 - 4444

24 HOUR

ACTION CENTRE !!!

**TAK !!!
SUKCES
FIRMY
TO FAKT...**

**Blisko 1500 sprzedanych
nieruchomości!!!
Chcąc korzystnie i szybko
sprzedać lub kupić
nieruchomość
powierzcie
Państwo to naszej firmie.
Komputerowe połączenia.
40 agentów do usług
Państwa.**

**Podajemy do wiadomości:
Firma założyła szybki i łatwy
do zapamiętania numer
telefonu
532 - 4444.
Poprzedni numer
532 - 4441
jest teraz drugą linią.**

**217 RONCESVALLES
Avenue
TORONTO, M6R-2L6**

**16 kwietnia, godz. 7 wieczorem
zapraszamy
na zabawę taneczną
30-LECIE SZCZEPU BAŁTYK
Górna sala Credit Union, Roncesvalles
Bilety w cenie \$12.50 od osoby
Gorące dania, kawa w cenie biletu.**

**1000-LECIE CHRZTU NA UKRAINIE.
Uroczysta ceremonia kościelna
odbędzie się 16 kwietnia o 2 p.m.
w St. Paul's Anglican Church,
277 Bloor Str. East**

**POLSKI
FUNDUSZ
WYDAWNICZY
W KANADZIE**

*W bibliotece polskiej
Polskiego Funduszu Wydawniczego
ukazały się*

1 ADAM TOMASZEWSKI Gorzko pachną piotuny (wyczerpane)	
2 ANDRZEJ CHCIUK Trzysta miesięcy	\$ 18 00
3 STANISŁAW KAWCZYŃSKI Dzieje jednego życia	8 00
4 PIERWSZE PIĘCIOLECIE broszura	
5 SEVEN POLISH CANADIAN POETS Anthology	15 00
6 JADWIGA JURKSZUS-TOMASZEWSKA. Wczoraj i dzisiaj	15-00
7 BARBARA CZAPLIKA. Wiersze	5 00
8 IRENA HABROWSKA-JELLACZYC
ADAM TOMASZEWSKI Ze sceny i estrady	18 00
9 JÓZEF ŁOBODOWSKI Pamięci Sularity (wiersze)	10 00

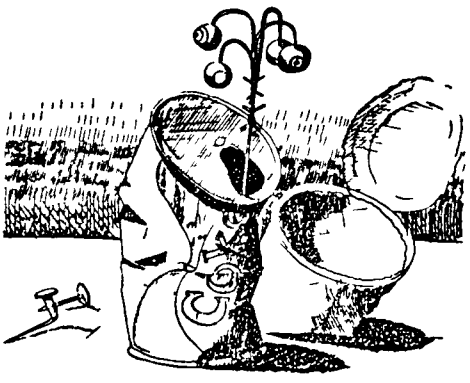
ARKUSZE POETYCKIE - TOMIKI MŁODYCH POETÓW

1 MAGDALENA CZYŻYCKA Pierwsza miniatura baśni	5 00
2 KRZYSZTOF KASPRZYK Stan zagrożenia	5 00
3 MAREK KUSIBA Samobójstwo Marsjan	5 00
4 RADOSŁAW SARNICKI Jeszcze jeden wiersz	5 00

Zapowiedź wydawnicza.
H NELKEN Pamiętnik z krakowskiego getta
Przesyłka pocztowa 10% wartości zamówienia.

**POLISH CANADIAN
PUBLISHING FUND
P O Box 173, Station "B"
TORONTO, ONT M5T 2T3**

SZTUCZNA INTELIGENCJA

LEKARZ NA SPRZEDAZ

System MYCIN (Medical Diagnosis using Production Rules) jest jednym z najbardziej znanych przykładów "komputera-eksperta" do diagnozy medycznej. Głównym motorem zastosowania komputerów w diagnozowaniu i leczeniu są następujące problemy występujące w obecnej służbie zdrowia

- ogromny koszt nowoczesnych technik diagnostycznych,
 - potworny rozrost informacji wymaganych przy analizie poszczególnych przypadków,
 - zwiększające się wymagania jakości opieki lekarskiej
- Głównym zadaniem MYCIN jest diagnoza i leczenie bakteryjnych infekcji krwi. W celu zabicia bakterii, lub też ograniczenia ich rozmnażania się, należy podać choremu antybiotyki. Wiadomo że nie wszystkie antybiotyki działają efektywnie na wszystkie rodzaje bakterii i że niektóre z nich mogą mieć szkodliwy wpływ na pacjenta. Ponadto pewne bakterie potrafią się "uodpornić" jeżeli ten sam antybiotyk podawany jest danej osobie zbyt często. Proces wyboru terapii dla danego zakażenia składa się z 4 kroków
- stwierdzenie, czy pacjent ma wystarczająco silną infekcję, aby trzeba było zaaplikować antybiotyk,
 - stwierdzenie jaki rodzaj bakterii wywołał infekcję,
 - określenie jakie antybiotyki będą działały efektywnie,
 - wybranie najlepszego antybiotyku

Zadanie to nie jest wcale trywialne. Dodatkowo komplikuje je obecność innych bakterii w ciele człowieka nie mających nic wspólnego z daną infekcją. Pobrana próbka krwi zanieczyszczona może zostać również w laboratorium. Do próbek dodaje się pożywkę, aby bakterie rozmnożyły się i w zależności od osiągniętego efektu, decyduje się o rodzaju bakterii. Zajmuje to około 48 godzin. Ale identyfikacja bakterii nie gwarantuje poprawnego wyboru właściwego antybiotyku, jako że niektóre ich odmiany uodporniają

się stosunkowo szybko na dane lekarstwo. Dodatkowymi czynnikami mającymi wpływ na wybór antybiotyku jest wiek, płeć, stan zdrowotny nerek, skłonność do uczuleń, itp. Ponadto, często lekarz nie mając jeszcze dokładnych wyników laboratoryjnych, przepisuje antybiotyki na podstawie objawów zewnętrznych choroby i musi czasami zmienić dawkę, a nawet i rodzaj lekarstwa w miarę jak dokładniejsze dane dostarczone zostaną z laboratorium.

Jak widać problem wcale nie jest trywialny i jak niektórzy szacują prawie w połowie przypadków lekarze nadużywają antybiotyków, szczególnie kiedy choroba spowodowana jest wirusem, a nie bakterią. Poza ogromnym kosztem, powoduje to niejako "hodowanie" uodpornionych odmian bakterii.

MYCIN stworzony został, aby pomagać lekarzom nie będącym ekspertami w dziedzinie diagnozowania i leczenia infekcji bakteryjnych. Składa się on z trzech modułów

- 1 Moduł, który zadaje lekarzowi szereg pytań, udziela porad i wyciąga wnioski
- 2 Moduł pozwalający lekarzowi na zadawanie pytań i uzasadnianie dane porady
- 3 Moduł zajmujący się wprowadzaniem reguł i praw wiedzy medycznej do systemu

Formalna ocena przeprowadzona przez ekspertów od infekcji bakteryjnych, wypadła bardzo korzystnie dla systemu MYCIN. Ośmiu ekspertom przedstawiano szereg przypadków choroby, po czym przedstawiano im diagnozę i zalecaną terapię systemu MYCIN i lekarzy ze szpitali w Stanford. Eksperti nie wiedzieli, z czyją poradą mają do czynienia. MYCIN uzyskał 52 punkty w skali od 0 do 80. Specjaliści ze Stanford uzyskali od 44 do 50 punktów, a lekarze nie specjaliści od 34 do 36 punktów. Możliwość systemu MYCIN nie można, oczywiście, porównywać z wiedzą lekarza. Po pierwsze, system ten jest oparty na stosunkowo starej technologii sprzed 10 lat, kiedy to jeszcze nie istniało nawet pojęcie komputerowego "systemu-eksperta"

Ponadto, wiedza lekarska jest wiedzą szeroką, podczas gdy zadaniem MYCIN (i każdego innego "systemu eksperta") jest rozwiązanie bardzo wąsko zdefiniowanego problemu. Tym niemniej, w diagnozie swojej nie popełni on takiego błędu, jak mój były "family physician", który przepisywał mi przez kilka tygodni kolejno różne antybiotyki, bez żadnego absolutnie badania. Pożniej okazało się, że choroba spowodowana była bardzo silnym, rzadko spotykanym wirusem. Komputer jest na to za głupi i nie porwie się na stawianie diagnozy bez uprzedniej analizy choroby.

Independent Computer Experts
Tel. 742-1387

PO RAZ PIERWSZY W USA !!!

Reportaż z nadawania programu Radia Solidarność na kasecie video. Ponadto

- relacja z Mszy za Ojczyznę z dnia 11 listopada z Warszawy,
 - akcja malowania napisów i rozrzucania ulotek przez grupy NZS,
 - apel przewodniczącego Dolnośląskiego Komitetu Praworządności do Polaków na emigracji w sprawie Kornela Morawieckiego,
 - wywiad z Leszkiem Moczulskim,
 - wypowiedź Krzysztofa Króla na temat działalności biura KPN w Warszawie
- Koszt kasety z półtoragodzinnym programem Independent Polish News Service (IPNS) wraz z wysyłką tylko \$29.95. Czeka lub money order prosimy wystawiać na IPNS i wysłać na adres IPNS, 34 Hillside Ave Apt 2AA, New York, NY 10040. Poszukujemy osoby do dystrybucji kaset IPNS na terenie USA i Kanady. Po dodatkowej informacji proszę dzwonić (212) 567-6099

POLSKIE BIURO PODROZY JERZY
HIGH PARK TRAVEL CENTRE LTD.
152 Steer St. W. Toronto, Ont. M5P 1W7
Tel. 533-8888-7
Biuro w centrum handlowym West Mall, 152 Steer St. W. Toronto, Ont. M5P 1W7

PIOTR CHWALISZ
HENDERSON PARTNERS
Chartered Accountants
TEL. (416) 861-9046; 530-0305

ARMADALE Meats Product (Mfg) Ltd
1011 Haultain Court Unit 16/17
Mississauga, Ontario L4W 1W1
Tel 625-8326/27
Sprzedaż hurtowa mięsa i wyrobów mięsnych bezpośrednio w masarni.

WSPANIAŁY POMYSŁ IRENY CHROBAK
EKSKLUZYWNY, ROZRYWKOWY
NOWY POLSKI KLUB i RESTAURACJA
w wieżowcu w Etobicoke
Telefon **621 - 6050**

Kobi's
ZAPRASZA CIĘ NA OBIAD
(kupon nieważny przy zamówieniach po obniżonych cenach lub promocyjnych cenach)
Zamów jedno danie
OBIAD DLA DWÓCH OSÓB drugie dostaniesz bezpłatnie
Zamawiając droższe potrawy otrzymasz dwa dania w cenie jednego
Kupon ważny do 31 MAJA 88

Gra zespół
Joseph Sobolecki and FRIENDS

Adres: 195 The West Mall, Etobicoke
Eleganckie miejsce spotkań, wspaniały wystrój sal, duże bezpłatne parkingi, znakomity dojazd i komunikacja. Świetna polska i kanadyjska kuchnia, przebogaty wybór napojów alkoholowych i zakąsek
SPECJALNE CENY Z OKAZJI OTWARCIA

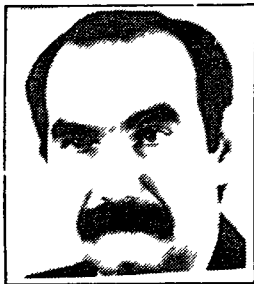
ZESTY'S GOURMET DELI
polskie delikatesy w Mississauga (Clarkson)
wyszukane, smaczne i najwyższej jakości potrawy
urządzamy chrzciny, komunie, przyjęcia weselne itp.
zapewniamy sprawny, szybki obsługę wykwalifikowanego personelu
Właściciele: Jadwiga i Gabriel Mencfeld
TEL 823-1167
1900 Lakeshore Rd W Mississauga
na wchód od Southdown Rd na Inverhouse Plaza
pon. środa 9-18, czwartek-piątek do 19, sobota 9-18

KINGSWAY MEAT PRODUCTS AND DELICATESSEN LTD
HUBERT WESIEŃSKI i VAN GRIGL
2342 Bloor St. W. Toronto
TEL 762-5365
Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej produkcji, wyrabianych przez wysoko kwalifikowanych polskich rzeźników, według tradycyjnych polskich receptur
CENY KONKURENCYJNE

Karl's Butcher & Grocery
właściciel Karol Jarzabek
Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa wędliny własnego wyrobu smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze
105 Roncesvalles Ave
TORONTO
TEL 531-1622

SUPERIOR SAUSAGE CO
1004 Dundas St W
TEL 531-8422
KONKURENCYJNE CENY!
Wędzone na miejscu słynne na całe Toron
polskie kiełbasy
Szynki kabanosy wędliny
mięsa różne delikatesy

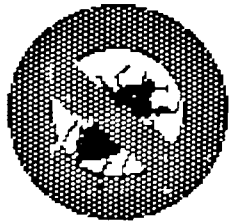
Wesele, nowy dom, nowy członek rodziny, są to powody dla których trzeba się upewnić, czy obecne zabezpieczenie finansowe wychodzi naprzeciw Twoim potrzebom

Zadzwoń po informacje o programie, który jest zaprojektowany, aby spełnić Twoje wymagania

ŚLAWOMIR PAROL

TEL. Bus. 631-6523; Res. 237-0387

ROACH BUSTERS

rewelacyjna, bezwonna i nietoksyczna metoda wyłapania plagi karaluchów
mówimy po polsku
tel 588-3007
lub 259-8309

HIGH TOP PHOTO LAB

TYLKO W KOLORZE
Profesjonalne wywoływanie filmów,
obróbka laboratoryjna zdjęć
TEL 252-9934

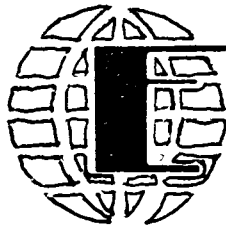
3043 Lakeshore Blvd West, Etobicoke
MÓWIMY PO POLSKU

Halina Baranowska,
M.A., A.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne, R.R.S.P., dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance
COMPANY LIMITED
suite 503, 295 The West Mall
ETOBICOKE Ont M9C 4Z4
TEL bus 622-1115

EMPRESS TRAVEL AGENCY Ltd

185 RONCESVALLES AVE TORONTO ONT M6R 2S5 TEL (416) 536 3554/6991

(naprzeciwko Credit Union) pod fachowym i doświadczonym kierownictwem
RENATY OKOŁO-KUŁAK

- **BEZPOŚREDNIE PRZELOTY DO POLSKI** od \$ 567.00 (cena w obie strony)
- **BILETY LOTNICZE**, przeloty czarterowe, wycieczkowe i indywidualne do Polski i wszystkich krajów świata
- **PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA**
Atrakcyjne **WAKACJE** i ciekawe **WYCIEZKI** po przystępnych cenach (Hawaje, Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)
- Wysyłamy **PACZKI ŻYWNOŚCIOWE** i artykuły pierwszej potrzeby do Polski
- **UBEZPIECZENIE** dla przybywających z wizytą do Kanady od \$ 110 za 3 miesiące (wykupione nie później niż w ciągu 5 dni po przylocie)
- **INCOME TAX** - szybko, sprawnie, tanio
- **Załatwiamy wszystkie formalności wizowo-paszportowe**
- **Tłumaczenia, akta notarialne, legalizacje**
- **Upowazniony Dealer PEKAO** - pieniądze na konto A, C, bony, gotówka

PRZYJMUJEMY ZGŁOSZENIA

TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBISCIE

ZAPRASZAMY

Akceptujemy American Express na wszystkie usługi

TEL.: (416) 536-3554/6991

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

337 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.
TEL. 531 - 4647

INSURANCE NA:

DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY

WYCIEZKI
ZAPROSZENIA
WIZY
WYMIANA PASZPORTÓW
UBEZPIECZENIA SZPITALNE
DLA ODWIEDZAJĄCYCH
BILETY SAMOLOTOWE DO POLSKI

HUMBERVIEW TRAVEL

TEL.: 531 - 4648

PACZKI DO POLSKI WYŚLIJ JUŻ DZIŚ PRZEZ

POLIMEX TO NAJSTARSZA,
WYSPECJALIZOWANA FIRMA WYSYŁKOWA
Z TORONTO
KORZYSTAJCIE PAŃSTWO Z JEJ USŁUG

215 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont Tel.: 537-7914
1575 Sismet Rd Unit 7, Mississauga, Ont. Tel: 624-1965

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

- OWOCE CYTRUSOWE
- PRZEKAZY NA KONTA
- SAMOCHODY
- GOTÓWKA
- LEKI
- WĘGIEL
- PACZKI ŻYWNOŚCIOWE
- SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

**TYLKO POLIMEX OFERUJE CERTYFIKAT
UBEZPIECZENIOWY NA PACZKI DO POLSKI
AZ DO \$ 1000.00**

NIERUCHOMOŚCI • KUPNO • SPRZEDAŻ

Century 21
PIOTR POBOJEWSKI
 TEL biuro 743-7722 dom 890-2145

OKAZJA! Etobicoke dom do remontu bardzo dobra okolica, wolno stojący murowany z dużą parcelą. Cena wyw \$ 234 900.
 Mississauga przepiękny 3-sypialniowy wolno stojący murowany dom z garażem, prywatnym jazadem. Tylko \$ 199,900
 Dundas/Pacific 3-piętrowy murowany dom dla właściciela i do wynajmowania. Tylko \$179 900 (Dla pierwszy raz kupujących)
 Południowe Etobicoke 8-letni wolno stojący tzw "Rosed bungalow" garaż prywatny jazad 2 kuchnie \$ 258,900
 Dundas/Runnymede budynek ze sklepem i apartamentami z możliwością rozbudowy i otwarciu biznesu przez właściciela. Cena \$329 900
 Mississauga przepiękny wolno stojący dom z garażem prywatnym jazadem. Cena \$199 900
 The West Mall 2 sypialniowe condominium właściciel zostawia wszystko Tylko \$127,900
 Cawthra/South Service Rd. 4-sypialniowy wolno stojący dom z podwójnym garażem, prywatnym jazadem. parcela 75 x 132 stóp \$299,500

ROBERT HOLECZEK
 Udziela solidnej i fachowej pomocy w sprzedaży, kupnie, wynajmowaniu, finansowaniu i wycenie wszelkich nieruchomości w Metro Toronto
TEL. biuro: 690-6363 dom: 423-9540
 24-godzinny serwis

HOME LIFE REALTY SERVICES

Bloor/Landsdowne Semi z cegły 3 sypialnie 3 pełne łazienki 3 kuchnie blisko metra.
 Dundas/Annete ładny 3-piętrowy dochodowy dom cena \$ 254 900
 High Park 3-piętrowy dom z cegły 8 pokoi 5 sypialni.
 Eglington/Rogers wolno stojący dwupiętrowy dom z cegły z garażem, 6 pokoi, 3 sypialnie cena \$ 179 900
 Downtown 2-piętrowy dom z dwoma sypialniami i parkingiem, cena \$ 134.500

SHERLOCK HOMES REALTY INC.

- WYCENA
- KUPNO
- SPRZEDAŻ
- INWESTYCJA

Chętnie udzieli wszelkich porad oraz profesjonalnej pomocy

ERYK HASIAK
 Biuro 534-7788 (24 godz. serwis)
 Dom 620-1177
OKAZJA. BUSKO CENTENNIAL PARK, 3-sypialniowy dom, tylko \$199,000.

RE/MAX real properties inc. realtor

- KUPNO • SPRZEDAŻ
- OSZACOWANIE
- ZALATWIANIE SPRAW FINANSOWYCH I PRAWNYCH

JACEK GOGOLA
 biuro. 890 - 7474
 dom 826 - 0747

1143 Highgate pięknie wykończony backsplit dla dwóch rodzin \$ 229,80.
 7165 Bendigo backsplit dla dwóch rodzin 2 gte wejście \$163 900
 3048 Greta Gate wykończony bungalow park, szkoła \$238 800
 3212 Valmarie duży "backsplit" dla 2 rodzin (2 wejścia) pokój rodzinny z Romiksem, rekreacyjny z barem, 2 garage do zamieszkania natychmiast \$249 900
 124 Beresford/Bloor 2 kuchnie możliwość trzeciego apartamentu. \$295 000
 30 Queen Str dom w budowie możliwość otwarcia biznesu cena \$ 380 000
 831 Main Str 33 apartamentowy dom. 150 tys dochodu cena 1 milion 150 tys
 61 Proctor Fourplex 25 tys dochodu Tylko \$ 219 tys.
 Blisko Wasaga motel restauracja dom, parcela 1,5 akra Tylko \$ 195 tys.
 122 Rosslyn Ave Fourplex 25 tys dochodu Cena \$ 229 tys.
 169 Chalfsted piękne bungalow drugie wejście b duża parcela i park, cena \$ 235 tys.

ANNA KRYSIAK
RE/MAX

udzieli rzetelnej i fachowej porady we wszystkich sprawach związanych z kupnem i sprzedażą domów Pomagam przy otrzymaniu wszelkich mortgages, nawet przy minimalnym downpayment
Bezpłatne oszacowanie nieruchomości

Cottage na 25 akrowej działce przy Scetion Lake Cena \$49 tys
 Centralne Etobicoke duży 3 sypialniowy bungalow z wykończonym "basementem" z łazienką i barem. Pięca działka 40 x 160 cena \$225 000
 Mississauga 3 sypialniowy townhouse 2 łazienki garaż. \$129 900

TEL. biuro: 231-0600; dom 858-0129

HMT EAGLE REALTY LTD.

Aleksander Około-Kulak
 biuro 259-9231
 dom 626 - 0532

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
 • FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI

Mississauga 5-sypialniowe condominium townhouse Cena \$144 900
 Mississauga 3-sypialniowy townhouse z garażem i balkonem Blisko komunikacji. Cena \$ 145,900
 Lakeshore Kipling 10-apartamentowy budynek. Dobry dochód i finansowanie. Cena \$ 579 tys

Mississauga 2 3 sypialniowe townhousy po przystępnych cenach
 Baysville 45 akrów 1900 stóp wybrzeża nad Lake fo Bays na skrzyżowaniu dwóch szo

CHOLKAN

ELZBIETA KAUPE **MALGORZATA JEDLEWSKA**
TEL.: 763 - 5555

NIERUCHOMOŚCI
 • KUPNO • SPRZEDAŻ
 • FINANSOWANIE

R.CHOLKAN & CO.LIMITED REALTOR
 2336 Bloor St. W., Toronto, Ontario

Montreal Trust
 247-7884
 dom. 249-2958

Dzidka Skrętkowska

serdecznie zaprasza zainteresowanych wynajmem, kupnem i sprzedażą nieruchomości! Oferuję swoją pomoc przy załatwianiu formalności finansowych i prawnych

Townhouse w Mississauga 3-sypialniowy 2 łazienki, kuchnia z wyjściem na balkon. Cena \$119 tys.
 Centralne Etobicoke. Parcela 53x105 Bungalow 3-sypialniowy 2 łazienki, prawnica z osobnym wejściem przystosowana do wynajęcia.
 The East Mall townhouse 2 sypialnie + den. 3 łazienki, właściciel pozostawia piec lodówkę praktyczny suszarkę

BARBARA SAWALA
 udzieli wszelkiej pomocy i informacji zakres sprzedaży kupna i wynajmu nieruchomości w Burlington Hamilton i okolicach
 Prosimy dzwonić
 Alec Murray Real Estate Co Ltd.
 (416) 639 8004 - czynny cila dob
TEL domowy (416) 332 - 811

HMT EAGLE REALTY LTD.

Julia Korpała, L.L.M.
 tel biuro: 259-9231 dom: 255-5954

Constitution/Budas 3 sypialniowy townhouse centrum Mississauga.
 Doskonała inwestycja \$ 114 900
 Bloor/Cawthra murowany dom, backsplit, 4 sypialnie garaż. Doskonale zaprojektowane i stylowe wnętrze z kominkiem. Piękna duża parcela. Cena \$ 212.500
 South Kingsway Bloor legal Suxplex 49 tys dochodu roczne. Doskonała lokalizacja.

SHERLOCK HOMES REAL ESTATE INC.

MAREK REJNIAK
 Serdecznie zapraszam zainteresowanych kupnem i sprzedażą nieruchomości

Lakeshore/Islington dwupiętrowy wolno stojący dom na inwestycję Dochód miesięczny \$24 000 Cena \$ 223 900
 Delikatery w polskiej dzielnicy znakomity business dla rodziny
 Triplex po przystępnej cenie w zachodniej części Toronto znakomita inwestycja
 Kennedy Danford (Scarb.) dwupiętrowy wolno stojący dom, 3 sypialnie możliwość wynajęcia basenatu z oddzielnym wejściem, tylko \$ 195 000

Po bliższe informacje i fachową pomoc proszę dzwonić
Biuro 534-7788, oraz Pager Dom 756-1538
 431 Roncesvalles Ave Toronto, M6R 2N3

Tower

METRO TORONTO
 Sprzedaz-kupno, wynajem domów, interesów i apartamentów
 Solidna i fachowa pomoc w załatwianiu formalności prawnych i finansowych

Kamil KOWALCZYK
 Tel. biuro 536-5000
 dom. 690-4182

Centrum Mississauga Condo apart. 2 sypialnie basen w budynku TYLKO \$ 110 000.
 Bloor/Synington duży murowany dom z możliwością przerobienia na 3 apart.
 działka 160 stop druga, \$ 199 000
 High Park 3-piętrowy dom 4 łazienki, 3 kuchnie możliwy dochód, \$ 40 tys na rok, cena \$ 489 000
 High Park ładny 3 sypialniowy dom z wykończoną piwnicą i prywatnym jazadem. Tylko \$229 000
 Lakeshore/Brownstone 3-apart. dom z podwójnym garażem, \$ 229 000
 Centrum Toronto wolno stojący dwupiętrowy dom, blisko komunikacji i sklepów \$ 234,900
 Bloor/Cawthra duży 3 sypialniowy Backsplit na działce 51 x 125 wykończona piwnica, blisko kościoła św. Maksymiliana. Cena okazjna \$216 000

CENTURY 21 Parkland Ltd.

ERIK TURSKI
 ASSOCIATE BROKER
TEL. 767 - 8399

- Pomoc w załatwianiu spraw finansowych i prawnych
- Pomoc w finansowaniu kosztów przeprowadzki
- Kupno, sprzedaż domów, condominiów, biznesów
- Townhousy i condominia w cenie od 79 000 \$
- Dochodowe domy w rejonie High Park - Parkdale

Otwarliśmy nowy punkt sprzedaży w AJAX na Harwood Mall w sklepie SMOKERS CORNER w sąsiedztwie Miracle

FIRMA ITPOL CONSTRUCTION

- kompleksowe remonty i renowacje domy biura sklepy
- fachowe porady oraz wyceny gratis
- ściany sufity prace wykończeniowe
- stolarka malowanie instalacje

TEL. (416) 271-7029

DENTURE THERAPY CLINIC

JAN M. WIŚNIEWSKI, D.T.

Pierwsza polska protezownia dentystryczna

2337 Dundas St. W. Toronto M6R 1X6 (Bloor Dundas Square Building)

TEL. (416) 533-8811

DENTYSTYCZNE PROTEZY

NOWE I NAPRAWY

4 Wall Ave., Toronto (Hwy 401 i Weston Rd)

URSZULA I. BAUMAN, D.T.

przyjmuje codziennie i w soboty

TEL. (416) 245-7168

Dr. Maria RACZYŃSKA

lekarz rodzinny z długoletnim doświadczeniem w chorobach żyłaków

uprzejmie zawiadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego oraz kliniki żyłaków

2000 Credit Valley Rd Suite 506, Mississauga, Ont.

TEL. (416) 828-4812, 828-4813

dr Janina Dutkiewicz

FAMILY PHYSICIAN

zawiadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego przy

3095 Glen Erin Dr. ste 7 MISSISSAUGA

TEL. 828-0038

INDEPENDENT COMPUTER EXPERTS

- Oprogramowanie
- konsultacje
- szkolenie
- przygotowanie resume

TEL. 742-1387

Polska Księgarnia Wyszykowska "OD NOWA"

oferuje najtańsze polskie książki w Kanadzie KATALOGI wysyłamy na życzenie

SCARBOROUGH, ONT. MIG 1R8

3950 Lawrence Ave. E. Apt 506

TEL. (416) 431-9882

Dla mieszkańców wschodniej części Toronto możliwość dostawy do domu

ADWOKAT Michał Wojciech CZUMA

Specjalność SPRAWY SĄDOWE

821 - 8522

TORONTO 3416 Dundas St West Suite 209 (przy Runnymede) Toronto Ontario M6S 2S1 767 - 2127

MISSISSAUGA 2000 Argenta Rd, Plaza 1, Suite 200, Toronto, Ont L5N 1P7 (Firma ANDERSON, SINCLAIR)

LEKARZE, DENTYŚCI, APTEKI

doktor Matthew Kuszewski

FAMILY PHYSICIAN

uprzejmie zawiadamia o otwarciu praktyki lekarskiej w Toronto przy 22 Roncesvalles Ave

Proszę dzwonić pod **531-8887**

Wszelkie porady medyczne, powypadkowe, rodzinne, stress-relaxing, psychoterapia, wizyty domowe

Otwarto nowy punkt sprzedaży gazety w Mississauga

MAX'S DELICATESSEN

1151 Dundas Str. W. za skrzyżowaniem Mavis/Dundas

Na plaży

TEL. 277-1936

Dr. J. Wójcik

MEDYCYNA OGÓLNA

6000 COTÉ DES NEIGES 190 Montreal (w pobliżu szpitala St. Mary's i Jewish General)

TEL. (514) 342-4522, 342-4525

dr Bogdan Pietraszek

rozpoczął praktykę lekarską w Toronto jako lekarz ogólny

t.j. Family Doctor w gabinecie przy 190 Fern Ave naprzeciwko Credit Union

TEL. 532-4317

przyjmuje od pon. do piątku 10-18 w soboty 10-13

ODBYWA TEL. WIZYTY DOMOWE

dr Jerzy Ochociński z długoletnim doświadczeniem w schorzeniach stawów i kręgosłupa oraz komplikacjach pourazowych

dr Paweł Ochociński uprzejmie zawiadamiają o otwarciu gabinetów lekarskich w Toronto

2199 Bloor West TEL. 762-4136

ADAM RADIO - TV - RAPAIR

Naprawa wszystkich rodzajów telewizorów, radu, magnetofonów, video, konwertorów

TEL. 626-0620

BIURO POMOCY SPOŁECZNEJ

30 Marmaduke Str (budynek szkoły HOWARD PARK)

TEL. 533-5471

Czynne pon., wtorki, czwartki i piątki, godz. 10:00-4:00

POMOC I PORADY WE WSZYSTKICH SPRAWACH

Legalizacja dokumentów i uwierzytelnianie podpisów

POMOC W UZYSKANIU STATUSU IMIGRANTA W KANADZIE

- Czy należysz do tych, którzy chcą pozostać w Kanadzie na stałe? Istnieje możliwość, że będziesz mógł to osiągnąć w ramach PROPONOWANYCH ZMIAN PRAWA IMIGRACYJNEGO, rozważanych obecnie przez Departament Imigracji.

Niezależnie od tego, jaki masz status - **NIE ZWLEKAJ** - nawiąż kontakt z

D.L.B. IMMIGRATION CONSULTANTS

POPZEDNIO KIEROWNIK RZĄDOWEGO PROGRAMU IMIGRACYJNEGO DLA POLAKÓW W TORONTO

LINDA LEVER

240 Richmond St. West, Suite 304

Toronto, Ont M5V 1W1

TEL. (416) 971-9914

LECH PRUSIŃSKI

NAJSTARSZE POLONIJNE BIURO POMOCY IMIGRACYJNEJ

W związku z przewidywaną zmianą kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamiamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie - niezależnie od ich obecnego statusu - że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12 - 7 wiecz 192 GARDEN AVENUE

TEL. 588 - 1659

Julia Korpała, LL.M.

Adwokat z Polski z długoletnią praktyką

Udziela porad i pomocy we wszelkich sprawach na terenie Polski, m.m. małżeństwa przez pełnomocnika rozwody w Polsce wszelkie notarialne pełnomocnictwa do Polski notarialne sprzedaże kupna i darowizny domów gruntów spadki i inne sprawy majątkowe w Polsce oraz pisma do polskich sądów i urzędów

3290 Lakeshore Blvd. W TORONTO M8V 1M4

TEL. 255-5954

po telefonicznym uzgodnieniu

dermaton ZAKŁAD KOSMETYCZNY

- Pielęgnacja twarzy, rąk i stóp
- Usuwanie zbędnego owłosienia
- Specjalistyczna aparatura
- Jakosciowe kosmetyki
- Wizyty prosimy zamawiac telefonicznie

TEL. 766-1867

2198 Bloor St W Toronto

DOŚWIADCZONA KOSMETYCZKA Z POLSKI

zaprasza miłe Klientki do nowo otwartego salonu

Le Visage

(wejsie przez Paris Studio) 2007 Bloor St. W

TEL. 766-0660

MIRIOPH IMAGE TRANSLATIONS

Alan Walinsberg

277 Bloor St. W. Toronto, Ont. M5S 1A5

TEL. (416) 248-4570

kolanta Interiors

- Jakże pięknie i pianowo wyposażenie kuchni i łazienek
- mod. na dodatek do mieszkań
- nowoczesny sprzęt elektryczny
- srebrna biurowa
- upominki z okazji świąt
- zabawk

2208 Bloor Street, W. Toronto, Ont. M6R 1Y6 tel. 763-8888 762-8888

UREK PHOTOGRAPHY

PORTRET • SLUB • REPORTAŻ & PRODUKCJA KART Z ŻYCZENIAMI TELEFON

(416) 244-8903

• JERZY PAWLAK •

SYRENA TRAVEL LIMITED

1684 Queen Street West TORONTO ONTARIO CANADA M6R 1B3

tel. 1-416-533-9486

- SYRENA w służbie Polonii od 1957 roku

Oferujemy 1987 - loty do Polski szybko, tanio

Chcesz odwiedzić rodzinę - korzystaj z naszych usług

Polecamy ubezpieczenia dla odwiedzających Kanadę

Załatwiamy deklaraty dla osób potrzebujących wize

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETEL

277 Bloor St. W. Toronto, Ont.

TEL. 766-4488

Zdjęcia i portrety na różne okazje

UBEZPIECZENIA, KSIĘGOWOŚĆ

Mutual of Omaha Insurance Company

- 1250 dol. miesięczne wolny od podatku dochod w razie choroby choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek
- plany finansowe zabezpieczające dzieci
- plany emerytalne RRSP
- ubezpieczenia na życie

JERZY MAJEWSKI M.Sc.

TEL bus 631-6523, home 452-7239

COMPUTERIZED ACCOUNTING BOOKKEEPING & INCOME TAX SERVICES

TEL. (416) 762-5891

Fachowo i solidnie • księgowość i rachunkowość dla małych przedsiębiorstw

wypełnianie formularzy

ANDRZEJ SZCZERBA

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

FINANCIAL PLANNING • UBEZPIECZENIA

Life insurance (na życie) • Disability (chorobowe) • Mortgage (hipoteczne) Business (handlowe) RRSP • Annuity (emerytury)

SOLIDNIE • TANIO • SZYBKO

ANDRZEJ KRYSIAK

Po bliższe informacje proszę dzwonić

biuro 226 6515 dom 858 - 0129

Montreal

POLONIJNA KASA KREDYTOWA

65 Sherbrooke St. E. ste 103

TEL. 845-3534

oferuje Polonii na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie na sumy złożone w Kasie

poniedziałek - środa 10 - 5

czwartek i piątek 10-20

INCOME TAX SERVICE FINANCIAL PLANNING

ZOFIA ADAMCZYK M.B.A.

TEL. 822 - 6826

Zeznanie i podatkowe dla osób prywatnych i małych przedsiębiorstw według najnowszych przepisów finansowych

Bezpłatne konsultacje i porady

Jezeli jesteś nowo przybyłym, też należą Ci się kredyty

HOMETARIO REAL ESTATE LTD ASSURANCE BROKERS LTD

- Kupno i sprzedaż nieruchomości wszelkiego rodzaju
- Ubezpieczenia na samochody - od ognia - kradzieży i inne

171 Roncesvalles Ave Toronto

TEL. 531-3506

RENEWAL Construction and Renovation

Instalacje elektryczne, renowacje łazienek, kuchni, wykładziny, kafelki, wykańczanie piwnic

Bezpłatna wycena.

TEL. 249-5212 lub 742-1302

Mi & Le

Profesjonalnie, tanio i szybko!

- urządzamy
- projektujemy
- tapetujemy
- malujemy

(z zewnątrz i wewnątrz) wszelkiego typu pomieszczenia

TEL. 253 - 0687

SENNIK EGIPSKO-CHALDEJSKI

najwiarygodniejszy wschodniego Derwisza

ponad 8000 haseł - wykładni przeżyć sennych

w broszurowym wydaniu - \$ 9 z przesyłką

BOŻENA, BOX 306

Port Coguitlam, B C V3C 4K6

VOYTEK MECHANICAL CONTRACTING

Specialists in the SALES INSTALLATION

REPAIRS AIR CONDITIONING HEATING VENTILLATION HUMIDIFIERS

WRITTEN GUARANTEE

ASK US ABOUT OUR SPECIAL OFF-SEASON INSTALLATION RATES

756-3494

UMOWY HIPOTECZNE • AKTY NOTARIALNE • ZAPROSZENIA I INNE DOKUMENTY PO POLSKU I ANGIELSKU • LISTY URZĘDOWE I PRYWATNE • ŻYCIORYSY • WYPEŁNIANIE FORMULARZY O PRACĘ

Tłumaczenia z polskiego, francuskiego, niemieckiego, hiszpańskiego, włoskiego

1524 CL

TEL. (416) 355 3007

INTERNATIONAL VIDEO SERVICE

Oferuje obsługę video w systemie amerykańskim na terenie Polski

nagrywanie wszelkiego rodzaju spotkan

uroczystości itp. od \$ 49

odwarzenie kaset video we wskazanych miejscach w kraju od \$ 29

Świąteczne video-listy i życzenia jednolite i dwustronne oraz wszelkie inne życzenia

Informacje (416) 769-4366 całą dobę

ORBUŁUCIEM CAŁA KANADA U.S.A

Visa • Master Charge

ARNOLD PENK

SALES AND LEASING
Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody
General Motors

Nowe samochody 87 i 88
 posiadają 6-letnią gwarancję
 lub 100 tys km (power train)
 oraz gwarancję antykorozyjną
 na 6 lat lub 160 tys km

Wielka wysprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu. Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję. ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów zaliczki na poczekaniu, sprzedaż i pożyczkę. Polecam tanie ubezpieczenia, uwzględniające zagraniczne prawa jazdy. Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym, trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję. ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako Senior Master Salesman. Czy jeszcze ktoś może to zaoferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA PENKA!

Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić 964-3211 lub do domu o każdej porze 731-0757, podając nazwisko i numer telefonu.

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College)

ELŻBIETA
(ELIZABETH)
KORZYCKA

PRZEDSTAWICIEL
 COOKSVILLE DODGE
 CHRYSLER

290 DUNDAS ST E Miss
 (pomiędzy Cawthra i # 10)
 TEL bus (416) 279 3031
 Res 625 1961

ZNIŻKA PIENIĘDZA do \$ 3000
 na wybranych modelach. Olbrzymi wybór
 PICKUP TRUCKS i VANOW
 Modeli 1987 - rodzimy samochód Shadow
 • Nowe samochody mają gwarancję na 7 lat,
 lub 150 tys km

DOUBLER TRUCK DRIVER TRAINING

NAUKA JAZDY NA SAMOCHODACH CIĘŻAROWYCH
 kategorii A i D

ocena umiejętności i doszkolenia dla kierowców
 nauka od podstaw wraz z możliwością
 dogodnych spłat
 Registered and approved as a Private
 Vocational School

2095 Weston Rd (na pld. od 401)

244-2725

TOYOTA

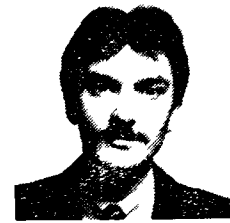
TERCEL • COROLLA • CAMRY • CRESSID
 • CELICA • SUPRA • VANS • TRUCKS

PRZYJDŹ I PORÓWNAJ
 zanim podpiszesz transakcję kupna
 nowego samochodu
DO ZOBACZENIA!

YONGE - LAWRENCE TOYOTA

3020 YONGE ST.
 481 - 5216

(tuz obok przystanku metra)

JACK
KLIMCZAK

Tel. domowy: 762-9421

OKAZJA!

No payments, no interest!

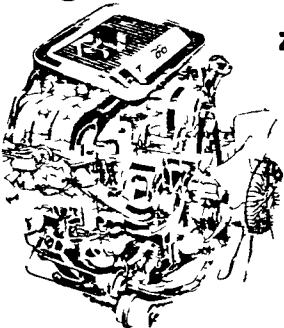
KUPUJĄC KAŻDY NOWY
PONTIAC lub BUICK w OLD MILL
nie placisz rat i procentów
przez pierwsze 3 miesiące.

Dzwoń: DAREK ZIELIŃSKI
TEL. 766 - 2443

OLD MILL

PONTIAC BUICK Ltd.
2500 Bloor St. W. - Bloor / Jane

KAPITALNE NAPRAWY SILNIKÓW

z pełnym zamontowaniem

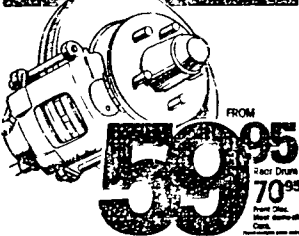
CRANKSHAFT SERVICE
& SUPPLIES Ltd.

483 Dupont St.

Wszystkie prace objęte
 gwarancją
 1 roku lub 25,000 km
 Kompletnie naprawy
 obsługa krajowych
 i importowanych
 samochodów

Stan Ignakiewicz
 Moe Jabouri
 537-2529
 537-5857

BRAKES

\$50,00 zniżki na główną
 naprawę silnika
 wraz z niniejszym
 kuponem

DODATKOWY DOCHÓD

W tym samym czasie
 zarabiasz, a także
 zaoszczędzisz znaczną
 sumę w ciągu roku
 Program naszej firmy
 jest dla wszystkich
 Pobyt stały wymagany
 TEL 234-8192

ACURA

S
H
E
R
W
A
Y

Wysoko wyspecjalizowana
stacja obsługi samochodowej
 prowadzi **SPRZEDAŻ, NAPRAWĘ**
i WYNAJMOWANIE SAMOCHODÓW.

Wszystkie naprawy mechaniczne
 Warsztat blacharski
 Naprawy powypadkowe
 (w ramach ubezpieczenia i bez)
 Najnowocześniejsze urządzenia m in
 prostownice do samochodów
 Malowanie farbami europejskimi
SPECJALIŚCI

O NAJWYŻSZYCH KWALIFIKACJACH

2000 The Queensway, Etobicoke

Po informacje dzwonić i prosić o
JOHNA LUDWIGA (mowi po polsku)
TEL. 620 - 1987 8 00 do 6 00

CHRISTOPHER OPOLSKI

wypełnia zeznania podatkowe - INCOME TAX
 w Twoim domu, solidnie i tanio
 Ulgi dla nowo przybyłych i emerytów
 Proszę dzwonić o każdej porze
826 - 6728

AUTO DRIVING SCHOOL
"THE HELPFUL PROFESSIONALS"
WOJTEK ANT CZAK

Licencjonowany instruktor jazdy udziela lekcji
 oraz przygotowuje do egzaminów państwowych
 (Kat "G")

TEL (416) 270-8145 res ; 536-5454 bus.
1651 Bloor Str. W., Toronto, Ont M6P1A6

EastWay

EASTWAY PLYMOUTH CHRYSLER LIMITED

2851 Eglinton Ave East
NAJLEPSZY SPRZEDAWCA
W SCARBOROUGH

oferuje

- największy wybór samochodów nowych i używanych
- bezkonkurencyjne gwarancje 7 lat/115 tys km
- dogodne możliwości kredytowe
- tanie ubezpieczenia rejestracje
- Nikt nie sprzedaje samochodów lepiej niż **ANDRZEJ CIERPICH**
 tel biuro 264-2501
 dom 921-0515

ADVANCE REAL ESTATE LIMITED

1055 Bloor Street West - TORONTO, ONT. - M6H 1M4

Od 1958 roku udziela Polonii solidnej, fachowej i życzliwej pomocy przy kupnie i sprzedaży nieruchomości. Załatwiamy również finansowanie na korzystnych warunkach.

DANUTA KOTAPKA, 769-5394

Telefon:
534 - 9246

EWA JANICKA, 234 - 8319

POMAGAMY W SFINANSOWANIU KUPNA LUB SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI. DLA NASZYCH KLIENTÓW.

**OGŁOSZENIA
O PRACY**

Wszystkie ogłoszenia osob oferujących pracę lub poszukujących pracy zamieszczamy bezpłatnie trzykrotnie

Tel 743-5706

- FIZJOTERAPEUTKA** z 10-letnią praktyką, 2 lata w Kanadzie, poszukuje pracy Toronto, tel. 242-7527
- NOWO PRZYBYŁY** mechanik poszukuje stałej pracy. Tel. 622-7808, proszę Grzegorz
- POTRZEBNA** dohodząca opiekunka do dwuletniego chłopca, w godz. 2.30 - 6.30 po poł. Okolice Jane-Eglinton. Tel. 769-2297
- 2 KOBIETY** ze stałym pobytym poszukują sprzątnięcia na weekendy, lub innej pracy Monika, tel. 255-9619
- SPÓŁDZIELNIA** kredytowa Polish Alliance w Toronto zatrudni na sobotę uczennicę piszącą dobrze na maszynie i znającą dobrze język angielski. Tel. 762-9523 między 10 rano a 4 po poł.
- DENTAL** asystant receptionist for small dental office. Downtown location. Fluent english required. Tel. 625-1743, 225-2026 evening
- KIEROWCA** kategorii A potrzebny natychmiast. Dobre warunki pracy i płacy. Absolutnie niezbędne obywatelstwo kanadyjskie lub stała wiza USA oraz dwuletnie doświadczenie na ciężarówkach w Ameryce Północnej. Jedynie posiadający powyższe proszę dzwonić 275-7747
- OPIEKUNKA** do dziecka (2,5 roku) potrzebna od zaraz w rejonie Jane i Finch. Dziecko będzie dowożone. Tel. 661 9968 po 20-tej
- NOWO PRZYBYŁY** przyjmie całą pracę chałupniczą. Tel. 661 9968 po dwudziestej.
- EXPRESS** painting. Odnowienie domów, apartamentów tylko w weekendy Tel. 661 9918 po 20-tej.
- SPRING HOUSE** Company poszukuje mały i pomocników. Proszę dzwonić pod: 759-8871, albo 246-1675 i zostawić wiadomość na answering machine
- POTRZEBNA** osoba do pracy w magazynie. Dobra i stała praca. Ubezpieczenie lekarskie i dentystyczne. Rochester Furniture, tel. 624-4411 w godz. 9-9
- PRZYJMĘ** opiekę nad dzieckiem od 4 kwietnia, okolice High Park mile widziana.
- MEZCZYZNA** przyjmie pracę przy renowacji domów. Tel. 767-5068, 762-6664 po g. 8.00
- NOWO PRZYBYŁY** stolarz malarz poszukuje pracy. Tel. 245-6887
- MŁODA** dziewczyna poszukuje młodej, uczciwej, niepalącej dziewczyny od zaraz do wspólnego zamieszkania w 1 bedroom apartament. Tel. 259-3480
- NOWO** przybyły, budowlaniec, poszukuje pracy w budownictwie. Tel. 690-9173, proszę Boika, po 7 wieczorem.
- POTRZEBNY** pomocnik do układania płytek ceramicznych. Proszę Romana, 273-4540
- OGRODNIK**, ślusarz, spawacz zrobi konstrukcję szklarki, tunelu foliowego lub podobną inną pracę. Tel. 247-6590
- ZAOPIEKUJĘ** się dzieckiem u siebie w domu, okolice Scarlett i Eglinton. Tel. 235-1634
- SZUKAM** osób do pracy chałupniczej. Lekki montaż. Tel. 273-7552
- 35-letnia** kobieta poszukuje pracy Tel. 238-0447
- LABORATORIUM** fotograficzne zatrudni osobę do dowiadczania w fotografii barwnej. Najchłodniej w wieku od 21 do 25 lat. Proszę zgłaszać się osobliście. High-Top 3043 Lakeshore Blvd. W., w godz. 4-6 po poł.
- PILNIE** potrzebny frezler w Brampton. Tel. 452-0485, proszę Edwarda.
- POLSKI** imigrant szuka pokoju w rejonie Weston lub Rexdale. Tel. 749-4053
- PILNIE** poszukuję starszej pani, niekoniecznie z dobrym angielskim, która mieszkając u mnie w domu mogłaby wypracować do przedszkola 2 dzieci, przygotować kolację i położyć dzieci spać. Zapewniamy utrzymanie 1 150 dolarów na tydzień. Mówię po rosyjsku i angielsku. Tel. 663 1171
- PRACUJĄCY** inżynier poszukuje wygodnego pokoju od 1 maja w Toronto względnie 1 pokojowego apartamentu. Tel. 763-3968, po 20-tej.
- FIRMA** mleczarska ASTRO-DARY zatrudni pewną liczbę kobiet. Praca wymaga podnoszenia średnich ciężarów. Zaskomlenie płace i dodatki socjalne. Angielski nie wymagany. Proszę zgłaszać się osobliście do pana Jima Connery lub menagera, adres: Astro Dairy, 25 Rakely Court, Etobicoke, okolice Dixie i Renforth na półn. od Eglinton.
- MŁODA**, energiczna, doświadczona w prowadzeniu domu, poszukuje pracy wraz z zamieszaniem. Tel. 779-3769.
- PRZYJMĘ** życie dzieci, postawię maszyny przemysłowe. Tel. 239-0176
- POTRZEBNI** doświadczeni malarze. Praca w okolicach Toronto i Mississauga. Tel. 823-6973, (1) 332-02-10
- NA** odwiedzinach do końca września pomożemy w pracach budowlanych-budowlanych. Tel. (1) 332-15-10
- ZAOPIEKUJĘ** się dzieckiem u siebie w domu, Mississauga, osiedle Meadowvale, tel. 826-8648

- POSZUKUJĘ** pracy na weekendy. Dzwonić po 18-tej, tel. 757 2220
- BABY SITTER**, 4 months baby required. Tel. 229 4417
- MEZCZYZNA** 30-letni poszukuje pracy Tel. 252-0477
- POTRZEBNA** dziewczyna na weekendy, dobrze mówiąca po angielsku do niepełnosprawnej osoby. Tel. 422-0075
- PROGRAMISTA** poszukuje pracy wieczorem lub w weekendy. Posiada kanadyjskie doświadczenie. Tel. 781 2671
- KOBIETA** inżynier elektroniki przyjmie pracę w domu montaż lub inne zajęcia. Tel. 781 2671
- PODEJMĘ** się opieki nad małym dzieckiem z możliwością zamieszkania. Hanna, tel. 421 8497
- POTRZEBNI** kierowcy z kat. A wymagane doświadczenie i podstawowa znajomość języka angielskiego. Dobre warunki pracy. Tel. 242-3593
- MŁODY** nowo przybyły szuka pracy w pełnym wymiarze godzin. Proszę dzwonić wieczorem, tel. 447-8140
- NOWO** przybyły szuka jakiegokolwiek pracy, tel. 742-0068 po 8 pm.
- POTRZEBNA** opiekunka do dzieci 5 i 7 lat. Okolice Don Mills Eglinton. 421 3958
- POTRZEBNE** kobiety do sprzątnięcia mieszkań. Proszę telefonować po piątku. Tel. 248-6332
- POTRZEBNI** pracownicy do zbierania robaków. Proszę dzwonić tel. 759-0216
- POSZUKUJEMY** towarzysza do naszego zakładu produkującego części do maszyn górniczych. Wymagana znajomość rysunku technicznego. Praca stała. Tel. 736-9193 proszę Georga.
- DONUT** shop counter help Full time. Afternoon shift, good wages. Near Sheppard. Ida. Tel. 226-2728
- INŻYNIER** elektroniki (niepracująca dziecko) poszukuje pracy part-time w zawodzie, lub jakiegokolwiek pracy zbieżnej do domu. Tel. 781 2671
- Programista + analityk** z doświadczeniem kanadyjskim poszukuje pracy w zawodzie lub nie wieczorem lub w weekendy, tel. 781 2671
- MŁODY** mężczyzna do lekkiej pracy na budowie. Płaca gotówką. Tel. 255-4957
- RESTAURACJA** w mieście 206 Bay Yorkville poszukuje ajenta. 621 6050 Irena
- POTRZEBNA** dohodząca opiekunka do dwójki dzieci. Yonge & Bloor Tel. 923-6469 dzwonić po 4 p.m.
- POTRZEBNA** dohodząca pani do prowadzenia domu i opieki nad dzieckiem w wieku szkolnym. Okolice Jane & Bloor Tel. 769-6793 po 17-tej
- POSZUKUJĘ** pracy jako murarz. 10 lat praktyki. Stanisław 536 5068
- POSZUKUJĘ** pracy w weekendy lub part time. Jestem nowo przybyły, elektryk, prawo jazdy G. Bogdan 767 7360
- RZETELNY** rzemieślnik z wieloletnim doświadczeniem w branży metalowej i budownictwie przyjmie każdą pracę. Tel. 766-0463
- PRZYJEZDNY** z Polski poszukuje pracy w jakimkolwiek zawodzie, postać doświadczenie budowlane i ogrodnicze. Dzwonić po 18-tej Tel. 630-2308
- KOBIETA** poszukuje pracy chałupniczej od 1 lipca. umie czytać na maszynach domowych i przemysłowych. Tel. 630-2308
- ZZAMIESZKANIE** na miejscu potrzebna opiekunka do dwójki dzieci. 3 i 6 lat, okolice Finch i 404. od 15 kwietnia. Tel. 499-0326
- POSZUKUJĘ** na stałe lub przychodne opiekunki do dwóch dziewczynek (2 i 4 lata) jedna pół dnia w przedszkolu. Od 8 maja na miesiąc. Tel. 492 0372

SPRZEDAM dom w Sopotcie, 4 sypialnie, salon, osobna łazienka i ubikacja, 2 garaże, 2 tarasy, ogiód, ogrzewanie gazowe, świetna lokalizacja Maciej Sliwiński, 1094 Ave. Dijon, Apt. 106, STE. FOY, QUE. GIW4M6

DO SPRZEDANIA: Maszyna do prania i suszarka, zamrażacz, stereo, odkurzacz, stół i 4 krzesła, maszyna do szycia. Wszystko w bardzo dobrym stanie i tania. Tel. 622-2219

OKAZJA!! Pianino "Craig" Montreal by Heinzman - DO SPRZEDANIA. TEL. 534-4367

PANI JADWIGA
polski program radiowy
nadawany w każdą sobotę od godz. 13 do 14 ze stacji CHWO 1250 w Oakville
program muzyki i pieśni i słowa polskiego z uwzględnieniem Kobieta w ognisku domowym
TEL. 691-8789

POLSKI PROGRAM RADIOWY CKER
nadawany ze stacji CKER w Edmonton każdej niedzieli od godz. 16 00 do 18 00 na fal 1480 AM w Edmonton
Program słyszalny jest w Calgary Ab, 94.7 Cable FM, Lethbridge Ab, 92.2 Cable FM, Ft. McMurray Ab, 94.5 Cable FM, Red Deer Ab, 103.9 Cable FM, Campbell River, BC 93.7 Cable FM.
Wiadomości z kraju i ze świata, komentarze wywady koncert zyczeń otwarta linia dla słuchaczy ogłoszenia reklamowe
FRANK ZALEWSKI P O Box 931, Edmonton Ab T5J 2L8
Tel (403) 488 8472
Program można odbierać z satelity Anik D
proszę pisać po bliższe informacje

PROGRAM TV "POLISH STUDIO"
W każdą sobotę od 11 00 do 1 30 do południa channel 57 cable 7 CITY TV

PROGRAM RADIOWY POLONIA W EDMONTON
na stacji CJSR FM stereo 88.5
Wiadomości tygodniowe kronika religijna pogadanka medyczna zgodula muzyczna z nagrodami w niedzielę od 17⁰⁰ do 19
adres. 10858 - 97 St., Edmonton, Alta T5H 2M5

POLSKI PROGRAM RADIOWY W VANCOUVER
niedziela od 2⁰⁰ do 3⁰⁰ na CJVB fala 1470
Wiadomości z Polski Kanady i ze świata komentarze wywady ogłoszenia
Jerzy Kusmider
P O Box 58262 Station "L" Vancouver, B C V2P 6E3
TEL. (604) 327-6892

program telewizyjny w Toronto
POLONIA REVIEW
środa 20:30, czwartek 21 30, sobota 1 po poł
Jest programem TV Polonii przedstawiającym wiadomości z Polski ciekawych ludzi informacje o ważnych dotyczących Polonii sprawach

program radiowy
ECHO OJCZYNY
od poniedziałku do piątku na fal CHIN FM 100 w godz. 1030 do 1130 rano
Program prowadzi Karolina Kesik
w programie koncert zyczeń wiadomości polonijne i z Polski interesujące wywady komentarze muzyka dla wszystkich
637 College St Toronto Ont M6G 1B6
TEL 531-9991, dom 247-9755

PRZECZYTAJ • POWIEDZ ZNAJOMYM
nowe polskie radio
KALEJDOSKOP
TEL 249-1887
z rozgłośni AM 790
tylko we środy o 20 tej
Małgorzata i Paweł Jedlewscy
w programie wiadomości z Kraju i ze świata informacje w sprawach codziennych aktualności kulturalne • wspomnienia rocznice • muzyka • kabaret poezja a więc
PÓLGODZINNY MAGAZYN DLA KAŻDEGO

TELE-POLONICA
program telewizyjny w Montrealu i okolicy
kanał 24
CF CABLE TV niedziela godz 18 środa 11 sobota 21⁰⁰
VIDEOTRON niedziela 17⁰⁰ wtorek 10⁰⁰ i 24 środa 18⁰⁰
korespondencja na adres STEP 375 Claremont Westmount Que H3Z 2P5

POLSKI PROGRAM MUZYCZNY
niedziela od godz. 18 do 19 na CKWR fala FM 98.7 Kitch. ier
Koncert zyczeń polskie piosenki i prelekcja ks Korneliana
Jan Żuk, Kitchener, (519) 579-3615

POLSKA FALA
soboty od 14 do 16 na CFMB Radio Montreal
35 York St Westmount Montreal, Que TEL. (514) 483 2362

HERZING INSTITUTES CAREER COLLEGE
umożliwi Ci uzyskanie dyplomu w specjalnościach:
- computer operations
- computer accounting
- computer electronics
- legal secretarial
- medical secretarial
- office automation
- secretarial
• Nie zwlekaj dłużej, zdobądź w krótkim czasie kwalifikacje odpowiedne do Twoich ambicji
• Pamiętaj - Twoja maturo z Polski oraz dostateczna znajomość angielskiego powinny wystarczyć do zakwalifikowania Cię na kursy Herzing Institute
• Obsługa lub naprawa komputerów to praca dobrze płatna, przy tym łatwiejsza i ciekawsza niż sobie wyobrażasz
• Nasz college prowadzi kursy ranne i wieczorowe, a dla studentów w trudnej sytuacji umożliwia pomoc finansową
• "Tracączasz tracisz pieniądza" jest naszą dewizą, nie zwlekaj więc tylko dzwon pod numer 431 - 9882 w godzinach po południowych a uzyskasz tam informacje po polsku oraz będziesz mógł umówić się na interview

CHCESZ poznać swoją przyszłość, masz problem, nie wiesz jak go rozwiązać? Może pomoże Ci w tym wróżba z kart.
Dzwoń 633-4469
prosić Anię

SPRZEDAM niedrogo długą sukienkę do Komuni św. Rozmiar 10
Tel 453-4976

RODZINA poszukuje 3-sypialniowego mieszkania w środkowym lub północnym Etobicoke albo w Mississauga Tel 746-7950

WYPOSAŻENIE całego mieszkania (regaly na książki, dwie jadalnie, biurko, sofa, etc.) Proszę dzwonić 769-0503

DLA rodziny nowo przybyłego internowanego szukam mebli i sprzętu dzieciennego (łóżeczko, kojec, krzeselko)
Tel. 848-4228

ODDAM kilkanaście par nowych pończoch z rozciąglwym wykończeniem do użycia z podwiązkami
Inne ubrania w dobrym stanie do oddania
Tel. 844-1574

26-28

POSIADAMY 1000 OFERT PIĘKNYCH POLEK zamieszkałych w Polsce, w Kanadzie, Europie.
Wydajemy co 3 miesiące nowe foto albumy.
Panie zainteresują oferty panów z Kanady USA, Australii Nowej Zelandii
PISZCIE DO NAS załączając \$1 na opłaty pocztowe
EWA POL - Bureau
Port Coquitlam, B C
Box 306
V3C 4K6 Canada

MIESZKANIA
DO WYNAJĘCIA 1-sypialniowy apartament. Wejście, łazienka - osobne. \$ 100 na tydzień dla 1 osoby. TEL. 622-2219

TOWNHOUSE 4-pokojowy do wynajęcia w centrum Mississauga! TEL 279 - 4826

PILNIE SZUKAM pokoju w Scarborough, w rejonie Eglinton - Worden, po przystępnej cenie TEL. 421-8497

POSZUKUJĘ 2 partnerów zainteresowanych kupnem budynku od 20 - 30 apartamentów Zainteresowani proszę dzwonić po 20 00
TEL 243-9598

Proszę Stefana. lub zostawić swój numer telefonu

DO WYNAJĘCIA od zaraz townhouse, condominium 2 bedrooms + den Mississauga, tel 822-9079

CZYSTE, ładne, niedrogo 2 sypialnie, Mississauga, zamienię na podobne lub większe w Scarboro. Roman 625 - 3019

Niekrepujące pokoje w luksusowym townhouse, w centrum Mississauga
Możliwość chałupniczych prac zleconych przy montażu elementów elektronicznych. Tel. 277-5046

QUEEN ELECTRONICS SERVICE
Inż Zbigniew Tarasiuk
zawadamia o otwarciu nowego zakładu radiowo telewizyjnego naprawiamy TV VCR stereo komputery
naprawy u klienta kupno sprzedaż sprzętu elektronicznego
NAJNIŻSZE CENY PEŁNA GWARANCJA
TEL. (416) 531-5765
1604 Queen Str West, Toronto

UWAGA
Polonia w Toronto i okolicy
POLISH ALLIANCE TORONTO CREDIT UNION LTD
2150 Bloor St. W.
(wejście od wschodniej części budynku)
TEL. 762-9523
CODZIENNIE od 10 do 2 30 po poł. i od 7 30 do 9 wiecz
SOBOTY od 10 30 do 12 30 po poł

Konta depozytowe...	5 1/4 %	rocznie
Specjalne konta depozytowe... (minimalny depozyt \$ 5.000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)	4 3/4 %	rocznie
3-miesięczne certyfikaty...	7 0 %	rocznie
3 miesięczne certyfikaty... (min. \$50,000)	7 1/4 %	rocznie
6-miesięczne certyfikaty...	7 0 %	rocznie
6-miesięczne certyfikaty... (min. \$50,000)	7 1/2 %	rocznie
1-roczne certyfikaty...	8 1/4 %	rocznie
1-roczne certyfikaty... (min. \$50,000)	8 %	rocznie
3-letnie certyfikaty...	8 1/2 %	rocznie
3-letnie non-redeemable...	9 0 %	rocznie
3-letnie certyfikaty (min. 50 tys.) RRSP	9 3/4 %	rocznie
demand depozyt	8 1/2 %	rocznie
1-roczne term depozyt (min.\$10,000)	9 %	rocznie
3-letnie term depozyt (min \$10,000)	10 %	rocznie
Pożyczki personalne	14 %	rocznie
Pożyczki hipoteczne... (\$ 50 000 pożyczki ubezpieczone na życie)	11 3/4 %	rocznie
Line of credit...	14 3/4 %	rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE
Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

Z DYSTANSU

BRAĆ, CZY NIE BRAĆ ...

Sytuacja jest ponoć dramatyczna. Coraz więcej atletów, reprezentujących najprzeróżniejsze dyscypliny sportu, chcąc uzyskać lepsze i lepsze rezultaty, wspomaga swój organizm farmakologią, co po pierwsze rujnuje na dłuższą metę ich zdrowie, po wtóre zaś narzuca na rozmaite kary, dyskwalifikacje, itp.

Sportowcy tłumaczą się, że w sytuacji, gdy oczekuje się od nich rekordowych wyników, a z kolei istniejące rekordy są niesłychanie wysrubowane, nie pozostaje im nic innego, jak połknąć pastylkę, która uczyni ich silniejszymi, sprawniejszymi, po prostu - lepszymi. Od wielu lat trwa otwarta "wojna" między tymi, którzy biorą zakazane środki i tymi, którzy te środki chcą w ich organizmie wykryć. Na olimpiadzie w Calgary stworzono całe centrum kontroli antydopingowej, do usług którego zaangażowano wysokiej klasy specjalistów, superskomplikowaną aparaturę, komputery, itd., co w sumie kosztowało parę milionów dolarów. Efekty pracy tego centrum były z punktu widzenia przypadków "pozytywnych" bardzo znikome (Jarosław Morawiecki), tym niemniej mogło się zdarzyć, że któryś z atletów miał w którymś momencie szczęście

Najogólniej rzecz biorąc, sportowcy faszerują się najczęściej sterydem zwanym HGH (human growth hormone). Jest on zarówno tanszy, jak i trudniejszy do wykrycia niż na przykład archaiczne anaboliki HGH. Znakomicie redukuje tkankę tłuszczową, zwiększa przyrost masy mięśniowej, daje większą siłę. Problem zaczyna się wtedy, gdy zmęczeni sportowcy, chcąc przyspieszyć działanie sterydu, bierze go w dużych dawkach. Wtedy to, w krótkim czasie, jest w stanie doprowadzić do ruiny swoją wątrobę, nerki, układ kostny. Najczęstszymi ofiarami ta-

kiej kuracji są ci, którym najbardziej zależy na sile i masie, a więc sztangisi oraz miotacze w lekkiej atletyce.

Problem brania sterydów istnieje praktycznie na całym sportowym świecie, nie wyłączając Kanady. Dr William Stanish, pełniący funkcję szefa medycznej ekipy dla kanadyjskich olimpijczyków, stwierdził wręcz, iż sytuacja na wszystkich szczeblach kanadyjskiego sportu zakrawa w tym aspekcie na epidemę, sterydy biorą podobno wszyscy, zarówno ci najlepsi, jak i ci początkujący, i to bez względu na to, jaki rodzaj sportu uprawiają. Oświadczenie Stanisha wywołało wśród sportowców prawdziwą burzę. Bog raczy wiedzieć na ile uzasadnioną. Kanadyjski lekarz działał zapewne w dobrej intencji, niemniej chyba jednak troszkę przesadził. Procent przyłapanych na "gorącym uczynku" wcale nie jest tutaj wyższy niż powiedzmy w Wielkiej Brytanii, Francji, czy w Związku Sowieckim (dokładnie ok. 3% wszystkich badanych). Rzecz jedynie w tym, że nie wszędzie i nie zawsze kojarzy się sterydy z tragedią.

(F.M.)

• Zakoczył karierę doskonały bramkarz angielski Ray Clemence. Trwała ona dokładnie 23 lata. Clemence wystąpił w tym czasie w 1100 meczach, w tym 61 razy reprezentował barwy Anglii. 39-letni Clemence zapewne występowałby dalej, gdyby nie kontuzja i przedłużająca się rekonwalescencja.

• Nowymi trenerami hokejowej reprezentacji CSRS zostali mianowani Pavel Wohl oraz Stanislav Nevesely. Zastąpili oni Jana Starsiego oraz Frantuszka Pospiszila. W oficjalnym komunikacie mówi się o normalnej rotacji na tych stanowiskach.

REKORD ŚWIATA POLSKIEGO PŁYWAKA

Wydarzenie jest ogromnej miary. Naprawdę nieczęsto się zdarza, by Polacy ustanawiali rekordy świata w pływaniu. Tymczasem Artur WOJDAT, zdobył nie tylko dwa tytuły mistrza USA - na 400 i 800 m st. dow. - ale w dodatku ustanowił w tym drugim wyścigu wspaniały rekord świata, bijąc wynik samego Michaela Grossa (federalny Niemiec zwany "Albatrosem", dzierzący do niedawna wszystkie możliwe rekordy w stylu dowolnym). Artur Wojdat wspólnie z innym pływakiem Mariuszem Podkościelnym, trenują od kilku lat w amerykańskim ośrodku Mission Viejo. Po wspaniałym wyścigu Wojdat udzielił wywiadu dziennikarzowi PAP-u, który przytaczamy

w dużym skrócie.

Jakie nagrody otrzymał pan za tytuły i rekord?

Myślę, że rozczaruję wszystkich. Za pierwszy tytuł na 800 m dostałem zegarek z wygrawerowanym napisem "U.S. Champion". Chyba wyczerpałem limit nagród, bo za następne tytuły nie było nic poza dyplomem. Piękną pamiątką będą dla mnie stopery z zatrzymanym na nich rekordem świata. To prezenty od trenerów innych klubów. A za rekord mam otrzymać jedynie certyfikat, czyli potwierdzenie z międzynarodowej federacji FINA. Musi ona jednak otrzymać oficjalne rezultaty oraz wyniki badań dopingowych.

PIOTR BURCZYŃSKI wicemistrzem świata

Piękny sukces w bojerowych mistrzostwach świata w klasie "DN" odniósł Piotr Burczyński. Polak zdobył srebrny medal. Mistrzem świata na rok 1988 został - podobnie jak w roku ubiegłym - Mike O'Brian (USA), wygrywając pięć z sześciu wyścigów rozgrywanych w Zatoce Finskiej. Rowniez bardzo dobrze spisali się pozostali polscy zawodnicy w pierwszej piętnastce znalazło się oprócz Burczyńskiego jeszcze 6 naszych bojerowców. Klasą dla siebie w tych zawodach był Amerykanin O'Brian, który umiejętnościem zeglowania na lodzie doprowadził do perfekcji, a oprócz tego dysponuje znakomitym sprzętem.

Piotr Burczyński w dotychczasowej swojej karierze był już mistrzem Europy, mistrzem świata, a także wielokrotnie zdobywał tytuły wicemistrzowskie.

PÓŁFINAŁY EUROPEJSKICH PUCHARÓW

Wydawało się, że nie ma w tym roku w Europie drużyny, która powstrzymałaby triumfalny marsz Realu Madryt po, siódmy w ich bogatej historii, Puchar Europy. Real pokonał do tej pory tak znakomitych rywali jak naszpikowane gwiazdami Napoli, zdobywcę Pucharu Świata Porto, czy zawsze groźny Bayern Monachium. W półfinale los przydzielił im mistrza Holandii PSV Eindhoven i wszystko wskazuje na to, iż będzie to najpoważniejsza przeszkoda dla Realu PSV to aktualny, ciągle niepokonany lider holenderskiej ekstraklasy, zespół uważany za jednego z faworytów tegorocznej edycji Klubowego Pucharu. W pierwszym

meczu, rozegranym w Madrycie, padł nierozstrzygnięty wynik 1:1, co w rewanżu daje PSV znakomitą pozycję wyjściową. W drugim półfinale rumuńska Steaua, uważana za "czarnego konia" rozgrywek (w swojej lidze nie przegrała meczu już od kilku lat) nie potrafiła strzelić bramki słynnej Benfice i w lizbońskim rewanżu oczekuje ją bardzo trudne zadanie. Rumunom nie pomógł tym razem napastnik Hagı, o którego biją się włoskie kluby. Oto komplet rezultatów (na pierwszym miejscu wymienieni gospodarze):

Puchar Klubowych Mistrzów

Real Madryt - PSV Eindhoven 1:1
Steaua Bukareszt - Benfica 0:0

Puchar Zdobywców Pucharu

Olimpique Marsylia - Ajax Amsterdam 0:3
Mechelen (Belgia) - Atalanta (Włochy) 2:1

Puchar UEFA

Fc Bruges (Belgia) - Espanol 2:0
Bayer Leverkusen - Werder Brema 1:0

Z TENISOWYCH KORTÓW

• W trakcie turnieju pan zwanego Family Circle Magazine Cup rozgrywanego w Hilton Head, S.C. doszło do interesującego finału pomiędzy Argentyńką Sabatiną i Martyną Nawratulową. Wygrała Nawratulowa 6-1, 4-6, 6-4.

Sporą niespodzianką sprawiła Kanadyjka Kelesi, która w III rundzie uporała się z jedną z faworytek Claudią Kohde-Kilsch 6-4, 7-5. Kelesi przegrała jednak w ćwierćfinale z Ziną Garrison. W turnieju tym wzięła także udział Polka Iwona Kuczynska. W I rundzie pokonała ona Amerykankę Candy Reynolds 4-6, 6-0, 6-0, a w drugiej uległa Niemce Probst 6-1, 6-4.

czas, mierzyć się jak równy z najlepszym.

Jakim echem odbił się w USA pański rekord?

Nie interesowałem się tym specjalnie. Uważam, że i tak trochę za dużo szumu powstało wokół mojej osoby. Cieszą mnie tylko telefony z Polski i od amerykańskiej Polonu. Widziałem wielką radość na twarzach działaczy polonijnych. Zawdzięczamy tym ludziom sporo i ich radość jest naszą radością.

• Liz Manley, filigranowa Kanadyjka, która w jeździe figurowej na lodzie zdobyła dla naszego kraju najpierw srebro w Calgary, a następnie wicemistrzostwo świata w Budapeszcie - oficjalnie ogłosiła koniec swojej amatorskiej kariery. 22-letnia Manley będzie teraz tańczyć w rewu lodowej Ice Capades.

• Ogłoszono oficjalną klasyfikację najlepszych tenisistów i tenisistek Kanady za ostatnie pół roku. Wśród mężczyzn na pierwszym miejscu plasuje się Chris Pridham (78 wg światowej klasyfikacji), który wyprzedza Connella (124), Laurendeau (140), Bonneau (173), Michibate (193), Burke'a (267) i Andrzeja Sznajdera (252). Kobiętom przewodzi Helen Kelesi (35 na świecie), za nią zaś sklasyfikowano Carling Bassett Seguso (46), Jill Hetherington (80) i Maureen Drake (229).

• W trakcie rozgrywek Pucharu Davisa obeszło się bez większych niespodzianek. W pojedynku, który nas interesował najbardziej, a którego stawką było pozostanie w grupie najlepszych drużyn kontynentu (tzw. World Group), Kanada pokonała Chile 4-1. W grach pojedynczych reprezentował Kanadę m.in. Andrzej Sznajder, zdobywając jeden punkt, w swym drugim meczu, Sznajder niestety przegrał z Acuną 7-5, 6-1.

W innych, ciekawszych meczach, padły następujące rezultaty w europejskiej World Group, gdzie rozgrywano ćwierćfinały. Niemcy Zachodnie (z Beckerem) pokonały Danię 5:0, a Francja także 5:0 - Australię, Szwedzi uporał się z Czechosłowacją 3:2 (pomimo dwukrotnej porażki Wilandera), zaś Jugosławia z Włochami 4:1. W grupie amerykańskiej wyłoniono już finalistów, którymi zostali odmłodzona drużyna USA i Argentyna.

HOKEJOWE PLAYOFFS

Rozegrano cztery pierwsze mecze, pierwszej rundy hokejowych zmagania o Puchar Stanley'a. Niestety nie najlepiej wiedzie się torontonskim "Lisciom" w pojedynku z Red Wings Detroit. Po znakomitym początku (wygrana w Detroit 6:2), przegrali oni gładko trzy spotkania i mają raczej małe szanse na przejście do następnej rundy.

W pozostałych meczach wszystko odbywa się z godnie z planem, tzn. wygrywają na ogół faworyci, może z jednym wyjątkiem - spotkania New York Islanders z New Jersey. A oto jak wygląda sytuacja w poszczególnych parach, po rozegraniu 4 spotkań (przypominam, gra się do 4 wygranych):
Calgary - Los Angeles (Calgary 3-1)

Detroit - Toronto (Detroit prowadzi 3-1)
St. Louis - Chicago (St. Louis 3-1)
Calgary - Los Angeles
Edmonton - Winnipeg (Edmonton 3-1)
Montreal - Hartford (Montreal 3-1)
Boston - Buffalo (Remis 2-2)
NY Islanders - New Jersey (Remis 2-2)
Washington - Philadelphia (Philadelphia 3-1)

• Doskonale w "Pucharze Ameryki" spisali się polscy szabliści. W finale turnieju w Ottawie (startowało 63 zawodników) Robert Kościelniakowski pokonał Janusza Olecha. W spotkaniu o trzecie miejsce Dariusz Wódkę wygrał z Andrzejem Kostrzewą.